

2018

ספר הפרחים

טיוטה ראשונה תמוז תשע"ח - יולי 2018

מש"צים ומורי של"ח מחוז ירושלים

של"ח מחוז ירושלים | כנפי נשרים 22 ירושלים

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

תוכן העניינים – ספר הפרחים		
נושא הפעילות	מפגש	עמודים
הכרות ותיאום ציפיות – מסלול ההכשרה מפרח לש"ש	1	3-4
גיבוש קבוצה משחקי גיבוש מבוססי ההסמלה במש"צים	1א(1)	5-6
גיבוש קבוצה משחקי גיבוש מבוססי ההסמלה במש"צים	1א(2)	7-8
מיהו מנהיג בשבילי	2(1)	9-11
מיהו מנהיג בשבילי	2(2)	12-14
דמות המש"צ (מה עלי לתת ומי מרוויח מזה)	2א	15-23
כנס חנוכה מטרות תיאום ציפיות בחירת מועצת מסע	3	24-26
עקרונות הממ"ש כולל לת"ת - משימות לכנס	3א	27-29
הצגת המשימות לכנס, בקרה של מש"צים	4	30-34
הצטיידות אישית, אריזת תיק הולך ונוסע, ביטחון ובטיחות התארגנות לכנס: קניות ואריזה מזון ועצים, תרגול איגלו, הדלקת אש	4א	35-38
הדלקת אש	5	39-41
יומיים מסע למדבר בישול עצמאי מוכון, הדרכה נקודתית קצרה	חנוכה	
עקרונות מעגל של"ח (שיעור לחיים) - עיבוד הכנס	6(1)	42-45
עקרונות מעגל של"ח (שיעור לחיים) - עיבוד הכנס	6(2)	46-47
תיאום ציפיות מחודש בדגש אחריות וחזרה	6א	48-52
הדרכה טובה-קתימב"ה	7(1)	53-58
הדרכה טובה-קתימב"ה	7(2)	59-65
הדרכה טובה-עזרים והמחשות (תנ"ך, מקורות, מפה)	7א	66-67
הדרכה טובה-ממטרה לפעולה	8	68-71
הדרכה טובה-כרטיסיית הדרכה	8א	72-75
הדרכה-התנסות ומשוב 1	9	76-87
הדרכה-התנסות ומשוב 2	9א	88-101
הכר את הישוב שלך הכנה לפעילות ביסודיים	10	102-109
מפגש בחירה פעילות ט"ו בשבט	11	110-120
מפגש בחירה מומלץ משחק ניווט	12	121-127
מפגש בחירה מומלץ הכרת המפה הטופוגרפית	12א	128-139
הגיחה הכרות עם הפעילות ומטרותיה בנייה מחנאית קשרים וכפיתות	13+13א	140-154
עקרונות הבנייה תכנון מתקן ומחנה	14	155-157
בניית אוהל סירים	14א	158-163
מסדרים וטקסים	15	164-165
תכנון פעילות ערב	15א	166-167
בניית תיק גיחה	16	168-178
התארגנות לכנס בטחון ובטיחות במחנאות	16א	179-183

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

שלושה ימים-מחנאות, הכרת הלילה, טקס אש, כירות ומדורות, ערב חברתי, בוחן גיחה ומשוב אישי	פסח	
<u>עיבוד כנס פסח</u>	17	184-186
<u>בניית תכנית התקדמות אישית על פי הישגים בפסח</u>	17א	187-188
<u>הכנה למבצע לאומי</u>	18	189-201
<u>הכנת מערך הדרכה</u>	18א(1)	202-203
<u>הכנת מערך הדרכה</u>	18א(2)	204-209
<u>התנסות בהדרכת עמיתים ומשוב</u> <u>התנסות בהדרכת עמיתים ומשוב</u>	19+19א	210-213
<u>סיכום שנת הפעילות בביה"ס</u>	20	214-216
מבצע לאומי		
התנסות: הדרכה, הובלה ומנהיגות, ממ"ש, תיק שטח בית ספרי, ניווט, ארגון ומנהלה, ביטחון ובטיחות, מחנאות, פעילות לילה	קורס קיץ	

נכתב על ידי מורי השל"ח והמש"צים של מחוז ירושלים
ערכו: נורית כהן, אריאל מוסרי, רננה חכימי, הילה שמש, יניב בלום, רחל לייבה, אהד גרוסמן וגיא יוניוב

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

danavi@education.gov.il – אגף של"ח וידה"א

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

1 - הכרות ותיאום ציפיות - מסלול ההכשרה מפרח לש"ש

כתבו: אביתר וסרצוג ונאוה וטורי

זמן הפעולה 45 דק'

ערב

קביעת מערכת מוסכמת של כללים הכרחית לפעילות משותפת יחד

רעיון מרכזי

הפש"צים המגיעים מכיתות שונות באותה השכבה לא תמיד מכירים האחד את השני, בפעולה זו הפש"צים יפתחו זה לזה ויכירו האחד את השני ויכירו את המסלול מפש"צ לש"ש.

מטרות

- הפש"צ יכיר את חברי הקבוצה
- הפש"צ יכיר את שפת השל"ח והמושגים השונים
- הפש"צים יקבעו את הכללים השונים המוסכמים עליהם להמשך הפעילות.
- הפש"צ יכיר את מסלול המש"צ מפש"צ לש"ש

מהלך הפעולה

זמן	הפעילות	ציוד
7 דק	פתיחה: המורה והמש"צים אומרים לקבוצת הפש"צים שהם חלק מקבוצה מיוחדת שעומדת לעבור תהליך חווייתי שישפיע עליהם ועל רבים אחרים בהמשך. אך מתחילים בהכרות. "מעגל דייטים" - 2 מעגלים האחד בתוך השני שכל 30 שניות זזים ימינה	שאלות: תחביבים, לספר על המשפחה, שאיפות וחלומות
5 דק	כל מש"צ יכתוב ציפיות מהקבוצה, מהתכנית, מהמדריכים ומעצמו.	דפים, כלי כתיבה
20 דק'	מקרנים סרטון חווייתי קצר על פעילויות מש"צים ובהן הקורסים השונים ושנת השירות. המש"צים הבוגרים מספרים בקצרה מהו כל קורס (עד שנת	מחשב ומקרן. קישור לסרטון

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

	השירות) ושואלים את הפש"צים מדוע לדעתם נוצר מסלול ההכשרה בצורה הזאת. (כדי לעורר דיון).	
10 דק'	הפש"צים יכינו <u>ביחד</u> כללים וציפיות משותפות למפגשים הבאים. (למשל כללים לדיון ופעילות, הגעה בזמן, אוכל, פעילויות הפגה וכו').	בריסטול+ לורד
3 דק	סיכום הפעילות ע"י אחד המש"צים	

מושגים

פרח מש"צים-חניך בשנת ההכשרה הראשונה למש"צים
 מש"צ-(מוביל של"ח צעיר) בוגר קורס הסמכה בסיסי למש"צים
 מש"צ מתקדם – מש"צ בוגר ט' שסיים קורס מש"צים מתקדם
 מש"ב סיו"ן – מש"צ בוגר י' שסיים הכשרת סיור וניווט
 מש"ב הישרדות - מש"צ בוגר י"א שסיים קורס הישרדות
 ששב"ש- בוגר הכשרת המש"צים שבחר להתנדב לשנת שירות או לשירות לאומי במסגרת שותפה לפעילות של"ח

רשימת ציוד

בריסטול ולורד, דפים, מחשב ומקרן (או שימוש בסלולרי)

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

1א(1) - גיבוש קבוצה- משחקי גיבוש והסמלה במש"צים

כתבו: אביתר וסרצוג ונאוה וטורי

זמן הפעולה 45 דק'

ערב

כל אחד הוא מרכיב חיוני וקריטי מקבוצה - ביכולתו להוסיף או להפחית מעצמתה של הקבוצה

רעיון מרכזי

הפש"צים יתגבשו כקבוצה תומכת האחד לשני

מטרות

- הפש"צים ייהנו בפעילות וירצו להגיע למפגשים הבאים
- הפש"צים יכירו אחד את השני ויתחיל תהליך גיבוש קבוצתי
- הפש"צים יכירו את פרטי ההסמלה של שלח ומה עומד מאחוריהם

מהלך הפעולה

זמן	הפעילות	ציוד
5 דק'	פתיחה- חשיבות גיבוש הקבוצה	
30 דק'	משחקי גיבוש קבוצתיים: "לוח מקשים" - עומדים במעגל ועל הרצפה מפוזרות אותיות. על הפש"צים להרכיב את המשפט - "גם אני רוצה להיות מש"צ - ולהנהיג". בכל שלב מותר רק לפש"צ אחד להיות במעגל כדי לדרוך על האות המבוקשת. אם יותר משניים נמצאים באותו הזמן בתוך המעגל, עליהם להתחיל מחדש. מודדים זמן ומאתגרים אותם לעשות את זה כמה שיותר מהר ומבלי לדבר. חוזקה של קבוצה - מש"צ מנחה את הפש"צים ואומר ש"חוזקה של קבוצה כחוזקה של שרשרת, נמדד ע"פ החלשה שבחוליותיה". יש פש"צ בתוך מעגל, כאשר שאר הפש"צים אוחזים ידיים ומונעים מהפש"צ לפרוץ את המעגל. בסוף חוזרים על המשפט ואומרים שתפקידה של הקבוצה לתמוך בכל חוליותיה ולא שכל יחיד ישמור רק על עצמו - כך נבנית קבוצה, כך צריכה לתפקד חברה. דו קרב מחמאות - מתחלקים לזוגות ו"יורים" מחמאות אחד על השני. מי שנתקע בלי מחמאה - מפסיד. אפשר לעשות כמה סיבובים עד הגמר ("המחמיא הלאומי"). אלוף הצחוק הגדול - עומדים במעגל והתחרות היא מי מצליח לצחוק הכי הרבה זמן. "קדימה אחורה" - עומדים במעגל עם רוחים ובכל שלב נותנים משימה שונה (המתייחסת להוראה: ימינה, שמאלה, קדימה, אחורה):	קישור: לוח מקשים מוכנ

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

	1. כשאני אומר קדימה, אתם חוזרים אחרי מה שאמרתי ועושים אותו הדבר. 2. כשאני אומר קדימה, אתם אומרים ועושים ההפך ממה שאמרתי. 3. כשאני אומר קדימה, אתם עושים את מה שאני אומר אך אומרים ההפך. 4. כשאני אומר קדימה אתם עושים את ההפך אך חוזרים על מה שאמרתי. *חשוב שיעמדו במעגל לאורך הפעילות, זה מגביר את ההנאה.	
פרטי הסמלה	כל מש"צ (לא פש"צ) לבוש בפריט הסמלה אחר. אומר במשפט באיזה אירוע קיבל את זה ומה דרש האירוע מהמשתתפים בו, מה הוא למד על עצמו באירוע הזה ומה לדעתו עומד מאחורי הסמל שנמצא על הפריט ובכך לסכם את החשיבות של המפגשים העתידיים לבוא.	10 דק'

רשימת ציוד

שעון עצר, דפים עם אותיות, פרטי הסמלה

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

danavi@education.gov.il – אגף של"ח וידה"א

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

1א(2) - גיבוש קבוצה - משחקי גיבוש והסמלה במש"צים

כתבו: שמואל צור, מרדכי אנגל

זמן הפעולה 45 דק'

ערב

רעות, סובלנות ושיתוף

רעיון מרכזי

ליכוד הקבוצה ורכישת מיומנות של עבודה בקבוצה

מטרות

- הפש"צים ילמדו לעבוד בשיתוף פעולה.
- הפש"צים יעבור חוויה חיובית

מהלך הפעולה

זמן	הפעילות	ציוד
5 דק'	פתיחה - המש"צ מציג את מטרת המפגש: הנאה, משחקים, המשך הכרות, גיבוש קבוצתי, הכרות עם מסלול המש"צים עד ש"ש. מדגיש את הצורך בשת"פ, בפתיחות, ביצירת פתיחות וכו'	
10 דק'	כל הקבוצה תחזיק בחבל, על פי הנחייה של המש"צ עוברים למצב של ישיבת צפרדע. הנחייה שניה - עוברים למצב ישיבה מלא. שואלים את הקבוצה מה צריך כדי להצליח? מנסים שוב, הפעם ללא דיבורים.	חבל ארוך תשובות אפשריות: להקשיב אחד לשני, לעזור היכן שאפשר, להסתכל על האחרים ולשמור על קשר עין
5 דק'	מחלקים את הקבוצה ל-3 קבוצות קטנות יותר, כל קבוצה מקבלת בלון מלא מים. המטרה היא להעביר את הבלון מבלי שיתפוצץ.	בלונים

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

7 דק'	מחזיקים ידיים במעגל וצריכים להעביר חישוק מסביב בין חברי הקבוצה מבלי שהוא ייפול. ניתן למדוד זמן ולאתגר את הקבוצה.	חישוק
5 דק'	"חישוק הליום" - עומדים במעגל ומושיטים אצבע קדימה. מניחים את החישוק על האצבעות ומבקשים מהם להוריד את החישוק מטה. אסור להחזיק את החישוק, רק להניח אותו על האצבע ואסור שיהיו פערים או רווחים (ש אחד למעלה ואחר למטה). כולם ביחד צריכים להוריד את החישוק לרצפה בצורה מאוזנת. המש"צ שואל את הפש"צים מדוע זה היה קשה ומה צריך לעשות כדי שזה יעבוד בצורה טובה ומהירה?	תשובות אפשריות: קשר עין, הקשבה, ניתן למנות מוביל למשימה.
10 דק'	פורסים את פריטי ההסמלה ומציינים שהם מייצגים תחנות בשלבי ההכשרה ב'חיי המש"צים'. מדגישים שבכל שלב בחיים שיתוף הפעולה הוא דבר קריטי והוא מהבסיסים של חברה. דרך פריטי ההסמלה מציגים יעדים לאורך הדרך וכיצד הגיבוש הוא אחד הכלים האיתנים והיעילים ביותר בהתמודדות. *ההסמלה במערך זה היא עזר המסייע בהצגת תהליך המש"צים: מפש"צ למ"מ תוך הדגשה שש"פ הוא קריטי בכל שלב.	הקשבה

רשימת ציוד

חבל ארוך, בלונים, חישוק, שעון עזר, פריטי הסמלה

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

2(1) - מיהו מנהיג בשבילי?

כתבו: אביה חריר ויוסף יוגב

זמן הפעולה 45 דק'

ערב

מנהיגות נכונה מאפשרת את היכולת להשפיע על הסובבים אותנו ולהתוות דרך.

רעיון מרכזי

בפעילות זו יחוו הפש"צים באופן בלתי אמצעי את היכולת להנהיג קבוצה, להשפיע על המחשבות, תחושות ומעשים של הסובבים אותם. הפש"צים יבררו בדיון מהם התכונות הדרושות למנהיגות, מהי מנהיגות עבורם, ומה יכול להפוך אותם למנהיגים טובים יותר.

מטרות

- הפש"צ יחווה את האפשרות להנהיג את חבריו באתגרים שונים.
- הפש"צ יעבד את החוויה ומתוך כך ידון בשאלה מהי מנהיגות עבורו.
- הפש"צ ידון בשאלה מהן התכונות הדרושות למנהיג.

מהלך הפעולה

זמן	הפעילות	ציוד
15 דק'	משימה קבוצתית 1 : <u>דג מלוח משודרג</u>. המדריך צועק 1,2,3 ומילה מסוימת (מכונת. זר פרחים. בית. שעון. חוף הים. חנות בגדים) הפש"צים צריכים ליצור ביחד את המילה הזאת בצורה אנושית על ידי גופם. ביחד יוצרים תמונה אנושית. משימה קבוצתית 2 : <u>יצירת צורות עם חבל ועיניים עצומות</u>. כל הפש"צים מחזיקים בחבל עם עיניים קשורות. המדריך נותן הוראה לכל הקבוצה להסתדר לפי צורה – ריבוע. משולש. מלבן... משימה קבוצתית 3 : <u>תופסת זנבות</u>. המש"צ מחלק את הקבוצה ל- 2. כל קבוצה (חצי קבוצה) יוצרת שרשרת אנושית. כל אחד מחזיק בכתפיים של הפש"צ שלפניו.	חבל, רצועות אל-בד לכיסוי עיניים כמספר הפש"צים בקבוצה.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

	כל ראש קבוצה המוביל את השרשרת האנושית צריך לתפוס את האחרון בשרשרת השנייה בלי שהשרשרת שלו תתפרק. מהר מאוד השרשראות מתפרקות כיון שהראש בשרשרת רץ בלי לשים לב לשאר הקבוצה אותה הוא מוביל.	
15 דק'	משימות אלו דורשות הרבה שיתוף פעולה אך כמובן שמתוכן יבלטו המנהיגים שדואגים לסדר את הקבוצה, שנותנים רעיונות, שכולטים בקהל. לאחר סיום המשימות יושבים ומקיימים דיון: • האם מישו חילק משימות ? • איך קוראים לתופעה שבה מישו אחד מתחיל להוביל קבוצה? (מנהיגות) • מי התבלט במשימה? • איזה אמצעים הוא השתמש על מנת להוביל ? (צעקות, ידיים, קול, הסבר? ...) • האם היו כמה אנשים שבלטו? • האם המנהיגות קבועה אצל אחדות או מנהיגות מתחלפת? • האם מי שהתבלט נהנה? סבל? • מהו ה"מחיר האישי" הנדרש ממנהיג לצורך הצלחה במשימות? • מה ניתן ללמוד מכל אלה על חיי היום יום שלנו?	
15 דק'	דיון: כל אחד בוחר תכונה ומציג למה לדעתו היא חשובה למנהיג. סיכום: מנהיגות זו אחריות. מנהיג מאגד בתוכו מגוון של תכונות המגדירות דרך ומטיבות עם החברה.	נספח

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

דוגמה אישית, כושר שכנוע, ערכים,
ערמומיות, החלטיות, אחראי כושר
ניתוח, קור רוח, דייקנות, סובלנות,
כוחניות, גמישות, דבק במשימה,
כריזמטי, נכונות לעבוד קשה, חזון,
יכולת להבין אחרים, יושר, פשרן, אמין,
יסודי, סמכותי, יכולת למצוא הזדמנויות,
נטילת סיכונים מחושבים, עקביות, דבק
במשימה

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

2 (2) - מיהו מנהיג בשבילי?

כתבו: אביתר וסרצוג ונאוה וטורי

זמן הפעולה 45 דק'

ערב

דוגמא אישית, חתירה למצוינות, הובלה בעוז ובענווה

רעיון מרכזי

הפש"צים יכירו מנהיגים שונים ואת דרך הנהגתם וינסו ללמוד מהם

מטרות

- הפש"צ יכיר דמויות של מנהיגים ודרך פעולתם
- הפש"צ יזדהה עם הדמויות וישאף לאמץ תכונות מנהיגותיות

מהלך הפעולה

זמן	הפעילות	ציוד
5 דק'	פתיחה - "מש"צים זה מנהיגות!" היום נברר מה המושג הזה אומר. לבקש מהפש"צים <u>לחשוב</u> על מנהיג נערץ מבחינתם.	
10 דק'	הצגת תמונות של מנהיגים. לבקש מכל פש"צ לבחור מנהיג מבין אלו המוצגים ולספר מדוע בחר בו.	תמונות של מנהיגים
15 דק'	לבקש מהפש"צים להציג את המנהיג הנערץ שחשבו עליו בתחילת המפגש ולהגיד מדוע בחרו בו, אילו תכונות מנהיגותיות הם מזוהים אצלו, האם ניתן לאמץ את התכונות האלה?	
10 דק'	דיון: מיהו מנהיג? מדוע חברה זקוקה למנהיג? מיהו מנהיג חיובי לדעתכם?	
5 דק'	<u>סיכום:</u> מניחים את הפסקה הבאה במרכז המעגל. פש"צ אחד קורא לכולם. המש"צ מבקש מאחד הפש"צים להסביר מה זה אומר ומסכם בכך שמדובר בהגדרה הדורשת אחריות ואם לא יוצקים לתוכן תוכן ועשייה, הן נשארות רק מילים. "מנהיגות מתחילה	נספח

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

danavi@education.gov.il – אגף של"ח וידה"א

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

	בהנהגה עצמית. כדי להוביל אחרים, צריך קודם כל להגדיר לעצמנו מטרות ויעדים, לבחון ולברר מהם הערכים שמובילים אותנו, מה ייחשב מבחינתנו כהצלחה, מה ייחשב ככישלון ואיך מתמודדים עם הצלחות וכישלונות. מנהיגות חיובית היא כאשר מובילים קבוצה/חברה להגשמת מטרות תוך שמירה על מוסריות. מנהיג צריך לתפוס את עצמו כמישהו שתמיד נמצא במבחן ושכל מהלכיו הוא צריך להוות דוגמה לאחרים".	

רשימת ציוד

תמונות של מנהיגים

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

מנהיגות מתחילה בהנהגה עצמית.
כדי להוביל אחרים, צריך קודם כל
להגדיר לעצמנו מטרות ויעדים, לבחון
ולברר מהם הערכים שמובילים אותנו,
מה ייחשב מבחינתנו כהצלחה, מה
ייחשב ככישלון ואיך מתמודדים עם
הצלחות וכישלונות. מנהיגות חיובית
היא כאשר מובילים קבוצה\חברה
להגשמת מטרות תוך שמירה על
מוסריות. מנהיג צריך לתפוס את עצמו
כמישהו שתמיד נמצא במבחן ושכל
מהלכיו הוא צריך להוות דוגמא
לאחרים.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

2א - דמות המש"צ - מה עלי לתת ומי מרוויח מזה

כלב בן יפונה

זמן הפעולה 45 דק'

ערב

אדם הדבק בתכונות המטיבות עם הכלל מוביל לשינוי ומכניס משמעות בחייו ובחיים של אחרים.

רעיון מרכזי

הפש"צים יתנסו בבירור של תכונות המרכיבות את דמות המש"צ הרצוי. הפש"צים יעמיקו בדרך בה דמויות יכולות לשמש דוגמה לאחרים וכיצד הם יכולים לתרום ולגרום לשינוי לטובה בחיים שלהם ובחיים של אלה שהם פוגשים לאורך חייהם.

מטרות

- הפש"צים יבינו את התכונות המרכיבות את דמות המש"צ
- הפש"צים יבינו שביכולתם להוות דוגמה לאחרים

מהלך הפעולה

זמן	הפעילות	ציוד
פתיחה 5 דק'	מניחים על הרצפה במרכז המעגל את התכונות המרכיבות את 'דמות המש"צ' (מומלץ לגזור ולפזר). אחד המש"צים יגיד בשלוש דקות כיצד המש"צים מבחינתו יכולים לשמש דוגמה לאחרים.	תכונות המש"צ - נספח א'
פעילות א' 15 דק'	המש"צ מבקש מהפש"צים לחשוב על ספר, סדרה או סרט ולבחור דמות משמעותית. לכל פש"צ יש בדיוק דקה לספר מי הדמות, מה משמעותי בה וכיצד היא יכולה לשמש דוגמה לאחרים.	
פעילות ב' 15 דק'	מחלקים את הקבוצה לשלוש קבוצות קטנות ונותנים להן משימות: קבוצה א': מקבלת את התכונות וצריכה לכתוב על כל תכונה מה נדרש ממני לבצע ולהשקיע כדי שהיא תתקיים. קבוצה ב': מקבלת את התכונות וצריכה לכתוב על כל תכונה מה אני יכול/ה להרוויח מהתכונה הזאת.	כרטיסייה עם המשימה והתכונות לכל קבוצה. נספח ב'

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

	קבוצה ג': מקבלת את התכונות וצריכה לכתוב על כל תכונה כיצד אנשים אחרים יכולים להרוויח מכך שאני בעל תכונה כזאת.	
עיבוד וסיכום 10 דק'	כל קבוצה מעלה את הנקודות שהיא העלתה. (מומלץ לעבור לפי הסדר א-ג). המש"צ מסכם ואומר שלהיות מש"צ מחייב לשאוף לשינוי, למשמעות ולנתינה. דמות המש"צ מורכבת מתכונות המטיבות עם המש"צים עצמם ועם הכלל. מש"צ אשר פועל על פי עולם ערכים מוגדר מהווה ציר משמעותי לכל האנשים שהוא פוגש בדרכו כמש"צ ובהמשך חייו.	

רשימת ציוד

רשימת תכונות, כרטיסיות לקבוצות - נמצא בנספחים.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

danavi@education.gov.il – אגף של"ח וידה"א

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

בעל יושרה ואמינות

איש שדה וידיעת

הארץ - "טיילן"

מגלה תושייה

התמדה ומחויבות

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

בעל יכולת להנהיג ולהוביל אחרים בעל כושר הבעה ועמידה מול קהל בעל יכולת עבודה בצוות

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

יוזם, בעל כושר ניהול, תכנון, ארגון וביצוע חברותי ומקובל על חבריו

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אזרח מופ"ת: מעורב ואחראי, פעיל, תורם - מתנדב מכבד את מורשתו ושפתו אזרח נאמן למדינת ישראל

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח ב'

משימה קבוצתית - קבוצה א'

עליכם/ן לכתוב על כל תכונה מה נדרש מכם לבצע ולהשקיע כדי שהתכונה תתקיים.

דמות המש"צ - תכונות

- בעל יושרה ואמינות.
- איש שדה וידיעת הארץ - "טיילן".
- מגלה תושייה התמדה ומחויבות.
- בעל יכולת להנהיג ולהוביל אחרים.
- בעל כושר הבעה ועמידה מול קהל.
- בעל יכולת עבודה בצוות.
- יוזם, בעל כושר ניהול, תכנון, ארגון וביצוע.
- חברותי ומקובל על חבריו.
- אזרח מופ"ת: מעורב ואחראי, פעיל, תורם - מתנדב.
- מכבד את מורשתו ושפתו אזרח נאמן למדינת ישראל.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

משימה קבוצתית - קבוצה ב'

עליכם/ן לכתוב על כל תכונה מה אתם/ן יכולים/יכולות להרוויח מהתכונה הזאת.

דמות המש"צ - תכונות

- בעל יושרה ואמינות.
- איש שדה וידיעת הארץ - "טיילן".
- מגלה תושייה התמדה ומחויבות.
- בעל יכולת להנהיג ולהוביל אחרים.
- בעל כושר הבעה ועמידה מול קהל.
- בעל יכולת עבודה בצוות.
- יוזם, בעל כושר ניהול, תכנון, ארגון וביצוע.
- חברותי ומקובל על חבריו.
- אזרח מופ"ת: מעורב ואחראי, פעיל, תורם - מתנדב.
- מכבד את מורשתו ושפתו אזרח נאמן למדינת ישראל.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

משימה קבוצתית - קבוצה ג'

עליכם/ן לכתוב על כל תכונה כיצד אנשים אחרים יכולים להרוויח מכך שיש לכם/ן תכונה כזאת.

דמות המש"צ - תכונות

- בעל יושרה ואמינות.
- איש שדה וידיעת הארץ - "טיילן".
- מגלה תושייה התמדה ומחויבות.
- בעל יכולת להנהיג ולהוביל אחרים.
- בעל כושר הבעה ועמידה מול קהל.
- בעל יכולת עבודה בצוות.
- יוזם, בעל כושר ניהול, תכנון, ארגון וביצוע.
- חברותי ומקובל על חבריו.
- אזרח מופ"ת: מעורב ואחראי, פעיל, תורם - מתנדב.
- מכבד את מורשתו ושפתו אזרח נאמן למדינת ישראל.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

3 - כנס חנוכה מטרות, תיאום ציפיות, בחירת מועצת מסע

כתבו: שירה פינקלשטיין, רננה חכימי

זמן הפעולה 45 דק'

ערב

לכידות קבוצתית

רעיון מרכזי

למצוא את המקום שלי בקבוצה ונקודות חוזק שלי והכרה ביכולות של אחרים בקבוצה ומתוך כך לפתח את הציפיות שלי מעצמי ומהקבוצה לגבי המסע.

מטרות

- הפש"צים יעלו ציפיות שלהם מהכנס.
- הפש"צים יעלו רעיונות כיצד ניתן ליישם את הציפיות של חבריהם.
- הפש"צים יבחרו מועצת מסע.

מהלך הפעילות

זמן	הפעילות	ציוד נדרש
10 דק'	משחק פתיחה: עומדים במעגל. א. המש"צ מביא כדור ומבקש מהקבוצה למסור אותו בין חברי הקבוצה ב. עכשיו הם צריכים לחזור בדיוק על אותו הסדר של העברת הכדור רק מהסוף להתחלה, כלומר מי שקיבל את הכדור אחרון יתחיל ראשון למסור את הכדור למי שהוא קיבל ממנו ג. לאחר 2 דק' מוספים עוד כדור למי שהתחיל ראשון וכך הם צריכים להתמסר עם שני כדורים ד. לאחר עוד 2 ד' ניתן להוסיף כדור נוסף. המטרה: להמשיך במסירות מבלי להתבלבל.	3 כדורים

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

	המש"צ יסביר בקצרה על כנס חנוכה. א. מיקום הכנס בארץ ב. כל בית ספר מהווה קבוצה בתוך המחוז, ובמידה ואין מספיק פש"צים יחברו אותו לעוד בית ספר. ג. המש"צים יסבירו לפש"צים את מטרות הכנס: 1. חשיפה לפעילות ברמה מחוזית 2. היכרות עם סדרי העבודה בכנסים: התכנון + הדרכה + לוגיסטיקה באחריות המש"צים/ פש"צים בלבד 3. הפש"צ יחווה מסע משמעותי על כל היבטיו	5 דק'
ציפיות של כריות, פתקים, קטנים, עטים, דפים בגודל A3	ציפיות מהכנס: מניחים על הרצפה שלוש ציפיות של כריות. על כל אחת מהן מונח דף A3 עם אחת מהכותרות: ציפיות מעצמי ציפיות מהמדריך ציפיות מהקבוצה. כל פש"צ מקבל שלושה פתקים קטנים ועליהם הוא צריך לרשום בעילום שם את הציפיות שלו ואז להכניסם לציפית המתאימה.	10 דק'
	מבקשים משלושה פש"צים לפתוח כל אחד בתורו ציפית ולהקריא את הפתקים של כולם. לאחר קריאת כל פתק, הפש"צים יצטרכו לתת רעיונות כיצד ניתן ליישם את הציפייה. לדוג': "אני מצפה מהקבוצה שיהיו חברותיים" הצעה: "נכין מראש משחקי חברה לגיבוש"	10 דק'
פתקים, קטנים, עטים, טוש ללוח, לוח מחיק	בחירת מועצת מסע: מסבירים לפש"צים את החשיבות של מועצת המסע. הם אלו שבפועל מארגנים את ל המסע, והם אלה שידאגו שהכנס ייצא מושלם. א. כותבים על הלוח את תפקידי המועצה ב. שואלים מי רוצה להיות במועצת מסע	10 דק'

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ
פרחי מש"צים מחוז ירושלים

	ג. כל פש"צ שמעוניין להיות במועצה יצטרך להסביר לקבוצה מדוע כדאי להם לבחור בו ד. בחירות חשאיות: כל אחד רושם על פתק שני פש"צים לתפקיד מועצת מסע. ה. מכריזים על התוצאות.	

מושגים:

ציוד:

3 כדורים, פתקים קטנים, עטים, טוש ללוח, לוח מחיק, 3 ציפיות, 3 דפי A3

נספחים:

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

3א - כנס חנוכה: עקרונות הממ"ש כולל לת"ת, משימות לכנס

כתבו: אורי ארנון, שמואל בר-שי, רננה חכימי

זמן הפעולה 45 דק'

ערב

יוזמה, אחריות

רעיון מרכזי

להעביר לפש"צים את התובנה שבמסע הם יהיו פעילים ופעילו את המסע - לכל פש"צ יהיה תפקיד.

מטרות

- הפש"צ יכיר את המושגים ממ"ש ולת"ת ואת חשיבותם בהצלחת הכנס.
- הפש"צים ייקחו על עצמם תחום אחריות בארגון כנס חנוכה.

מהלך הפעילות

זמן	הפעילות	ציוד
10 דקות	הסבר על כנס חנוכה: א. המש"צ יסביר לפש"צים, שכנס חנוכה זה "לא עוד טיול בבית הספר" אלא ממ"ש: מסע משמעותי. ב. המש"צ ישאל את הפש"צים מה לדעתם הופך טיול למסע משמעותי, וירשום את התשובות על הלוח. ג. המש"צ יסביר שבכדי שהכנס יהפוך לממ"ש אנחנו משתמשים בעוד ראשי תיבות חשובים: לת"ת לפני שמסבירים, מבקשים מהפש"צים לנחש לבד רשמים על הלוח בגדול: לת"ת וכותבים "לכל תלמיד תפקיד" בכנס הזה המורים מגיעים רק כדי לצפות ולהיות "המבוגר האחראי", בפועל מי שמארגן את הכנס הזה מתחילתו ועד סופו הם המש"צים והפש"צים. חשוב לעדכן את הפש"צים, שהמש"צים שמנהלים את הכנס כבר עובדים עליו מספר שבועות, כי יש המון ארגונים לדוגמא: • תכנון: בחירת מסלולים, מקום לינה, אישורים, בחירת מש"צים שידריכו • הכנה – היכרות עם השטח • הדרכה- הכנת תחנות הדרכה לכנס.	לוח מחיק , טוש מחיק

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

	ה. לפי העיקרון שלמדנו, כדי שהכנס יהיה משמעותי, חשוב שגם לכל פש"צ יהיה תפקיד. בסוף הפעילות נחלק תפקידים לכולם	
מטפחות לעיניים / קשירת ידיים, 2 פאזלים של 50 חלקים (להביא מהבית פאזל אמיתי), 2 דפים ריקים, 2 עטים	משחק המראה שמי שפעיל ומגלה אחריות יוצא נשכר: שתי קבוצות עושות פאזל (50 חלקים): קבוצה אחת- כל אחד מחברי הקבוצה מקבל מספר חלקים. קבוצה שניה- זורקים לפניהם את החלקים - ונותנים להם לזרום. כשחלק מחברי הקבוצה עם עיניים מכוסות במטפחת ולשני פש"צים אין אפשרות להשתמש בידיים. - בוחרים 2 פש"צים שהם לא ישתתפו במשחק אלא יסתכלו כל אחד על קבוצה אחרת וירשמו את ההתנהגות של חברי הקבוצה - במידה ולא מצליחים להשיג פאזל. ניתן להביא לגו / קוביות ואז לבקש מהקבוצות לבנות מגדל/ בית וכו'	10 דק'
	סיכום משחק: איך הרגישו אלו שהיו פעילים? איך הרגישו אלו שלא עשו כלום? נותנים לכל תצפיתן לספר מה ראה בדגש על: מי לקח יוזמה?, מי השתלט על המשחק, מי נמנע, מי שיחק בפלאפון וכו'	5 דק'
רשימה מוכנה מראש, טוש ללוח, מחיק	עיקרון לת"ת ופירוט התפקידים בפירוט מסוים: ● נציג קבוצתי לוועדת מסע ● אחראי תיעוד ● אחראי תחקור קבוצתי ● 2 נציגים קבוצתיים להכנת ארוחת ערב ● נציגים לטקס בכנס ● פש"צ אחראי לכל ארוחה ● אחראי מושמושים (צ'ופרים) ● אחראי חידות/ משחקי דרך לנסיעה באוטובוס ● אחראי משחקי חברה במהלך הכנס	15 דק'
	חלוקת תפקידים לכנס חנוכה.	5 דק'

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

	מבקשים מכל פש"צ לרשום את עצמו מתחת לתפקיד שהוא מעוניין. במידה ויש יותר מיד פש"צים בקטגוריה מסוימת תערך הגרלה במקום. מבקשים מהפש"צים להציג בפעילות הבאה את המשימות שלקחו על עצמם.	

מושגים:

ממ"ש: מסע משמעותי

לת"ת: לכל תלמיד תפקיד

רשימת ציוד:

לוח מחיק, טוש, 2 פאזלים של 50 חלקים, 2 דפים לבנים, 2 עטים, 3 מטפחות לכיסוי עיניים

נספחים:

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

4 - הצגת משימות לכנס חנוכה, בקרה של המש"צים

כתבו: אלונה גולנזר, נעמה אלחנן וטליה שגב-רנה קסין

זמן הפעולה 45 דק'

ערב

אחריות

רעיון מרכזי

כל פש"צ ידע מה תפקידו שלו ומה האחריות שלו כלפי הקבוצה.

מטרות

- לפתח את האחריות האישית של הפש"צ
- לוודא את מוכנות הפש"צ למלא את תפקידו בכנס.

מהלך הפעולה

הרעיון: הכנה של משהו ביחד, כאשר כל אחת מהפש"צים עושה את התפקיד שאמור לעשות בכנס חנוכה. ניתן לבחור בין שני רעיונות: סיור בבית הספר או הכנת פונדו שוקולד עם שיפודי פירות.

להלן מערך להכנת פונדו שוקולד ושיפודי פירות.

חלוקת תפקידים בין המש"צים: 1 מנהל את הפעולה. 1 תצפיתן - מצורף נספח.

זמן	הפעילות	ציוד
5 דק'	מש"צ מוביל פעולה: "היום אנו נכין ביחד משהו טעים, כאשר כל אחד יתפקד לפי התפקיד שקיבלתם בשבוע שעבר. כל אחד יקבל כרטיס לפי התפקיד שלו ובו יהיה רשום לו מה עליו לעשות. שימו לב יש לכם 20 דקות למשימה" שואלים כל אחד מה התפקיד שלו ונותנים לו את הכרטיס שלו. 2 מש"צים מתחילים לתצפת על הפש"צים	כרטיסיות, דפי תצפית.
20 דק'	הכנת פונדו ושיפודי פירות. ניקיון המקום. יושבים במעגל וכל אחד אוכל את שלו.	מוצרים לפונדו.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

danavi@education.gov.il – אגף של"ח וידה"א

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

10 דק'	מעגל שיח. מש"צ: "כל אחד יספר מה היה תפקידו ומה הוא עשה על מנת למלא את תפקידו"
10 דק'	מש"צ תצפיתן מדווח מה הוא ראה, ואומר מה אפשר לעשות טוב יותר בכנס.

ציוד:

סיר, גזיה, גפרורים, כף, סכינים, קרשי חינוך, מפיות, שקית זבל.
שוקולד, מים, שיפודים, פירות/מרשמלו.
דפים וכלי כתיבה/טושים.

הכנה מראש:

כרטיסיות לתפקידים.
להדפיס דף לתצפיתן.
לארגן את כל הציוד לפעילות לפי מה שרשום ברשימת ציוד.
לעדכן את כל הפש"צים להגיע מוכנים ליום שדה: כובע, מים.

תפקידים עליהם נשים דגש:

חניך תורן - אחראי על תפקוד הקבוצה, מסדרים. להדגים מסדר.
מנהל קבוצה- אחראי על הבאת ציוד מהמש"צ האחראי והחזרה.
צוות ניקיון- שמירה על ניקיון החדר ולוודא ששאר הקבוצה מנקה ביחד אתם.
מאסף- חייב להישאר בסוף הטור ולשמור שכולם הולכים ביחד.
נוכחות- אחראי לשמור שכולם נמצאים.
נודניק מים- אחראי שכולם שותים מים, מזכיר לשתות.
נודניק כובע- אחראי שכולם חובשים כובע.
צ'ופרים- אחראי להביא צ'ופרים.
מורל- אחראי למורל הקבוצה.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח - כרטיסיות תפקידים

מנהלן קבוצה
אחראי על הבאת ציוד מהמנהלה
והחזרה.

תפקיד: חניך תורן
עליך לוודא כי כול הקבוצה פועלת

מאסף - חייב להישאר בסוף הטור
ולשמור שכולם הולכים ביחד.
היום תפקידך לעזור לחניך התורן.

צוות ניקיון
שמירה על ניקיון החדר ולוודא
ששאר הקבוצה מנקה ביחד אתם.

נודניק מים - אחראי שכולם שותים
מים, מזכיר לשתות.
היום -

נוכחות - אחראי לשמור שכולם
נמצאים.
היום -

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

צ'ופרים-

אחראי להביא צ'ופרים.

היום - לרשותך דפים וכלי כתיבה ,
הכן צ'ופר הקשור לפעילות

נודניק כובע-

אחראי שכולם חובשים כובע.

היום - למרות שהפעילות בפנים ,
יש לחבוש כובע....

מורל-

אחראי למורל הקבוצה.

היום - המצא מורל הקשור לנושא
הפעילות

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ
פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח - דף תצפית

התפקיד	מה עושה/אומר	הערות לשימור/שיפור
חניך תורן		
א. מנהלה		
א. ניקיון		
א. מאסף		
א. נוכחות		
א. מים		
א. כובע		
א. צ'ופרים		
א. מורל		

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

danavi@education.gov.il – אגף של"ח וידה"א

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

4א - הצטיידות אישית אריזת תיק הולך ונוסע, ביטחון ובטיחות.

כתבו: יאיר יצחקי + עמית קושנרופ (גמנסיה), אלונה גולנזר, נעמה אלחנן וטליה שגב, רנה

קסין, רענן וזכרי

זמן הפעולה 45 דק'

ערב:

סדר וארגון

רעיון מרכזי

היציאה מהבית וההליכה בשטח דורשת מאתנו להתאים את עצמנו והציוד שלנו לשטח על מנת שנטייל בצורה נוחה, בטוחה ומהנה.

מטרות

- הפש"צ ילמד כיצד יש להתלבש נכון בטיול
- הפש"צ ידע מהו הציוד הנדרש בתיק ההולך והתיק הנוסע
- הפש"צ ידע מהם כללי הביטחון והבטיחות בטיול.

מהלך הפעולה

זמן	הפעילות	ציוד
10 דקות	המש"צ יציג לפני הכיתה 3 תלמידים. האחד, לבוש בלבוש שמותאם לטיול עם הציוד הנדרש (דגמ"ח, חולצה קצרה שמעליה סווצ'ר ומעיל גשם דק, תיק עם כתפיות, כובע רחב שוליים, 3 ליטר מים, ונעליים גבוהות) השני יהיה לבוש בגופיה, סנדלים, בקבוק מים ביד, בלי תיק בלי כובע. השלישי יגיע עם גינס, מעיל עבה וחם, תיק צד ובתוכו חצי ליטר מים. כל אחד מציג את עצמו ואיך הוא לבוש המש"צ ישאל את התלמידים "אלו בעיות עלולות להיות לכל אחד מהתלמידים במהלך המסלול".	תיק הולך- תיק קטן עם כתפיות כובע רשימת ציוד

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

danavi@education.gov.il – אגף של"ח וידה"א

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

	המש"צ יסביר את שיטת "הבצל" - שכבות לבוש	
15 דקות	המש"צ מחלק את הקבוצה לשניים. כל חצי עומד ליד ערימה של ציוד. מקבלים הנחיה לארוז את הכל כמה שיותר מהר ובתיק הנכון. לאחר שסיימו לארוז בודקים כל קבוצה: 1. האם באמת ארזו הכל? 2. האם ארזו בתיק הנכון? (הולך / נוסע) 3. נוחות. המש"צ מתקן ומדגים אריזה נכונה.	לפי רשימת הציוד המופיעה למטה
15	מש"צ מחלק לחניכים כרטיסיות עם כללי הבטיחות והביטחון. כל אחד בתורו צריך להציג בפנטומימה את המקרה שכתוב בכרטיסיה שקיבל והשאר צריכים לנחש מהו הכלל, מתוך המקרה המקרים והכלל (כתוב בסוגרים) 1. את עם סנדלים ונכנס לך מסמר לרגל. (נעלים סגורות) 2. מישוהו בלי כובע קיבל מכת שמש. (כובע) 3. מישוהו לא שתה והתעלף. (שתיית מים) 4. נפלה אבן על הרגל כשהרמת אותה למאהל. (אין להרים אבנים) 5. שטיפת ידיים לפני האוכל. (להימנע מזיהום) 6. אתה ליד המדורה ומישוהו נתקל בך, קיבלת כוויה. (להתרחק מאש) 7. את הולכת בחושך בלי פנס ונתקלת באבן. (חובה ללכת עם פנס בלילה)	רשימת הוראות ביטחון ובטיחות
5	מש"צ: מה הייתה מטרת הפעולה היום?" (לכתוב תשובות על הלוח) לסכם במילים שלך: "בכל יציאה שלנו מהבית יש סיכון, על מנת לא להגיע למצב כזה, אנחנו מכינים את עצמינו מראש ואז הכל בסד,	

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

	אם נדע איך להתארגן ועל אילו כללי בטיחות לשמור, נצא בשלום ונחזור בשלום"	
	אפשרות להראות את הסרטון: https://www.youtube.com/watch?v=bU8TE51Hu7M	

מושגים

שיטת הבצל- שיטת לבוש מרובת שכבות. שיטה זו שומרת על חום גופנו ומאפשרת להוסיף ולהוריד בגדים בהתאם למזג האוויר

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח

- תרמיל גב נוח להליכה יומית בעל רצועות רחבות ותמיכה לגב.
- 3 ליטרים של מים.
- מקדם הגנה לגוף ולשפתיים.
- שקיות אשפה אישיות.
- פנס
- ארוחות בוקר וצהריים ליום הראשון.
- נייר טואלט.
- תיק/תרמיל גדול לכל הציוד. על התיק יש לסמן בצורה בולטת את שם התלמיד/הושם בית הספר.
- כלי אוכל אישיים רב פעמיים מפלסטיק: צלחת, כוס וסכו"ם
- בגדים להחלפה, כולל גרביים ולבנים (מומלץ לארגן לכל יום את סט הבגדים בשקית נפרדת בתוך התיק
- בגדים חמים לערב) יהיה קר!
- כובע רחב שוליים נוסף
- מגבת קטנה לפנים, כלי רחצה, משחת שיניים ומברשת שיניים
- נעלים סגורות לחניון הלילה.
- סוללות נוספות לפנס
- בקבוק 5.1 ליטר ריק
- עזרה ראשונה (פלסטר, משחה וכו')
- עזרה שנייה (חוט ומחט, כפתור + עזרה שלישית) לבנות
- תרופות (לא לו המשתמשים בתרופה באופן קבוע – משאף אסטמה לדוגמה
- תכשיר דוחה יתושות
- למרכיבי משקפי ראייה מומלץ להביא זוג נוסף. (אנו ממליצים להימנע מלבוא עם עדשות מגע בשל אופי הפעילות ומיקומה)
- שק שינה, שמיכה ומזרן שטח
- אוהל.
- בתי ספר דתיים: סידור \ תפילין

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

5 - התארגנות לכנס- קניית ואריזת מזון עצים, תרגול איגלו, הדלקת אש.

כתבו: יובל ברוכיאן, יוני רוזנשטרק

זמן הפעולה - 90 דק'

ערב

הפש"צים יטפחו יכולות ביצועיות הנדרשות לכל מש"צ

רעיון מרכזי

הפש"צים יתנסו בפעולות בסיסיות הנדרשות מהם בכנס חנוכה, בכדי לצמצם את מרחב הזרות.

מטרות

- הפש"צים יתרגלו בניית אוהל איגלו בצורה מקצועית
- הפש"צים יתרגלו הדלקת מדורה באופן חוויתי
- הפש"צים יחוו חווית הצלחה ומוכנות לקראת כנס חנוכה.

מהלך הפעולה

זמן	הפעילות	ציוד
5 דק	סבב מה שלומכם היום? מה אני מצפה מכנס חנוכה?	
5 דק	המורה ידגים בניית אוהל איגלו	אוהל איגלו לכל חוליה
25 דק	בניית איגלו: הפש"צים יתחלקו לחוליות של 3 בכל חוליה. בזמן הקרוב כל חוליה יתרגלו בניית אוהל בצורה מאתגרת. על הפש"צים למדוד זמנים של כל הקמה. 1. בנייה ללא דיבורים כלל. 2. אחד מחברי החוליה קשור בעצימת עיניים 3. בנייה רגילה בכמה שפחות זמן קיפול ואריזה נכונה של הציוד- להדגיש זאת כבר בהתחלה.	בנדנה לקשירת העיניים.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

שטח פתוח בו אפשרי להדליק מדורה. עצים, גפרורים, ברז מים/ ג'ריקנים. מרשמלו ושיפודים. נספח הוראות הדלקת אש.	הדלקת מדורה: 2 דק' הנחיות כלליות- בטיחות באש משימת חוליות- שלב א'- 6 דק'- הבאת עצים סידור וארגון המדורה ללא הדלקה. ארגון מתחם המדורה. לבנות מדורה בחוליות. לאחר מכן בחינת המדורות שהכינו ודגשים מה נכון ומה לא. שלב ב'- 6 דק' תחרות הדלקת המדורות בחוליות. החוליה שתדליק ראשונה אש יציבה תנצח. הכנת מרשמלו על האש. כיבוי המדורות באופן הנכון. חול, אדמה, מים.	35 דק'
	קיפול וסיכום: 1. איך היה לכם- לפי הא'-ב' 2. טיפ לקבוצה בעת בניית אוהל/ בעת בניית מדורה	10 דק'

מושגים

אוהל איגלו

רשימת ציוד

אוהלי איגלו

שיפודים

מרשמלו

ג'ריקנים

עצים

גפרורים

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח

הוראות להדלקת אש:

הכן קודם כל את כל חומרי הבעירה בצורה מסודרת.

ערימה מסודרת של עצים, ערימה מסודרת של זרדים, ערימה של חומר הבעירה המהיר.

הצת קדם כל את חומר הבעירה המהיר. ברגע שהוא ניצת התחל לסדר את הזרדים מעליו.

את הזרדים יש להניח בעדינות מבלי לחנוק את האש: אל תצופף מדי את הזרדים.

ברגע שאתם רואים כי האש אווזת בזרדים התחילו לסדר את הקרשים/עצים מעל הזרדים בדומה לאופן הנחת הזרדים קודם לכן: לא לצופף מדי.

יש לאפשר חדירת חמצן חופשית שתלבה את האש.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

6(1) - עקרונות מעגל השל"ח (שיעור לחיים) עיבוד הכנס

כתבו: סתיו ומורכו
מדרשה תיכונית אור תורה סטון רמות בנות
זמן הפעולה 45 דק'

ערב

הקשבה פעילה, תרבות דיון.

רעיון מרכזי

לתת כלים כיצד ניתן לבנות מעגלי דיון/ מעגלי של"ח סביב ערכים.

מטרות

- לאפשר לכלל הפש"צים לקחת חלק בדיון.
- הפש"צים יפתחו דיון הנוגע לנושא בוער בחברה/ערכים.
- הפש"צים יוכלו לציין ערכים שעולים מתוך הדיון.

מהלך הפעולה

זמן	הפעילות	ציוד
7 דקות	השמעת השיר " <u>כלום לא עצוב</u> " – אביתר בנאי פעם ראשונה: משמיעים את המנגינה של השיר ללא המילים (פלייבק) פעם שנייה: לחלק דף עם המילים של <u>השיר</u> ולהשמיעו (עם המילים).	רמקול, שיר, מילים לשיר מודפסות.
15 דקות	דיון על השיר- שאלות מנחות: • על מה חשבנו שהשיר מדבר כששמענו רק את המוזיקה ללא המילים? • מה המילים של השיר עוררו בכם? • מה האמן ניסה להעביר בשיר? • למי פונה השיר? • האם אתם מזדהים עם השיר?	
10 דקות	להביא כתבה/מקרה שקרו בזמן האחרון. למשל" פיגוע, <u>תאונת דרכים</u> , פטירה של מישהו באופן לא טבעי, <u>אלימות</u> .	כתבה/מקרה מהתקופה

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

הקרובה להדרכה שמדבר על תאונת דרכים, פיגוע טרור, מקרה מוות לא טבעי שדובר עליו בחדשות.	לשאלו: #מי שמע על המקרה? #איך הם הגיבו כששמעו על כך? #האם זה הפריע להם? #עשו משהו בנידון למקרה?	
	במדינת ישראל אנו חיים שגרה יומיומית קבועה של פיגועים, תאונות דרכים ועוד דברים נוראיים לא עלינו. דיון: איך ראוי שנגיב למקרים כאלה? הם קורים באופן יומיומי, האם אנחנו צריכים לייחס להם הרבה חשיבות או להמשיך הלאה ולתת לזה לעבור כאילו כלום לא קרה? אילו דברים ניתן לעשות כדי להקדיש תשומת לב לאירוע ולא להתעלם?	15 דקות
	לעשות פעולה סמלית כגון: לספר על אדם שנפגע/נרצח בפיגוע, קריאת פרק תהילים, לארגן משהו שקשור לנושא איך אפשר לשנות את המצב.	3 דקות
דגש: השאלות המנחות של המעגל אינן יכולות להיות עם תשובות של כן/לא אחרת לא יתקיים דיון.	חושבים, אז מה עשינו במעגל הזה ואיך בנינו אותו. כדי לבנות מעגל של"ח, מה צריך לעשות? -בחירת נושא/ערך עליו אנחנו רוצים לדבר והמטרות של המעגל -בחירת מתודות שונות שבהן נשתמש במעגל שיר/ סיפור/ כתבה/ הצגה ועוד.. -לחשוב על שאלות מנחות לדיון שאותן נשאל כדי להבעיר את הדיון. -איך הנושא ניתן למימוש בחיינו הפרטיים/מה ישתנה בנו אחרי המעגל/נקודה למחשבה שהדיון העלה בי וכל העולה על הדעת.	10 דקות

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

danavi@education.gov.il – אגף של"ח וידה"א

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

רשימת ציוד

רמקול, שיר, מילים לשיר מודפסות. כתבה/מקרה מהתקופה הקרובה להדרכה שמדבר על תאונת דרכים, פיגוע טרור, מקרה מוות לא טבעי שדובר עליו בחדשות.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספחים

נספח 1: מילות השיר: "כלום לא עצוב" / אביתר בנאי אתר שירונט.

כלום לא עצוב

אביתר בנאי

מילים ולחן: אביתר בנאי

מישהו נכנס לחנות דווקא נחמד מאוד
רגע כואב בחזה ופתאום נופל ומת
בגיל ארבעים ושש עם בית ואשה
ורגע אחד בחזה ואשה אחת
תישן לבד.

מישהי נוסעת בטרמפ דווקא יפה מאוד
לא מזמן קיבלה הצעה היא חושבת שהיא תסכים
אוי כמה שהיא בכתה כשהנהג את החולצה
קרע לה

תינוק בקומה מעל בוכה חזק מאוד
אבא את אמא דקר וירה לעצמו בראש
ודם מקומה מעל נוזל לי על החלון
על מה אני חושב בלילה

כלום לא עצוב הכל כרגיל
כלום לא קורה פה
כלום לא קורה פה

הרבה כאבים בגוף והרבה כאבים בלב
הרבה בניינים יפים והרבה אמנות ותרבות
הרבה הורים מתים והרבה קירות נסדקים
ולי זה נראה פתרון ללכת אתך לישון
הלילה

כלום לא עצוב הכל כרגיל
כלום לא קורה פה
כלום לא קורה פה
הכל שקט, הכל שקט
איזה לילה יפה לחלום חלומות יפים

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

(2)6 - עקרונות מעגל השל"ח (שיעור לחיים) עיבוד הכנס

כתבו: ליאת אברהמון, דניאל גוטהולף, זהר אליהו - בית ספר בויאר

זמן הפעולה 45 דק'

ערך:

סיכום ועיבוד של אירוע באופן קבוצתי על ידי מיומנות של הקשבה פעילה וחיבור לחיי היום יום.

רעיון מרכזי

הפש"צים יעבדו את הכנס ויתנסו במעגל של"ח בו הם יבחנו מה הם לוקחים לחיים מהכנס ואיזה תובנות יש להם ברמה האישית והקבוצתית.

מטרות

הפש"צ יסכם ויעבד את הכנס
הפש"צ יתנסה במתודת מעגל השל"ח ובשיח מכבד וכנה
הפש"צ יעלה תובנות לחייו ולחיי הקבוצה שלו בבית הספר

מהלך הפעולה

<u>זמן</u>	<u>הפעילות</u>	<u>ציוד</u>
15 דקות	פתיחה ג'אגלינג קבוצתי לסיכום הכנס. מבקשים מכל אחד לחשוב על מילה או שתיים שיכולים לסכם עבורם חוויה משמעותית בכנס. עומדים במעגל ומתמסרים בכדור, כאשר כל מי שזורק את הכדור אומר את המילה שלו ומוסר. אסור למסור לשכנים ואסור למסור למישהו יותר מפעם אחת ואין אפשרות לדבר חוץ מהמילה שנאמרה. הם צריכים לעשות את זה במינימום זמן ואפשר גם להוסיף כדור. בזמן שהם מתמסרים המש"צ כותב את המילים על הלוח. (אפשר לכתוב את שם הילד שאמר את המילה ומסר)	כדורים פלקט גדול/ לוח טושים
5	מה למדנו מהתרגיל?	

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

	דקות אוספים תשובות מהקבוצה: המשחק מעלה את התחושות והמחשבות שהכנס עורר בכם, המשחק משקף גם עד כמה חשוב שימוש במיומנות של הקשבה, קשר העין, התיאום האישי והקבוצתי על מנת להצליח במשימה.
	5 דקות המנחה יסביר על מעגל של"ח שיעור לחיים וכל הכללים, כפי שמופיע בנספח למטה.
	20 דק' מעגל שיח בנושא עיבוד הכנס: שאלות: מה קיבלתי מהכנס כיחיד וכקבוצה? האם למדתי משהו חדש? איפה הכוח של הקבוצה קידם אותי? מה אני לוקח איתי לחיים בבית הספר ובכלל?

רשימת ציוד – כדורים, פלקט גדול/לוח, טושים

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

danavi@education.gov.il – אגף של"ח וידה"א

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

6א – תיאום ציפיות מחודש בדגש אחריות וחזרה

כתבו: ליאת אברהמוף, דניאל גוטהולף, זהר אליהו- בויאר
זמן הפעולה 45 דק'

ערב

אחריות כמושג מוביל בהתנהלות הקבוצה והפרטים שבה.

רעיון מרכזי

הפש"צים יגדירו לעצמם את המושג אחריות לקבוצה ויערכו תיאום ציפיות עם עצמם ועם חבריהם וחזרה בהתאם למה שחוו בכנס ולמה שמצופה מהם והם מצפים מעצמם בבית הספר.

מטרות

הפש"צ יגדיר מהם ציפיות ומהי האחריות שיש לקחת בהתאם לציפיות השונות.
הפש"צ ינסח צפיות מעצמו ומחבריו לקבוצה
הקבוצה תנסח חזרה קבוצתי לאור הציפיות שנוסחו באופן אישי

מהלך הפעולה

זמן	הפעילות	ציוד
5 דקות	מה היא "ציפייה"? שאלות: מה היא ציפייה? האם ציפייה מעצמי היא גם ציפייה מאחרים? מה האחריות שלי כשאני מצפה ומהי האחריות כאשר מצפים ממני?	
15 דקות	ציפיות ממני ומהחברה - יש לחלק את הקבוצה הגדולה לשתי קבוצות יריבות. מהלך המשחק: בכל סיבוב מכל קבוצה יבחרו 2 חניכים, לאחד נותנים דמות מסוימת אבל הוא לא יודע מה הדמות (או להגיד לכל השאר או	שמות הדמויות כתובות על דף נפרד

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

danavi@education.gov.il – אגף של"ח וידה"א

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

ותמונות של הדמויות שמצפים ממנה או דפים עם שמות הדמויות.	להביא תמונה של הדמות להראות לקבוצה בלי שהוא יראה) לאחר מכן החניך השני יהיה צריך להעביר לו מי הוא הדמות רק על פי הציפיות שלו ממנו. אם אחרי מספר ציפיות מסוים (נגיד 20) הילד שהיה צריך לגלות את הדמות לא הבין הנקודה עוברת לקבוצה השנייה. הקבוצה שמגיעה ל 5 נקודות ראשונה מנצחת	
דמויות אפשריות: ראש הממשלה, שוטר, מורה, אימא, כלב (הציפייה ממנו היא להתנהג יפה), תינוק (מצפים ממנו לבכות)	אחרי שהבנו מה הן ציפיות ונתנו המון דוגמאות לצפיות מדמויות שונות, כל אחד שיכתוב לו בצד את הציפיות שלו מעצמו להמשך התהליך וציפיות שלו מחבריו	5 דקות
פלאנק קטן או לחילופין דף 3A וכלי כתיבה	אז אחרי שראינו כל אחד מה הציפיות מעצמו ומחבריו עכשיו נקבוצה נכתוב חוזה בנינו. בהתחלה כל אחד יעלה רעיון מתוך מה שהוא כתב על עצמו ועל חבריו ונחשוב ביחד מה כן יכנס לחוזה ומה לא. מה עושים עם הפרת חוזה? אפשר להציע שמקרה של הפרת חוזה יצטרך הנאשם להביא עוגה לפעולה הבאה ☺	15 דקות
	כל אחד חותם על החוזה 'בדם' גואש אדום...	5 דקות

רשימת ציוד

פלאנק קטן / דף A3

כלי כתיבה

תמונות (לא חובה)

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח מספר 1.

20/06/2010

ח' תמוז תש"ע

שיעור לחיים - מעגל של"ח

דן אבידן

מבוא

במסמך העוסק בשמח"ת היש"מ- ייחודו של יש"מ של"ח, מוזכרת שיטת הפעולה הנשענת על ארבעת מאפייני שמח"ת היש"מ: שיעור לחיים – מעגל של"ח, מש"צים, חוליות משימה, ותחרות. להלן ציטוט מהמסמך העוסק בשיעור לחיים – מעגל השל"ח:

"בכל סיור נקיים מעגל שיח שמטרתו העברה של אחד הנושאים שעלו ביש"מ למציאות היומיומית של התלמידים. הדבר יכול להתרחש בדיון ערכי (ראה להלן סעיף 14) בסיכום משימת אתגר (ראה להלן סעיף 8) או בעת טיפול באחד מתכני ההדרכה."

מתודת מעגל שיח:

השיחה במעגל מושיבה את כל המשתתפים במעמד זהה, מאפשרת לכל אחד בקבוצה להביט לעיניו של כל אחד מהיושבים במעגל ומאפשרת שיח כנה ופתוח. על מנת למצות את האפשרויות הגלומות בשיח זה יש להגדיר מספר כללים לשיחה במעגל:

1. סדר הדיבור – מדבר רק מי שקיבל את המקום (באמצעות סדר קבוע, חפץ דיבור וכו')
2. קצר ולעניין – המדבר מביא את דבריו רק ביחס לסוגיה שהועלתה, וממקד את דבריו על מנת לקצר בדיבור. עליו להביא את עמדתו ולא לנגח את עמדות הדוברים לפניו.
3. להקשיב מהלב - המשתתפים מאזינים בקשב רב ומתוך אמפטיה.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

4. אין להגיב לדברי המדבר, אפשר לקבוע סימן מוסכם להזדהות עם דבריו.
5.

6. בניית הפעילות

1. צוות השל"ח יתכן מעגל של"ח ביש"מ לפי השלבים הבאים:
1. בחינת תכנית הסיור ואיתור תכנים שעשויים להתאים
2. בחירת התוכן בו נעסוק במעגל או תכנון אירוע או פעילות
שישמשו בסיס לדין במעגל.
3. טיפול בתוכן או באירוע, ניבוי דרכי התנהגות או תגובות צפויות
4. הכנת שאלות מנחות לשיחה במעגל.

2. ביצוע הפעילות בשדה

1. התנסות: קיום האירוע שמשמש בסיס למעגל: הדרכת התוכן (פרונטאלי, חקר וגילוי, הדרכה עצמית או הדרכת עמיתים) או ביצוע משימת אתגר או התנסות באירוע חברתי/אחר מתאים
2. מעגל של"ח:
3. הכרזה: המדריך יפתח ויאמר כי אנו עומדים לקיים פעילות של"ח שיעור לחיים וננסה ללמוד משהו אמיתי לחיים מתוך הסיור ישיבה במעגל, ושיחה על צפי הכללים הבאים: מדבר רק מי שחפץ הדיבור בידו, אין להגיב על דברי אחרים אלא להביא את עמדתך, המדבר יקפיד לקצר והמאזינים יקשיבו בתשומת לב. המנחה שואל את השאלות והמשתתפים מגיבים לשאלות שנשאלו.
4. שיחזור: פתיחת הדיון תהיה תמיד שיחזור: המדריך יבקש שמישהו יזכיר מה היה באירוע, במשימה או מה היה התוכן בו עסקנו בהקשר לצמחי החוף
5. שאלה: על מנת לברר מה הקשר לחיים - אם עוסקים בתוכן המדריך יכול לפתוח בשאלה כגון: מה אנו יכולים ללמוד על עצמנו מהתופעה שראינו על כך שכל צמח בחוף עמיד לקושי אחר ומזה נגזר מיקומו?
6. אם עוסקים באירוע רצוי להתחיל בשאלה על התחושות במהלך האירוע, מה למדתי על עצמי מה למדתי על הקבוצה?
7. אם עוסקים במשימה כדאי לשאול מה גרם להצלחה ומה עיכב?
8. תובנות: השלב הבא הוא השלב האישי בו נבקש שכל אחד יאמר בקצרה מה הוא למד מההתנסות ומה יכול לקחת לחייו האמיתיים.
9. סיכום: המדריך יחזור על הדברים העיקריים שהתלמידים "לקחו" ויאמר את המילים: "במעגל של"ח - שיעור לחיים ביש"מ X למדנו..."

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

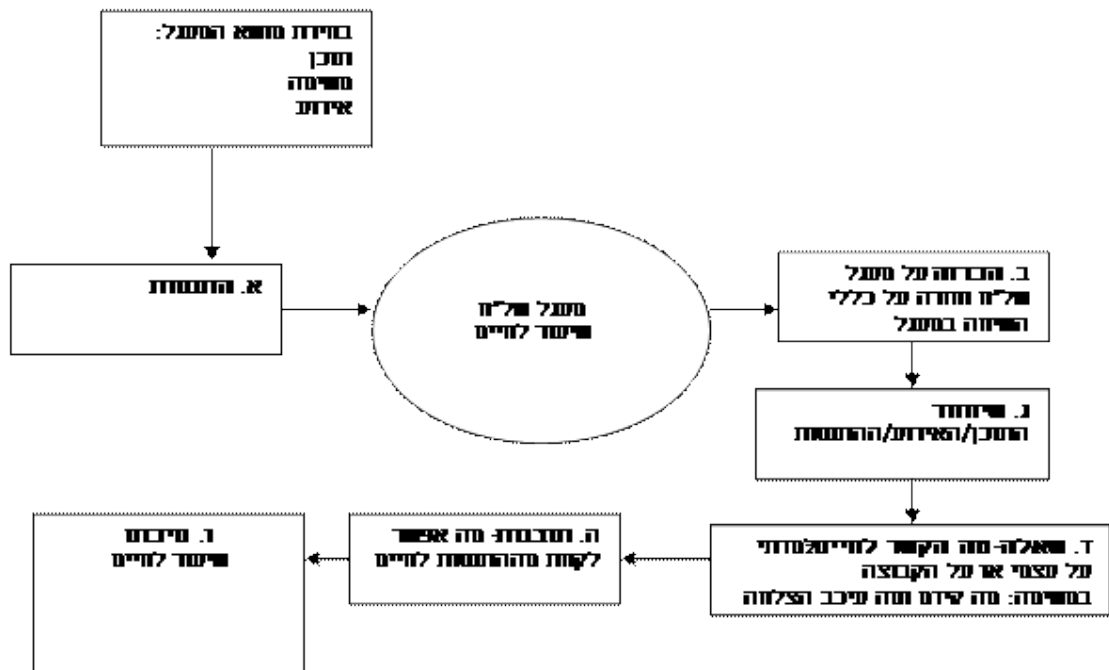
אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

בברכה,

דן אבידן

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

7(1) - הדרכה טובה- קתימ"ב

כתב: אלון עזרא, בויאר ירושלים

זמן הפעולה 45 דק'

ערב:

אחריות

רעיון מרכזי:

על מנת לגייס מספר רב של פש"צים יש לערוך פעילות משמעותית בתחילת שנה.

מטרות

- המש"צ יבין מה החשיבות של הדרכה טובה ומעניינת.
- המש"צ ילמד איך מעבירים הדרכה מעניינת.
- המש"צ יתנסה בלמידת עמיתים, בה ילמד איך נותנים ומקבלים משוב.

מהלך הפעולה

זמן	הפעילות	ציוד
4 דק'	מיני הצגה: מקריאים לפש"צים את נספח א בצורה מוגזמת ומבדרת.	נספח א- למש"צ בלבד
8 דק'	משחק אלתור: מעמידים את הקבוצה במעגל. במרכז המעגל מניחים חפץ. על כל מש"צ בתור לקחת את החפץ ולהשתמש בו בכל שימוש שיחפוץ, מלמד השימוש המקורי של החפץ. לדוג: מניחים מטפחת, והמש"צ משתמש בה לא ככיסוי ראש אלא כמצנח.	חפצים: מטפחת, כוס, ספר, מניפה..
1 דק'	מסבירים לפש"צים, שהדרכה לא חייבת להיות ישיבה של המש"צ והקראת טקסט, אלא משהו מעניין, חווייתי ולא צפוי.	
8 דק'	הדרכה קצרה על פירוש המילים "קתימב"ה סע". 1. כותבים על הלוח את המילים "קתימב"ה סע" ומקפידים להשאיר רווח בין אות לאות. 2. שואלים את הפש"צים אם הן יודעים מה המשמעות של	לוח, טושים מחיקים בלפחות שני צבעים (אחד

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

לכותרת ואחד לפירוש (המילים)	הכותרת? 3. מסבירים לפש"צים שהצמד מילים הוא רשי תיבות של כללי העברת הדרכה, וכל מי שיפנים אותם, יצליח להעביר מידע בצורה מרתקת. נא להקפיד לא להסביר יתר על המידה על כל שלב, כדי לאפשר לפש"צים להתנסות אח"כ.	
קטעים לקריאה.	התנסות ב"קתימ"בה סע: מחלקים לכל מש"צ טקסט קצר. על כל מש"צ לקרא את הקטע שקיבל בעיון, ולאחר מכן הוא יצטרך להעביר אותו במשך 2 דק' בלבד לפי עקרונות "קתימב"ה סע" בתום כל הדרכה. שני פש"צים בלבד יתנו משוב. המשוב יינתן בשיטת הכריך: מתחילים במחמאה- אומרים משהו לשיפור (רק הערה שניתן לשפר: דוגמה טובה- אתה צריך לדבר בקול רם יותר. דוגמה לא טובה- הצבע שיער שלך מכוער) - אומרים משהו לשימור.	23 דק'
	מסכמים את הפעילות והחשיבות של השימוש ב"קתימ"בה סע"	1 דק'

מושגים:

קול האמצעי העיקרי בו משתמש מדריך להעברת ההדרכה, חשוב להדגיש שלושה הביטים: עוצמת קול מדורגת, קצב הדיבור, התלהבות בקולו תוך התייחסות לתוכן ההדרכה.

תנועת גוף – המדריך צריך להיות דינמי בתנועתו – אך לא עצבני או יתר על המידה כדי לא להשיח את צומת הלב של חניכיו!

ידיים – הדגמת והמחשת דברי המדריך (לדוגמא כדור, מערבולות...). חיזוקים והדגשות (הנדת אצבע – כאות לחוסר שביעות רצון).

מבט – שליטה בקבוצה, תקשורת בלתי מילולית (מידת ההקשבה), להימנע מהזנחת קשר עין.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

בהירות – ההדרכה צריכה להיות ברורה לשומע - יש להתכונן מראש להרצאה לשים לב למבנה ולתחביר!

הופעה – לבוש שלא מצריך התעסקות כדי להימנע מהסטת צומת הלב של החניך. לדאוג להופעה נכונה והשתמשות בסביבה כדי להדגים דברים.

סביבה – התאמת ההדרכה לסביבה אם יש אופציה להיות במקום שקשור בעקיפין או בצורה ישירה להדרכה (אם ההדרכה היא על צמח הצבר לשבת בסמוך לו וכך ניתן גם להדגים ולהראות עליו) לדאוג לסביבה נוחה להדרכה (לא באמצע דרך לדאוג לצל וכו'...

עזרים – אין טוב מלהדגים תהליכים והסברים בעזרת עזרים – מטרתם לעזור להעביר את המידע.

רשימת ציוד: מטפחת, כוס, ספר, מניפה, קטעי קריאה, חפצים למשחק, לוח מחיק, 2 טושים ללוח מחיק בצבעים שונים.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספחים:

נספח א-

כולנו מכירים את הסיטואציה אנחנו בסיוור/ טיול הולכים בשטח. אחרי כמה צעידות המדריך מוצא מקום מוצל וקורא לכולם לשבת. הוא קורא לנו בישיבה, מתוך דף ובקול חלש על יפרוק המדבר.

והחניכים??

- מפקדים
- ישנים
- אוכלים
- שותים
- בטלפון
- רבים
- צוחקים

או במילים אחרות הם אינם מביעים התעניינות בהדרכה.

נספח ב-

צילום של קטעים לקריאת פש"צים

מלחמת האזרחים המתנהלת בסוריה ממארת 2011 שינתה באופן משמעותי את פני המדינה הסורית והפכה לזירת התכתשות אזרחית ובינלאומית. היחלשות המשטר המרכזי בדמשק והפיכת סוריה לשדה מערכה, המאופיינת בריבוי שחקנים בעלי אינטרסים והגיונות שונים ומתחרים, מציבות בפני מדינת ישראל אתגרים חדשים.

עד כה, נדמה היה כי המערכה בסוריה איננה עומדת בפני הכרעה בזמן הנראה לעין, עם זאת ההתפתחויות האחרונות בסוריה עשויות לשבור את מצב התיקו ללא הכרעה ולשנות את מאזן הכוחות. המעורבות הצבאית של רוסיה מאז ספטמבר 2015 מהווה נקודת מפנה במציאות המורכבת במזרח התיכון בכלל ובסוריה בפרט ולפיכך דורשת חשיבה מחדש על אודות האינטרסים של כלל השחקנים, יחסי הכוחות בניהם, נחישותם להשפיע על עתיד סוריה ותרומתם לנוף הפוליטי העתידי בסוריה.

תכנית המחקר על סוריה נועדה להעמיק את הידע על המתרחש בסוריה, תוך בחינת האופציות האפשריות לעתידה של סוריה וכיצד ניתן לקדם פתרון למלחמת האזרחים, לשפיכות הדמים ולבעיות החברתיות והפוליטיות בסוריה. המחקר יבחן בעיקר את המשמעותיות עבור מדינת ישראל, יכולת השפעתה שלה על הנעשה בסוריה ואיתור הזדמנויות לשיפור מצבה האסטרטגי של ישראל. המחקר יתבצע באמצעות מספר שכבות ניתוח: (1) ניתוח עומק פנים סורי (חברתי, שבטי, עדתי, דתי, כלכלי- מעמדי וצבאי); (2) מיפוי השחקנים החיצוניים המעורבים בסוריה, האינטרסים וכוונו השפעה על מעורבותם; (3) הצבת תרחישים אפשריים לעתידה של סוריה וניתוחם דרך שכבות הידע; (4) ניתוח המשמעותיות לישראל והמלצות לפעולה.

שאלת המחקר המרכזית – הניתן לעצב אסטרטגיה לסילוקם של משטר אסד והמדינה האסלאמית מסוריה – בלי צורך לבחור אחד משתי החלופות הרעות?

מתוך: המון למחקרי בטחון לאומי, INSS, אוניברסיטת תל אביב

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח ג -

היווצרות השבר הסורי אפריקאי:

תיאוריית היווצרות הבקע המקובלת היום על מרבית החוקרים קשורה באחת התיאוריות הגיאולוגיות המרתקות ביותר: התיאוריה של תנועת הלוחות ("נדידת היבשות"). לפי תיאוריה זו מורכב חלקו החיצוני של כדור הארץ מלוחות ענקיים של סלעים הנעים בהתמדה, בתנועה איטית, הנמשכת מיליונים רבים של שנים. תוך כדי תנועתם נוצרות צורות נוף שונות על פני כדור הארץ: הרים, בקעות, מישורים וכו'.

בהקשר הישראלי גורסים המדענים המחזיקים בתיאוריה כי הלוח של חצי האי ערב, הכולל גם את עבר הירדן המזרחי, נע צפונה ביחס לעבר הירדן המערבי - ארץ ישראל.

התנועה צפונה מלווה גם בתנועה מזרחה המתרחשת בעקבות התרחקותו של הלוח של חצי האי ערב מן הלוח של אפריקה, לכן מתקבלת תנועה סיבובית נגד כיוון השעון. תנועה זו גרמה להיווצרות מפרץ אילת, הערבה ובקעת הירדן. (במקביל לתזוזת הלוח של חצי האי ערב מזרחה וצפונה, זז גם ארץ ישראל וסיני והתרחקו מאפריקה לאורך מפרץ סואץ)

התנועה האופקית משני צדי הבקע באזור ישראל אינה "חלקה": קו השבר הוא "מזוגזג", עקום, לעתים הוא פונה שמאלה ולעתים ימינה, ולכן נוצרו לאורכו גם שקעים נמוכים (כמו ים המלח, החולה והכינרת) וגם רכסים (כמו שלוחת נוצה, רכס מחולה ואלמגור).

מתוך: אתר מט"ח

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח ד -

פרשת ילדי תימן היא פרשת היעלמותם של פעוטות בני עולים חדשים, כשני שלישים מהם מיהדות תימן, בין השנים 1948–1954 ברוב המקרים הילדים אושפזו במחנות עולים או בבתי חולים, להוריהם נאמר כי הם נפטרו ונקברו, אולם רבים מן ההורים ואחרים מפקפקים בכך וטוענים כי הילדים נלקחו מהם. במהלך השנים נתגלו מספר מקרים בהם הילדים המדוברים נלקחו לאימוץ ללא ידיעת ההורים. גם כמה אנשים מתוך המערכת, כמו רופאים ואחיות, אמרו כי הם חושדים שהילדים נלקחו ללא רשות.

נסיבות הפרשה הצטרפו לתחושה קשה ששררה בקרב העולים בנוגע ליחס מפלה על בסיס עדתי וגזעני מצד הממסד והחברה. דיונים בנוגע לפרשה התקיימו מספר פעמים בכנסת. צווים להתייצבות בלשכת הגיוס, שנשלחו לבתי ההורים כעבור 16–17 שנים, כאשר הגיעו הילדים לכאורה לגיל 18, העלו שוב את העניין לסדר היום הציבורי והוצגו כהוכחה כי הילדים עודם בחיים. בעקבות הלחץ הציבורי החליטה ממשלת ישראל ב-1967 על הקמת ועדת חקירה פרלמנטרית, ועדת בהלול - מינקובסקי. לאחר ביקורות קשות על תפקוד ועדה זו, הוקמה בשנות ה-80 ועדת שלגי, שגם היא ספגה ביקורת ציבורית קשה. ב-1995 הוקמה ועדת חקירה ממלכתית בראשות שופט בית המשפט העליון יהודה כהן, שפרסמה את מסקנותיה ב-2001. כל הוועדות קבעו כי רובם המכריע של הילדים אכן נפטרו. במשך השנים נמתחה ביקורת רבה על הוועדות. אחת הביקורות המרכזית היא שהן נטו לאמץ בקלות רבה מידי מסמכים ועדויות על פטירת הילדים ולא ניסו יותר מידי לברר אפשרויות של אימוץ בלתי חוקי או להפריך את אמינות המסמכים נוכח סתירות בינם לבין ממצאים ועדויות אחרות.

מתוך: ויקיפדיה

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

(2)7 - הדרכה טובה- קטימ"ב

כתב: זיו רינגלר. תוכן המסורתי.

זמן הפעולה - 50 דק'

ערב

הפש"צ ילמד איך לעשות הדרכה בצורה מעניינת וטובה הכוללת את כל אמצעי הקטימב"ה.

רעיון מרכזי

מטרתו של המפגש היא לעזור לפש"צ להעביר הדרכה טובה בצורה מעניינת. הכנה תאורטית לקראת ההדרכה המעשית.

מטרות

- הפש"צ ילמד להבחין בין הדרכה טובה להדרכה פחות טובה.
- הפש"צ ילמד את האמצעים להעברת הדרכה בצורה מעניינת שתמשוך את הקהל.

מהלך הפעולה

זמן	הפעילות	ציוד
3 דק'	המש"צים יציגו הדרכה רעה (ואף זוועתית) תוך הקפדה על התעלמות מכללי הקטימב"ה	הדרכה מוכנה. נספח 1
2 דק'	הפש"צים יגידו מה הפריע להם בהדרכה.	טוש ללוח.
25 דק'	המש"צים יתנו הגדרה קצרה למה הם שלבי הדרכה איכותית ויעברו על שלבי הקטימב"ה. בכל שלב יציגו אמצעי אחד (קול, תנועות גוף, מבט...) בצורה טובה והפש"צים יתנו משוב האם האמצעי מושך אותם להקשבה או לא.	הצעות למשחקים ועזרים המופיעים מטה.
5 דק'	סיכום הדברים. לעבור על קטימב"ה מהתחלה ועד הסוף. קטימב"ה: קול, תנועה, ידיים, מבט, ביטחון התלהבות.	טוש ללוח.
5 דק'	משחק פנטומימה – 6 מתנדבים, כל אחד יציג בתורו את אחד מהאמצעים של הקטימב"ה ושאר הפש"צים יגידו מהו האמצעי (בדיקה מה הם הבינו מהמפגש).	דף עם הקטימב"ה.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

danavi@education.gov.il – אגף של"ח וידה"א

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

	10 ד בחירת 3 פש"צים. לתת להם נושא פשוט להדרכה ועליהם לשלב את כל מרכיבי הקתימב"ה. ניתן להעביר לו משוב על ידי הקבוצה האם אכן הצליח להשתמש בכל 6 המרכיבים. נושאי הדרכה: - מה יותר טעים - שוקולד השחר או שוקולד נוטלה? - מה יותר טעים - תפוז או תפוח? - ספר על 10 הדברים הכי טובים בחיים? - שכנע לצאת לחופשה ב...

מושגים

הדרכה – הסבר כיצד יש לפעול בפעולה מסוימת להעברת מידע לקהל מודרכים.

רשימת ציוד

- טוש ללוח.
- הדרכה מוכנה.
- דף עם הקתימב"ה.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

danavi@education.gov.il – אגף של"ח וידה"א

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח 1:

הדרכה:

הנחיות: את הקטע הבא, יש להקריא מתוך הדף כאשר הוא מול עיניכם, בקול שקט, מתחילתו ועד סופו ובסופו לשאול: הבנתם?

תכנית הלימודים של של"ח מתפרסמת בחוברת "דרך ארץ בדרכי הארץ" בהוצאת משרד החינוך משנת 2006, אשר חיבר ד"ר טימי בן יוסף ראש גף תכנים בשל"ח ומייסד שיטת מכלול נופאדם כמו כן ניתן לראות את התוכנית במלואה באתר מנהל חברה ונוער תחת הכותר של"ח וידיעת הארץ. תכנית הלימודים משלבת לימודים בכיתה עם סיורים בשטח. תכנית הלימודים מבוססת על חזון האגף אשר מציב את ההתנסות החווייתית במוקד התהליך המתרחש במוסד החינוכי, בכיתה ובשדה, לטיפוח אחריות אזרחית-מוסרית ודמוקרטית, מימוש עצמי, מעורבות חברתית ומחויבות לארץ ולמדינת ישראל. התוכנית סוקרת בשנת הלימודים הראשונה את חבלי ארץ ישראל ועוסקת בהיבט הערכי של כל חבל ארץ: בסדנת המהפך הציוני במישור החוף הדגש הוא על המהפך ההתיישבותי, בסדנת ההר כערש האומה מודגשת התגבשות התרבות היהודית עם היאחזותם של בני ישראל בהר והמעבר מנוודות לחקלאות. בסדנת הבקע כגבול שלום, מודגש ההיבט של השלום עם ממלכת ירדן. בשנת הלימודים השנייה ההתבוננות היא על הארץ כיחידה כוללת המזמנת מפגש תרבויות מפגש טבע ייחודי, פרק מיוחד עוסק בירושלים ופרק נוסף עוסק באחריות שיש לכל אזרח על הארץ, החברה והמדינה.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח 2: מהי הדרכה איכותית?

הדרכה איכותית היא הדרכה שגורמת לחניך להקשיב ולהפנים את התוכן של הנושא אותו רוצים להעביר.

שלבי הקתימב"ה

קול - פעילות: נציג שיעלה מול הקבוצה יתבקש להעביר הרצאה בג'בריש- הברות ואותיות ללא מילים. נושא ההרצאה – "הדבר הכי שמח שקרה לי השנה". הסבר: האמצעי העיקרי בו משתמש מדריך להעברת חומר הוא קולו. יש להתייחס לקול ולדיבור לפי שלושה היבטים: עוצמת הקול: מותאמת לגודל החדר ובהתאם למספר החניכים. קצב דיבור: על המדריך לדבר מעט איטי משיחת יום- יום, על מנת למנוע בליעת מילים, אך לא לדבר באופן איטי מדי. יש להימנע מדיבור אחיד {מונוטוני}, אלא לדבר בהרמת והורדת הקול ובשינוי קצב הדיבור על פי תוכן הדברים. ניסוח השפה: לא לדבר גבוהה גבוהה, דיבור ברור לכולם. מושג חדש- להבהיר בטרם השימוש. שימוש בעברית נכונה. בקול חשוב לתת גם דגש כי לא רק לחישה היא קול לא נכון אלא גם הרמה מוגזמת של הקול אינה יעילה ועלולה לגרום לחניכים לפחד או להיבהל. (מתוך אתר כנפיים של קרמבו)

תנועה: להזמין חניכים להציג שירים מוכרים אך ורק באמצעות פנטומימה, והקבוצה צריכה לנחש אילו שירים אלו. (כל חניך שנבחר בוחר שיר לפי מה שהוא אוהב)

ידיים: קושרים למש"צ את הידיים מאחורי הגב.

הפש"צים מקבלים פתקים עם שאלות לשאול אותו והוא צריך לענות להם.
השאלות: מה הגודל של קרטון חלב?
איך מציירים פרפר?

מה יותר ארוך המרחק בין הרגליים לראש או בין שתי הידיים פרוסות?
לשיר לו והוא צריך להמשיך: הרוח נושבת קרירה...

מבט: פעילות: נשחק בקבוצה את המשחק שבו סופרים מאחד עד 10 בלי להתפרץ אחד לדברי השני ובלי לקבוע סדר דיבור. אם מצליחים אפשר לאתגר ולעשות עד 30 רק שהפעם משחקים את המשחק בעיניים עצומות. האם זה אפשרי? מבט= תקשורת! במבט אפשר לבקש ממישהו שקט, להפנות את תשומת הלב שלו ועוד ועוד. חשוב לפקוח עיניים ולשים לב רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

בפעולה- האם כולם הבינו? מבט מבולבל יכול להבהיר לנו שצריך להסביר שוב או לתת דקת תיווך.... הסבר- קשר עין טוב של מדריך מקנה לחניכיו תחושה שהמדריך שולט בכל המתרחש בקבוצה ויוצר מחויבות החניכים להסתכל על המדריך בחזרה. מדריך השומר על קשר עין עם כיתתו יקלוט גם תשדורות בלתי מילוליות. קשר עין טוב מבוסס על המתרחש בתהליך הלימודי. לא רצוי לקבוע תהליך קבוע של העברת המבט מחניך לחניך, אך יש להימנע מהזנחת קשר עין עם חלק מהקבוצה. (מתוך אתר: כנפיים של קרמבו)

ביטחון: נכון לא נכון, דבר בביטחון!!!

ניתן לשחק את משחק אמת ושקר כאשר כל מש"צ אומר תשובה אחת והחניכים מנחשים מי צודק.

לאחר המשחק יש לתת את ההסבר כי ביטחון בדיבור הוא אחד הכלים החשובים בהדרכה, חשוב מאוד להגיד דברים נכונים וללמוד לפני אבל כאשר אומרים אותם יש להגיד בביטחון. אם לא יודעים, תמיד אפשר להגיד: "אני אבדוק ואחזור אלייך"

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

משחק אמת שקר בנושא חולות:

אמת ושקר חול ים –

המורה מקריאה את השאלה ומסבירה במידת הצורך.

2 תלמידים מתנדבים אומרים כל אחד תשובה אחת.

הכיתה צריכה לנחש מי אומר אמת ומי אומר שקר.

מקור החול (מהיכן מגיע החול)

למה לא	שקר	החול בארץ מגיע מצוקי הכורכר שלאורך החוף. כל כמה שנים יש התמוטטות של הצוק וככה הוא מתפרק והופך לחול.	אדם א
	אמת	החול בארץ מגיע מסלעי גרניט באתיופיה. שם, כאשר הסלע מתפרק הגרניט נופלת לתוך נהר הנילוס והם הזרימה דרך נהר הנילוס וליים התיכון הסלע מתפורר והופך לחול.	אדם ב

מגיע יותר חול לארץ

שקר	בהסכם השלום עם מצרים הבטחנו להם שנעביר אליהם חול. לפיכך ישראל בנתה סכר בגבול בינינו שעוצר את החולות מלהגיע לישראל.	אדם א
אמת	מיצריים בנתה סכר בשם אסואן על נהר הנילוס שמטרתו לאגור מים ולחלק אותם לתושבים. הסכר גם עוצר את החול מלהגיע לישראל.	אדם ב

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

אם כולם ילכו ביום שישי בבוקר לחוף. כמה חוף יש לאדם בארץ?

שקר	כיום מדברים על 2 ס"מ חוף לאדם ויש תכניות להרחיב את החופים בהמשך.	אדם א
אמת	לכל אזרח בישראל יש 13 מ"מ חוף. כל תכנית על החופים האלה, ולא חסרות תכניות – כפרי נופש, מרינות, יחידות דיור – אם כל התכניות הקיימות יתגשמו – יישארו לנו 13 מ"מ לאדם.	אדם ב

מה זה החור שבצדף הנעמית?

אמת	צדף הוא הבית של חילזון ימי. החור שיש בה שבדרך כלל מעבירים דרכו חוט הוא בד"כ חור שממנו "שתו" את הרכיכה חיות אחרות.	אדם א
שקר	צדף הוא הבית של חילזון ימי. החור הוא בד"כ הפתח דרכו הרכיכה/חילזון יוצא כאשר הוא גדל וצריך יותר מקום.	אדם ב

כתבה: הילה שמש.

הופעה:

ניתן לשלוח את הקישור ב- WhatsApp לחניכים או להקרין אם אתם בכיתה:
אלו שני קטעים מחוברים מתוך הסרט: אישה יפה. המראים את ההבדל ביחס של מוכרות בחנות בגדים לאישה רק על פי ההופעה שלה. ניתן לדון לאחר מכן על החשיבות של הופעה ואיך היא משפיעה עלינו.

<https://www.youtube.com/watch?v=Nu3x5SZrMHo>

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

danavi@education.gov.il – אגף של"ח וידה"א

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

מערך 7א - הדרכה טובה – עזרים והמחששות (תנ"ך, מקורות, מפה...)

כתב : זיו רינגלר. תיכון המסורתי.

זמן הפעולה -40 דק'

ערב

הפש"צ ילמד באילו עזרים הוא יכול להשתמש כדי להפוך את ההדרכה למעניינת יותר ומושכת את העין של המודרכים.

רעיון מרכזי

מטרתו של המפגש היא לחשוף את הפש"צ לעזרים שונים ומגוונים שבהם יוכל להשתמש בהדרכות שלו.

מטרות

- הפש"צ ילמד מהו תפקידם של העזרים.
- הפש"צ ייחשף לשלל של עזרים (תמונות, חפצים, מקורות תנ"כיים, מפות...)
- הפש"צ יבין את חשיבות העזרים וילמד איך לשלב אותם בהדרכה.

מהלך הפעולה

<u>זמן</u>	<u>הפעילות</u>	<u>ציוד</u>
5 דק'	הפש"צים יסתובבו בחדר ויראו מהם העזרים המונחים לפנייהם.	מגוון עזרים (מפה, תנ"ך, חפץ, תמונות, סיפור...)
10 דק'	הפש"צים יגידו מהם העזרים שהם ראו בחדר ויחשבו לאיזו הדרכה אפשר לקשר אותם (למשל: קוץ של דורבן – הדרכה על דורבן).	טוש ללוח.
10 דק'	בתחילה, המש"צ יעביר הדרכה בלי עזרים ולאחר מכן יעביר את אותה ההדרכה עם עזרים.	הדרכה קצרה מוכנה.
5 דק'	הפש"צים יגידו מהם העזרים שהמש"צ השתמש בהם ואיך הם תרמו להדרכה.	טוש ללוח.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

danavi@education.gov.il – אגף של"ח וידה"א

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

10	הפש"צים יקבלו רשימה של נושאי הדרכה ויחשבו איזה עזרים ניתן להוסיף לכל נושא הדרכה. כגון: מדבר בצל גשם, היווצרות הכרמל, יעל, כלנית, דרוזים וכו'

רשימת ציוד

- עזרים – מפות, תנ"ך, ספרים, תמונות, חפצים, דוגמות מהסביבה (אצטרובל, קוץ של דורבן...)
- טוש ללוח.
- הדרכה קצרה מוכנה.

נספחים

נספח 1: הדרכה מוכנה.

מי זה זמר?

הדרכה ללא עזרים: המדריך אומר. תכירו את הזמר, בעל חיים שהיה פעם בארץ ישראל. הוא הסתובב פה, אכל עלים של עצים, וזה מופיע איפה שהו בתנ"ך. ואז ממשיך ומתאר את התכונות: יש לו צוואר ארוך, הוא מסתובב פה באזור של עצים, הוא מנוקד חום וצהוב. מי זה הזמר???

הדרכה עם עזרים:

המדריך יוציא: תנ"ך ותמונה של ג'ירף.
 יפתח בחגיגות את התנ"ך בספר דברים, פרק הי"ד פסוק ה' ויקריא:
 אֵיל וצָבִי, יִחְמוּר; וְאֶקוּ וְדִישָׁן, וְתֵאוּ וְזָמֵר..
 יש לשאול את הפש"צים:
 מתוך ההקשר של המשפט, איזה סוג של בעל חיים הוא הזמר? (בעל חיים המותר לאכילה על ידי היהודים, חיה הולכת על 4, יונק)
 הצגה של תמונת ג'ירף: אז מיהו הזמר?
 יש אומרים שהוא בעצם ג'ירף

תמונה אחת שווה 1000 מילים!!!

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

danavi@education.gov.il – אגף של"ח וידה"א

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

מערך 8 - ממטרה לפעולה.

כתב: זיו רינגלר. תיכון המסורתי.

זמן הפעולה 42 דק'

ערב

קביעת מטרת ועמידה בהם.

רעיון מרכזי

כל פעילות נועדה לשרת מטרה נבחרת. הפש"צ ילמד להגדיר מטרה ולהכין מערך פעילות המותאמת למטרתו.

מטרות

- הפש"צ ילמד מהי מטרה ולמה היא חשובה.
- הפש"צ ילמד להגדיר מטרה למשימתו ועל פי מטרתו הוא יכין מערך פעילות.

מהלך הפעולה

זמן	הפעילות	ציוד
5 דק'	הקראת נספח 1 ודיון קבוצתי שמטרתו להבין מהו המסר שמועבר בקטע הקריאה.	נספח 1, טוש ללוח.
5 דק'	מהי מטרה? למה היא חשובה? נספח 2.	טוש ללוח.
25 דק'	פעילות "כדורי השוקולד".	נספח 3. ציוד המפורט בנספח 3.
7 דק'	סיכום הפעילות – מה היה בפעילות? למה היא עבדה/לא עבדה? קישור הפעילות להתחלה של המפגש.	טוש ללוח, נספח 1 (להיעזר בו).

מושגים:

מהי מטרה? מטרה היא היגד, המתאר את התוצאות הצפויות או הרצויות שאנו מתכוונים להשיג בעקבות פעילות מסוימת.

רשימת ציוד

- טוש ללוח.
- נספח 1+2.
- מצרכים הכתובים בנספח 2 ודפי הוראות.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ
פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח 1:

ממטרה לפעולה

"עליסה: באיזו דרך עלי ללכת?
השפן: לאן ברצונך להגיע?
עליסה: לא משנה לי.
השפן: אם לא משנה לך לאן תגיעי, לא חשוב באיזו דרך תבחרי".

("עליסה בארץ הפלאות", קרול לואיס)

נספח 2:

מהי מטרה? מה אנו רוצים להשיג באמצעות הפעילות.
למה חשוב להציב מטרה? בלי מטרה ההדרכה תגיע להמון נושאים. המדריך יתחיל "לטייל"
באמצע ההדרכה ויעבור בין המון נושאים. המטרה עוזרת למדריך להציב קו ישר שאיתו הוא
הולך לאורך כל ההדרכה.

נספח 3:

מחלקים את הקבוצה ל- 2. המדריך נותן לכל קבוצה את הפתק הבא:

משימה

**תוך 20 דקות עליכם לשבת במעגל
כשבמרכזו שתי צלחות ועליהן כדורי שוקולד
בתוך כיסוני נייר.**

ברגע שראשון החניכים מגיע אל המדריך, הוא מקבל את דף ההסבר הבא:
רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

"שימו לב:

לצורך ביצוע המשימה, לרשותכם 5 שאלות שאתם יכולים לשאול את המורה ואפשרות לקבל 9 דברים."

ברגע שהחניכים שואלים: "מה הדברים האפשריים לקבל?" מציגים לפניהם את הרשימה שלהלן, ומוחקים את אחת השאלות האפשריות.

הדברים שאפשר לקבל:

ביסקוויטים, קקאו, קוקוס, חלב, סוכר
מרגרינה, מנג'טים, צלחות, קערה, מתכון

לצורך הביצוע, צריכים החניכים להחליט מהם תשעת הדברים מתוך העשרה שהם מעדיפים לקבל – כולל המתכון.

מתכון:

המרכיבים:

250 גרם ביסקוויטים

12 כפות סוכר

6 כפות קקאו

8 כפות חלב

100 גרם מרגרינה

אופן ההכנה:

שימו את הביסקוויטים בשקית ופוררו אותם

שימו את הפירורים בקערה גדולה והוסיפו את הסוכר וקקאו; ערבבו היטב,

הוסיפו את החלב והמרגרינה ובחשו היטב.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

המדריך או תצפיתן יושב עם דף תצפית: מה התהליך שעוברת הקבוצה? מאי סדר לסדר או להיפך?
מהם השלבים שעברו: קבלת ההחלטות: האם בקבוצה? האם בודדים קיבלו בשביל כולם?
האם חילקו תפקידים, קבוצות?
האם הוכנה תוכנית עבודה? האם מישהו עקב אחר מימוש התכנית?
האם נקבעו מטרות משנה? האם הושגו המטרות? האם הושגו מטרות המשנה?
בתום הפעילות: מעגל שיחה, הצגת השאלות של התצפית. האם החניכים שמו לב לדברים במהלך הפעילות?

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

8א - הדרכה טובה - כרטיסיית הדרכה.

כתב: זיו רינגלר. תיכון המסורתי.

זמן הפעולה - 35 דק'

ערב

מצוינות בהדרכה.

רעיון מרכזי

הפש"צ ילמד מהם מרכיביה של כרטיסיית הדרכה וילמד כיצד לבנות אותה.

מטרות

- הפש"צ ילמד מהי כרטיסיית הדרכה ומהם מרכיביה.
- הפש"צ ילמד כיצד היא יכולה לעזור ואיך משתמשים בה בהדרכה.
- הקבוצה תיחשף לדוגמה של כרטיסיית הדרכה.

מהלך הפעולה

זמן	הפעילות	ציוד
10 דק'	המש"צ יציג לפש"צים רשימת מרכיבים והם יצטרכו להחליט מה מהם צריכים להכניס להדרכה ומה מהם לא. התשובה שלהם כוללת גם הסבר לבחירות שלהם (ראו נספח 1).	טוש ללוח, נספח 1.
10 דק'	המש"צ יסביר מהי כרטיסיית הדרכה וישאל את הפש"צים מהי חשיבותה ותפקידה (ראו מושג 1). לאחר מכן יכתוב על הלוח את המרכיבים לפי הסדר - מבנה הכרטיסייה (ראו נספח 2).	טוש ללוח, מושג 1, נספח 2.
15 דק'	תחרות - המש"צ יחלק את הפש"צים לשתי קבוצות. המש"צ יחלק לכל קבוצה רשימת מרכיבים ורשימת הגדרות וכל קבוצה תצטרך להתאים את ההגדרות למרכיבים (ראו נספח 3).	נספח 3.
5 ד'	סיכום. מעבר על כל מה שהתרחש בפעולה וסיכומה.	

מושגים

1. כרטיסיית הדרכה - כרטיסיית ההדרכה היא עזר שנועד למקד את המדריך בתכנים ובפעילות בתחנת הדרכה על הרצף של הטיול. הנתונים בכרטיסייה יאפשרו קישור לרצף היומי והכללי ומיקוד בבניית התובנות שנבחרו כמטרות הטיול.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א - danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספחים

נספח 1:

רשימת מרכיבים - (מרכיבים נחוצים מסומנים בקו)

- שם התחנה
- רעיון מרכזי להדרכה
- מטרה מרכזית
- קישור לרצף של יום הטיול
- נקודות עיקריות להדרכה
- אופן ההפעלה
- תאריכים
- ציטוטים
- עזרים
- תנ"ך (נכלל בציטוטים/עזרים ולכן לא צריך להיכלל במרכיבי הכרטיסייה)
- מטרות משנה (יותר מידי מטרות מבלבלות את הרעיון המרכזי)
- ערכים מרכזיים (צריך להתרכז בערך אחד. בנוסף, זה נכנס תחת הרעיון המרכזי/המטרה)
- מיקום (משתנה ממקום למקום וממדריך למדריך)
- רובד בנופאדם (יכול להיכנס בנקודות עיקריות/קישור לרצף)
- מפות (נכלל בעזרים)
- בדיחה טובה שתיתן פתיחה נחמדה (לא נחוץ. לא קשור לכל הדרכה)

נספח 2:

מבנה הכרטיסייה -

1. שם התחנה.
2. רעיון מרכזי להדרכה.
3. מטרה מרכזית.
4. קישור לרצף של יום הטיול.
5. נקודות עיקריות להדרכה.
6. אופן ההפעלה.
7. תאריכים.
8. ציטוטים.
9. עזרים.

נספח 3:

המש"צ יחלק רשימת מרכיבים (רעיון מרכזי, מטרה, קישור לרצף...) ורשימת הגדרות ("הגב הוא מקור מים טבעי התלוי בתנאים הסביבתיים", "חשיפה למקורות המים במדבר"...)
והפש"צים יתאימו בין המרכיבים לבין ההגדרות.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

גב מים

רעיון מרכזי:	הגב הוא מקור מים טבעי התלוי בתנאים הסביבתיים.
מטרה:	חשיפה למקורות המים במדבר.
קישור לרצף	בבוקר פגשנו בור מים, בהמשך נפגוש מעיין, באר ושטח מושקה במי המוביל.
נקודות עיקריות	נוצר בתחתית מפל (מכתשת).
להדרכה:	תלוי בזרימה.
	איכות המים זמן שימורם תלוי בעומק הגב ובתנאי הצל (מעוק).
	משמש בעיקר בע"ח בעתות מצוקה גם בני אדם.
אופן ההפעלה:	שאלות ותשובות.

ציטוטים:

מלכים ב' ג'

ט וַיֵּלֶךְ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וּמֶלֶךְ-יְהוּדָה, וּמֶלֶךְ אֲדוֹם, וַיִּסְבּוּ, דֶּרֶךְ שִׁבְעַת יָמִים; וְלֹא-הָיָה מַיִם לַמַּחֲנֶה וּלְבִהְמָה, אֲשֶׁר בְּרִגְלֵיהֶם טַז וַיֹּאמֶר (אלישע), כֹּה אָמַר יְהוָה: עֲשֵׂה הַנֶּחַל הַזֶּה, גְּבִים. יֵז כִּי-כֹה אָמַר יְהוָה, לֹא-תָרְאוּ רוּחַ וְלֹא-תָרְאוּ גֶשֶׁם, וְהַנֶּחַל הַהוּא, יִמְלֵא מַיִם; וַשְּׁתִיתֶם אַתֶּם וּמִקְנֵיכֶם, וּבִהְמֵתְכֶם. כִּי הִי בִבְקָר פְּעֻלוֹת הַמִּנְסָה, וְהִנֵּה-מַיִם בָּאִים מִדֶּרֶךְ אֲדוֹם; וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ, אֶת-הַמַּיִם.

ירמיהו י"ד

א אֲשֶׁר הָיָה דְבַר-יְהוָה אֶל-יִרְמְיָהוּ, עַל-דִּבְרֵי הַבְּצֻרוֹת. ב אֲבֵלָה יְהוּדָה, וְשַׁעֲרֶיהָ אֲמִלְלוּ קִדְרוֹ לָאָרֶץ; וְצֹמֶת יְרוּשָׁלַם, עָלֶיהָ. ג גּוֹאֲדֵרֵיהֶם, שָׁלְחוּ צַעוּרֵיהֶם (צַעֲרִיָּהֶם) לַמַּיִם; בָּאוּ עַל-גְּבִים לֹא-מִצְאוּ מַיִם, שָׁבוּ כְלֵיהֶם רִיקָם--בָּשׁוּ וְהִקְלִמוּ, וְחָפּוּ רֹאשָׁם תַּמוּנוֹת: תַּמוּנוֹת הַגֵּב מִלֵּאָה בַּמַּיִם, תַּמוּנוֹת בַּע"ח שׁוֹתָה מִגֵּב.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ
פרחי מש"צים מחוז ירושלים

צילום: דובי זכאי

© Can Stock Photo

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

<http://edu.gov.il/noar/tiulim/Pages/homepage.aspx>

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

9 - הדרכה התנסות ומשוב

כתב : מאיר מזוז (בית ספר תל"י בית חינוך ירושלים)

ערכו: נורית כהן ואריאל מוסרי עירוני א' - מודיעין

זמן הפעולה 45 דק'

ערכים

כבוד הדדי.

דחיית סיפוקים (יכולת להתאפק ולא להגיב מיידית)

ידיעת הארץ

רעיון מרכזי

קיימות מתודות שונות להדרכה: פרונטלית, משחקים, חידונים, תחרויות, הצגה, כתבי חידה ועוד. המש"צ יתנסה בבניית הדרכה על פי כללי ההדרכה הטובה ולאחר מכן יקבל התייחסות לטיב ההדרכה באמצעות משוב.

באמצעות משוב הניתן במסגרת פעילות מש"צים, אנו רוצים ליצור סביבה נעימה וטובה יותר למש"צ המתנסה בהדרכה, כדי לאפשר לו להיות טוב יותר: מקצועי, בעל כישורי הדרכה ובטחון - לתת לו תחושת הצלחה. חשוב מאוד ליצור סביבה נעימה ותנאים מזמנים - ראויים, שיאפשרו לו הדרכה אופטימאלית.

מטרות

1. המש"צ יתנסה בהדרכה ובעמידה בוטחת מול קבוצה.
2. המש"צ יתנסה בבחירת מתודה להעברת הנושא המסוים.
3. המש"צ ילמד להדריך בצורה מגוונת ומעניינת.
4. המש"צים יתרגלו איך נותנים משוב ויכירו בחשיבותו.

מהלך הפעולה

זמן	הפעילות	הערות
פתיחה 5 דק'	המש"צ מציג תמונה גדולה ושואל: מה בתמונה? מה משותף לכולם?	לפני תחילת הפעילות ימונו 2 תצפיתנים עם משימות צפייה –

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

danavi@education.gov.il – אגף של"ח וידה"א

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 76 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

בנספח 1 תמונה של נציגים ממשפחת הזוחלים: צב, נחש, לטאה ותנין. - בנספח 2	תשובה: גם הצב, הנחש, הלטאה והתנין - שייכים למחלקת הזוחלים. המש"צ יציג את נושא ההדרכה: היום נערוך הכרות עם נושא הנחשים בישראל. • הנחש הוא זוחל. • הזוחלים בעלי דם קר. • שייכים למחלקת הזוחלים בארץ הם: הצבים, הלטאות והנחשים. • בישראל 41 מיני נחשים, רק תשעה מהם ארסיים.	
ההדרכה הפרונטלית תוך שימוש בתמונות להמחשה בנספח 3: תמונות של: נחש צפע מצוי, זעמן שחור, פתן שחור, אפעה, שפיפון, שרף עין גדי, עכן. בנספח 4 הקראת כתבה, אפשר לתת לאחד הפרחים להקריא. כתבה: "גל החום: מקרה ראשון קשה מאוד של הכשת נחש צפע ארסי"	בארץ כפי שציינתי, חיים 41 מיני נחשים, אך רק 9 מהם ארסיים. בואו נתבונן בתמונות ונראה מי הם: • הנחש הארסי הנפוץ ביותר הוא הצפע המצוי. הצפע ניזון מנברנים, עכברים וחולדות הנמצאים בסביבת האדם. ישנם נחשים רבים מסוגו והם נוטים להצטופף, כך שבישוב בן מאה משפחות, יהיו יותר נחשים מבתים. בחרמון מצוי צפע החרמון. • ישנה אמונה ש'נחש שחור' אינו ארסי זה לא תמיד נכון. זעמן שחור, המצוי בעיקר בסביבת לולים ורפתות, אינו ארסי ומועיל מאוד בחיסול עכברי השדה ונחשי צפע - אותם הוא הורג בנשיכה. אבל מי שגר או מטייל בדרום הארץ, עלול להיתקל בפתן השחור שמצוי בעיקר באזורים חקלאיים, ובמיוחד במקומות בהם ישנם קווי טפטפות. • נחש נוסף, הנחשב למסוכן מאוד, הוא האפעה, שנפוץ מבאר שבע ודרומה. צבעו של האפעה משתנה בהתאם לסביבתו הגיאולוגית, ולמרות שבדרך כלל הוא חום-צהוב, באזור הרי אילת האדומים, יש נחשי אפעה ורדרדים. • מין ארסי נוסף שנמצא בעיקר בנגב הוא השפיפון, נחש גדול ואגרסיבי. השפיפון, שקרוי כך על שום נשיפותיו החזקות, מרעיש יותר, ומכיש פחות - הוא פשוט נותן הזדמנות להבחין בו ולהתרחק. הוא פעיל גם ביום, ולא פעם אורב בצל סלע או שיח, מוכן לתקוף מכרסם או ציפור נוחתת. • שרף עין גדי הכיש בעבר את אלי אסייג ביישוב רימונים. זהו מקרה ראשון בארץ של מוות כתוצאה מהכשת נחש זה שחי באזור ים המלח והבקעה. שלושת	גוף ההדרכה חלק א' - 20 דקות

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

	הנחשים הארסיים המוכרים הנוספים הם הענן הקטן והגדול, וענן החרטומים - שחיים בחולות הנגב והערבה. מרבית הנחשים פעילים בשעות החשיכה, אך בקיץ כשחם, ניתן לפגוש בנחש גם במחסן אפל וקריר, בשעות היום.... לסיום אפשר להקריא קטע מכתבה של צבי הדס: המספר על הכשה, הצלה, כללי זהירות וטיפול במקרה של הכשת נחש.	
שימוש במתודה של משפטי אמת או שקר חלוקת הקבוצה לשתי קבוצות המדריך מקריא בכל פעם משפט ועל הקבוצה להחליט האם נכון או לא נכון התשובות מסומנות בקו תחתי. אפשר להעניק פרס: נחשי גומי אם רוצים פרס בריא: אפשר תמונת נחש מצויר - נספח 5 נספח 6 דף ריכוז נקודות	לפניך משפטים רבים העוסקים בענייני נחשים עליכם לבחור אמת/ שקר (את התשובה הנכונה): - הידעת כי הנחש מריח באמצעות הלשון ויש לו חוש ריח מצוין. <u>אמת</u> \שקר - הידעת כי חוש השמיעה של הנחש חלש. <u>אמת</u> \שקר - הידעת כי הנחש חייב לאכול לפחות פעם בשבוע. <u>אמת</u> \שקר - הידעת כי ישנם נחשים המסוגלים לבלוע תנינים. <u>אמת</u> \שקר - הידעת כי רוב הנחשים בארץ אינם ארסיים. <u>אמת</u> \שקר - הידעת כי הנחש עוקץ את קרבנותיו. <u>אמת</u> \שקר - הידעת כי נחש בצרפת החזיק מעמד ללא מזון 4 שנים. <u>אמת</u> \שקר - הידעת כי אלמנה שחורה (עכביש) הצליחה לטרוף נחש ארסי. <u>אמת</u> \שקר - הידעת כי בישראל שרויים בחורף נחשים רבים בתרדמת חורף. <u>אמת</u> \שקר - הידעת כי רוב הנחשים מטיילים ביצים. <u>אמת</u> \שקר - הידעת כי יש נחשים המשריצים את ולדותיהם. <u>אמת</u> \שקר	גוף ההדרכה חלק ב' 15 דק'

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

	12. הידעת כי ישנם נחשים באורך של 10 מטר. <u>אמת</u> \שקר 13. הידעת כי ישנם נחשים המועילים מאוד לאדם. <u>אמת</u> \שקר 14. הידעת כי חום גופם של הנחשים משתנה בהתאם לחום הסביבה. <u>אמת</u> \שקר 15. הידעת כי הקיפוד טורף נחשים. <u>אמת</u> \שקר	
10 דקות מתן משוב	מעגל של"ח - התצפיתנים מספרים מה ראו (שימו לב לא מה הרגישו!) עוברים לפרחים ומבקשים שיצינו מה הרגישו בפעילות כשכל אחד בתורו (להקפיד על כללי שיחה רק אחד מדבר, אין כניסה לדברי חברים) מציין דבר אחד שלקח מהפעילות: מתחום הידע, מתחום החוויה או ההדרכה. לאחר התפזרות הפרחים, המש"צים עם המש"צים התצפיתנים: כל אחד מסכם לעצמו את התובנות על פי עקרונות 3 המ"מים: משנה, משמר, משנה - כצידה לדרך	הכלל: אין לחזור על דברים שנאמרו. <u>נספח 7</u> דגשים חשובים למתן משוב למש"צ מדריך הפעולה

מושגים

- תצפיתן - מש"צ הממונה לצפות בקבוצה, על פי דף משימות. התצפיתן צריך לציין מה הוא רואה ללא שיפוטיות (לנטרל רגשות)
- דם קר - טמפרטורת הדם של הזוחלים, זהה לטמפרטורת הסביבה, להבדיל מיונקים ...
- מתודה- דרך פעולה, שיטה

רשימת ציוד

דפי משימות לתצפיתנים 2+ מכשירי כתיבה רצוי 2 קליפורדים (משטחים קשיחים)

תמונות נציגי זוחלים

תמונות נחשים

תמונת נחש או נחשי גומי לזוכה/ים בחידון

דף איסוף ניקוד ועיפרון / או לוח עם טוש

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל: 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספחים:

נספח 1 - משימות לתצפיתנים:

1. ישימו לב שעקרונות הקתימב"ה סע מיושמים/לא מיושמים.
2. התנהלות הקבוצה: שיתפו/לא שיתפו פעולה/ האם הייתה התנגדות (אם הייתה מתי, למה?)
3. חשוב!!!! להתמקד בעובדות, מה קורה ולא לערבב תחושות, או רגשות, לא להיות שיפוטניים, אלא ממקום שמשקף מה קרה.

נספח 2 - תמונת נציגים ממשפחת הזוחלים

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 80 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח 3 - תמונות נחשים ארסיים בישראל

צפע מצוי (ויקיפדיה)

אפעה (ויקיפדיה)

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 81 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

זעמן שחור (ויקיפדיה)

שרף עין-גדי (ויקיפדיה)

עכן קטן (ויקיפדיה)

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 82 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

עכן גדול (ויקיפדיה)

פתן שחור (ויקיפדיה)

שפיפון (ויקיפדיה)

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 83 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח 4 - גל החום: מקרה ראשון קשה מאוד של הכשת נחש צפע ארסי/ צבי הדס

19:06 י"א באדר תשע"ז 09.03.2017

היום בשעות הצהריים הובהל לחדר המיון בבית החולים קפלן מקבוצת הכללית צעיר כבן 19 במצב קשה מאוד ובסכנת חיים לאחר הכשת נחש צפע ארצישראלי – הנחש הארסי הנפוץ ביותר בישראל – בשוק רגל שמאל. רופאי חדר מיון העניקו לצעיר טיפול מהיר ומציל חיים של תרופת אנטי סרום והעבירו אותו להמשך טיפול והשגחה ביחידה לטיפול נמרץ כללי. זהו המקרה הקשה הראשון השנה של הכשת נחש לאחר שבשבוע האחרון הגיעו לחדר המיון מספר נפגעי הכשה קלים של נחש הצפע הארצישראלי... ד"ר אמיר אורון, שטיפל השבוע במספר מקרים של הכשות קלות, מסביר כי גל החום הצפוי בסוף השבוע עלול להעיר גם את נחשי הצפע הגדולים יותר אשר בשל היותם בעלי חיים בעלי דם קר מתעוררים רק עם הגיע החום... "אזור השפלה והדרום מאופיין בנחשים רבים, בפרט במקומות עם שטחים פתוחים כגון מושבים, קיבוצים ואזורים חקלאיים. יש להקפיד על ערנות רבה, להקפיד על הליכה בשדות עם נעליים גבוהות, לא לצאת בלילה לסביבה חשוכה עם קוצים, ובפרט במקומות בהם ישנם מקורות מים וקרירות בעונה זו", הוא הוסיף. "הנחשים שישנו כל החורף מתעוררים רעבים וכאשר בלוטות הארס שלהם מלאות" מוסיף ד"ר אורון. ההתייחסות לנחשים מחייבת זהירות רבה, וכל הסטה של אבן או מצבור עלים מחייבת התייחסות ראויה.

רופאי חדר מיון בקפלן מפרטים כי במקרה של הכשה צריך לקרר את האיבר המוקש, להימנע ממאמצים או מטלטולים מיותרים ולהגיע במהירות האפשרית לבית החולים. אם ניתן – כדאי לזהות את הנחש המכיש – כאשר הצפע מאופיין בראשו דמוי המשולש הנובע מבלוטות הארס המצויות בצדי הראש.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 84 ~

אגף של"ח וידעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח 5 - תמונת נחש חמוד

מקום ראשון בחידון - הידעת נחשים!!!!

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 85 ~

לתוכן העניינים

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח 6 - דף ניקוד לקבוצה או לפרח

דף נקודות - לקבוצה או לפרח "הידעת נחשים"	
שם	נקודות

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 86 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח 7 - דגשים:

- נושא הפעולה חשוב שייגזר מהשטח שבו נמצאים, או שבו חיים או מתוקף הנושא בו נרצה לעסוק.
- פעילות בחדר סגור פירושו תנאים נוחים, ללא הפרעות והסחות לעומת פעילות מחוץ לכיתה, בחצר, בשטח (בטבע) שאז יש לקחת בחשבון כללי בטיחות ומה התנאים הקיימים בשטח. יש להקדיש מחשבה על המקום בו נקיים את הפעילות, לאפשר ישיבה נוחה ובמקום ללא הסחות (אך אם ישנן להבין שזה "מחיר" השהיה בחוץ: חרקים, קולות, רעשים, לא תמיד נוח לשבת על הרצפה וכו')
- מתן המשוב - חשוב שייעשה במקום ובזמן הסמוכים לפעולה. אין לדחות מתן משוב ליום אחר או לשבוע שאחרי... כי אז כבר לא יהיה רלוונטי.
- המשוב הוא כלי שיש להשתמש בו בתבונה כדי לבנות, לשפר, להרים ולא על מנת להרוס, לחבל או חלילה להשפיל
- מטרת מתן המשוב הוא לעלות את רמת ההדרכה, את בטחונו העצמי של המש"צ, על כן כל הערה חייבת להיות בונה.
- משוב כולל שלושה מ'מים: משנה, משפר, משמר (מה הייתי רוצה לשנות, מה הייתי רוצה לשפר ומה הייתי רוצה לשמר)...

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 87 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

9א - הדרכה התנסות ומשוב

כתב: מאיר מזוז (בית ספר תל"י בית חינוך ירושלים)

ערכו: נורית כהן ואריאל מוסרי עירוני א' - מודיעין

זמן הפעולה 45 דק'

ערב

בטחון עצמי, ידיעת הארץ

הדרכה בתנאי שטח, הקניית ביטחון ויכולת עמידה מול קבוצה, ידע בידעת הארץ ויכולת להעבירו.

רעיון מרכזי

הדרכה בשדה אינה דומה להדרכה בחדר, או בחלל סגור. הפש"צ יתנסה בבניית הדרכה בשטח, על הגירויים והסחות שהשטח מזמן. ההכנה ליציאה לשטח מחייבת הקפדה על הופעה כמו ביום שדה (נעליים, מים, כובע, תרמיל, ביגוד מתאים) והקפדה יתרה על כללי הבטיחות. ההדרכה חייבת להיות על פי כללי ההדרכה הטובה, שתהיה מעניינת ומגוונת ככל האפשר.

מטרות

1. הפש"צ יתנסה בהדרכה, עמידה מול קבוצה.
2. הפש"צ ילמד להכין קבוצה לפני יציאה לשדה.
3. הפש"צ יתנסה בבניית הדרכה, ביצירת מערך הדרכה מובנה, מגוון, מעניין...
4. הפרחים בקבוצה ייקחו חלק פעיל בפעילות, יפיקו לקחים, יתנו משוב לפעולה כחלק מלמידת עמיתים קבוצתית.

מהלך הפעולה

זמן	הפעילות	הערות
פתיחה והתמצאות 10 דק'	הפש"צ פותח באמירה: הטבע חנן את הנחל הזה בכל !!! האם זה נכון? בואו ונראה מה יש פה ... המש"צ מפנה שאלה לפרחים מה יש פה ? לאחר התייחסות לתשובות המש"צ מסכם ... הצגת נושא ההדרכה:	לפני היציאה על המש"צ להעביר לפרחים רשימת ציוד וכללי

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

הופעה לפעילות. הפתיחה תינתן בנקודת תצפית הצופה על הנחל. בכניסה לשוב נופי פרת ישנה נקודת תצפית מצוינת <u>נספח 1</u> מפת סימון שבילים צפון מדבר יהודה. להראות את הנחל על המפה.	נחל פרת ידוע גם בשמו הערבי ואדי קלט. הטבע חנן את הנחל הזה בכל . • נחל פרת הוא נחל איתן (נחל שזורמים בו מים כל השנה). • בנחל שפע גדול של בעלי חיים וצמחים. • הנחל קרוב לירושלים. • הנחל יוצר קניונים וצוקים זקופים בנופים יפהפיים . • בנחל מעיינות שופעים, שרידי מבנים קדומים, מנזרים. • ליד הנחל בית משאבות מנדטורי אשר שופץ והוא כיום משמש כמשרדי רשות שמורות הטבע והגנים. • בית המשאבות שאב מים בין השנים 1927-1969 . את הצינור החלוד ניתן עוד לראות כאן. • המים בנחל – ממעינות נחל פרת השופעים כמויות מים גדולות הרבה יותר. הפש"צ יראה את הנחל על גבי המפה. הפש"צ יערוך תצפית על הישובים והנוף שרואים מנקודת התצפית.	
<u>נספח 2</u> דפים ובהם שם המעיין וגובהו מעל פני הים	• נחל פרת הוא נחל ארוך הזורם לכל אורכו של צפון מדבר יהודה. אורכו של הנחל הוא 28 ק"מ. • נחל פרת מתחיל בצפון מזרח ירושלים , יורד מגובה של 770 מטר מעל פני הים ונשפך לירדן בגובה של מינוס 400 מטר. • בנחל נובעים שלושה מעיינות עיקריים. גובה המעינות: עין פרת, 300 מטר מעל פני הים • עין מבוע, 100 מטר מעל פני הים . • עין קלט בגובה 0 , גובה פני הים • מעין קלט ממשיך הנחל את זרימתו מזרחה ונשפך לים המלח , המקום הנמוך בעולם 430 ...	20 דק' בואו ונראה מה הגובה...

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

המש"צ יעודד את הפרחים להקשבה על ידי זה שיספר להם שבסוף ההסבר יתקיים חידון נושא פרסים. <u>נספח 3</u> תמונות של צבי, שפן, דרבן ושועל דגי חפף סרטן הנחלים	כדי להמחיש את הפרשי הגבהים בין שלושת המעיינות בנחל, ממערב למזרח יבחר המש"צ שלושה פרחים: פרח גבוה מאוד פרח בינוני בגובהו ופרח נמוך, כל אחד יחזיק בידיו את שם המעיין וגובהו. לאחר מכן ימשיך המש"צ בהסבר כללי על נחל פרת נחל פרת הוכרז כשמורת טבע בשל יופיו, יחודו ושפע המים המתוקים שבו. בנחל פרת נובעים שלושה מעיינות גדולים (ממערב למזרח): עין פרת (עין פארה) מתחת לענתות עין מבוע (עין פואר) מתחת לאלון עין קלט ליד מצפה יריחו. ספיקתם של שלושת המעיינות האלו היא מאות מטרים מעוקבים של מים מתוקים בשעה (שלושתם יחד). מי המעיינות זורמים באפיק הנחל, העשיר מאוד בצמחיה ובבעלי חיים כמו: צבאים, שפני סלע, דרבנים, שועלים ועוד. במי הנחל דגי חפף, שחריר הנחלים, סרטן הנחלים, צפרדע נחלים אילנית ועוד. במהלך הסיור בנחל נפגוש טריסטרמיות, סלעיות, שחור זנב הנפוצים מאוד בנחל. שפע המים, הצמחייה ובעלי החיים מעידים על יופיו וייחודו של נחל פרת. כבר בימי קדם השקיע האדם מאמץ רב כדי לנצל את מי הנחל והמעיינות לצרכיו. לאורך הנחל שרידים של אמות מים מתקופות קדומות. הגדילו לעשות החשמונאים אשר בנו אמת מים עד למבצר קיפרוס השוכן על המצוקים שמעל ליריחו.	

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 90 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

	בתקופת השלטון הרומי שופצה ושופרה האמה כפי מיטב מסורת הבנייה הרומית, והמשיכה לשמש את יושבי האזור זמן רב. בשנת 1927 בנו הבריטים משאבות בעין פרת במטרה לספק מים לירושלים. כשאלו כבר לא הספיקו, חיברו הבריטים גם את עין מבוע למערכת השאיבה ובכך הכפילו את הכמות הנשאבת (1931). המשאבות המשיכו לספק מים לירושלים המזרחית גם בתקופת השלטון הירדני. ב-1967 לאחר מלחמת ששת הימים, אוחדו שני חלקי העיר ירושלים וב-1972 חוברה גם ירושלים המזרחית למערכת המים הישראלית, ובכך תם עידן השאיבה ממעיינות ואדי קלט לירושלים.	
תשובות בסוגריים <u>נספח 4 - דף</u> ריכוז נקודות לחידון	- מהם שלושת המעיינות הנחל ממערב למזרח? (עין פרת, עין מבוע ועין קלט) - מהם היונקים הנפוצים ביותר בנחל? (צבי, דרבן, שפן סלע ושועל מצוי) - איזה בעלי חיים ניתן למצוא במי הנחל? (דגי חפף, שחריר הנחלים, סרטן הנחלים, צפרדע נחלים אילנית ועוד) - מה עשה האדם בעבר כדי לנצל את מי הנחל? (האדם בנה אמות מים כבר מהתקופה החשמונאית) - מי הן הציפורים הנפוצות מאוד בנחל? (טריסטרמיות, סלעיות ושחור זנב) - מדוע בנו הבריטים משאבות בנחל? (במטרה לספק מים לירושלים) - מתי בנו הבריטים את המשאבות בנחל? (בשנת 1927) - עד מתי סיפק נחל פרת מים לירושלים? (עד 1972)	5 דקות חידון קצר המסכם את ההסבר על נחל פרת
	מעגל של"ח מתן משוב על הפעילות. הפרחים, כל אחד בתורו מתייחס לפעילות על פי עקרון 3 המ"מים: מה הייתי משמר מה הייתי משפר/משנה. המש"צ מסכם את המתודות בהם נעשה שימוש, את התובנות שעלו במעגל, חלוקת פרסים של החידון	10 דקות סיכום פעילות מתן משוב

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

מושגים

- נחל איתן - נחל אשר מים זורמים בו כל השנה.
- קניונים - עמק עמוק שגדותיו תלולות ובנויות מצוקים גבוהים וזקופים.
- רשות שמורות הטבע והגנים (רט"ג) היא הרשות הממשלתית האחראית מטעם החוק בארץ על שמירת ערכי הטבע והמורשת במדינה.
- ספיקת מעיין - כמות המים הנובעים ממנו בזמן נתון.
- מבצר קיפרוס - הוא מבצר מימי הורדוס, הנקרא על שם אמו. היה אחד משבעת מבצרי המדבר שבנו החשמונאים ושופצו על ידי הורדוס.

רשימת ציוד

- מפת סימון שבילים צפון מדבר יהודה
- פרסים לחידון, מדליות של חטיפי שוקולד (לוקחים חטיף שוקולד, מנקבים חור וקושרים אליו סרט. על החטיפים מדביקים מדבקה עם הספרות 1, 2, 3, הם יחולקו בהתאמה למנצחים)
- תמונות של צבי, שפן, דרבן, שועל, דגי חפף, סרטן הנחלים, סלעית טריסטרמית, שחור זנב.
- דף לריכוז תשובות

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

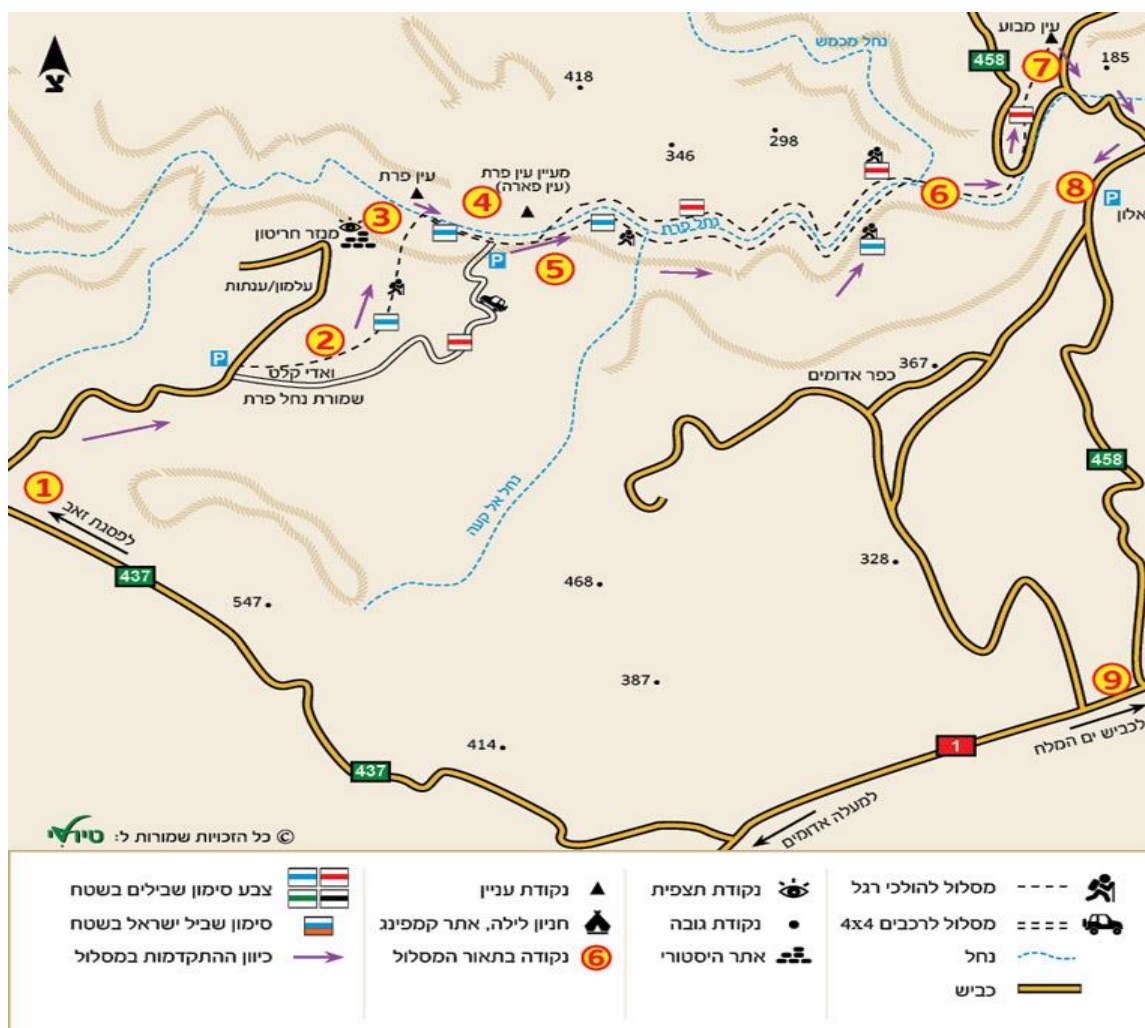
~ 92 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח 1 - מפת מסלול נחל פרת, סימון שבילים

<https://docs.google.com/document/d/1Pi1RozN4VolhyVZvK3WFyDN-th2T5WYEDRsxvtanctU/edit>

ותצפית נוף:

- מערות טבעיות רבות במצוקי הנחל, אשר שימשו ככוכי התבודדות לנזירי מדבר יהודה, הנצפות מלמעלה.
- בריכות מים היוצרות את נווה המדבר הייחודי
- תצפית מרשימה לאפיק הנחל וליישובי האזור - כפר אדומים ועלמון, לפני הירידה לעין מבוע.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל: 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 93 ~

לתוכן העניינים

עין פרת

300 מטר

מעל פני הים.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 94 ~

עין מבוע

100 מטר

מעל פני הים

עין קלט

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 95 ~

בגובה פני הים, גובה 0

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 96 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח 3 - בעלי חיים

צבי (ויקיפדיה)

שפן סלע (ויקיפדיה)

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 97 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

דרבן מצוי (ויקיפדיה)

שועל מצוי (ויקיפדיה)

אילנית מצויה (ויקיפדיה)

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 98 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

חפף ישראלי (ויקיפדיה)

סרטן הנחלים (ויקיפדיה)

שחור זנב (ויקיפדיה)

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 99 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

טריסטרמיות (ויקיפדיה)

סלעית (ויקיפדיה)

שחריר הנחלים (ויקיפדיה)

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 100 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ
פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח 4

דף ריכוז ניקוד - חידון מסכם

שם	נקודות

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 101 ~

לתוכן העניינים

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

10 - הכר את היישוב שלך, הכנה לפעילות ביסודיים

כתבו: גדי מאיר, רננה חכימי

זמן הפעולה 45 דק'

ערב

מנהיגות, ידיעת הארץ

רעיון מרכזי

הפש"צ ידע להוביל ולהעביר תכני ידע הקשורים להפעלת תלמידי ביה"ס היסודי בנושא הכרת הסביבה העירונית שלהם.

מטרות

- הפש"צ יכיר לעומק את נקודות הנוף בעיר
- הפש"צ יבנה הדרכה לתלמידי היסודי בנושא הכרת העיר

מהלך הפעולה

זמן	הפעילות	ציוד
5 דק'	משחק פתיחה. מגדלים. מושיבים את כל הקבוצה על כסאות במעגל. הפש"צ עומד מחוץ למעגל. בכל פעם המש"צ אומר משפט. במידה והמשפט נכון עבור אחד הפש"צים הוא מתקדם לכיסא שמימינו. אם המשפט לא נכון לגביו הפש"צ נשאר לשבת במקום. במידה ופש"צ רוצה להתקדם, אך הכיסא שמימינו מלא, הוא יושב על הפש"צ שישיב שם ומעכשיו הוא עושה מה שהפש"צ שיושב ישירות על הכיסא קובע. דוגמא למשפטים: אוהב ביסלי, טיילתי באילת, שונא בלט וכו"	כסאות
2 דק'	מסבירים לפש"צים שאנחנו בשבועות הקרובים נעביר פעילות בבתי הספר היסודיים על הכרת הסביבה המקומית. אנחנו נציג את הרעיון שלנו, והפש"צים מוזמנים בשמחה לשנות חלק מהמתודות.	

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 102 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

15 דק'	א. המש"צ מסביר לפש"צים שהשלב הראשון הוא משחק פתיחה, ומבקשים מהפש"צים להעלות רעיונות של משחק פתיחה קצר. ב. בשלב השני אנו נחלק את הכיתה לקבוצות של 5 תלמידים, שכל אחד מהם יקבל אתר ועליו למצוא עליו כמה שיותר מידע ע"י חיפוש באתר העירייה/ עמוד ענן/ אינטרנט נבקש מהפש"צים להתחלק לקבוצות של 5. כל קבוצה תקבל מהמש"צ תמונה של אתר + שם, והפש"צים יצטרכו לבנות כרטיס מידע עבור התלמידים, שיכלול: היסטוריה של האתר, מה מיוחד בו, ממצאים ארכיאולוגיים וכו' ג. בשלב השלישי הפש"צים יצטרכו לערוך את המידע שאספו לכדי כתב חידה (גימטריה/ אתב"ש), תפזורת, כתב ראי', כדי שהתלמידים ביסודי יצליחו להוציא את כל המידע החשוב מהכרטיסיה מבלי "סתם" לקרא אותה.	• נספח א: מתאים לעיר מודיעין • תמונות של חמישה אתרים בסביבת בית הספר. • הכנת מספר נקודות על כל אתר ולמידתם ע"י המש"צים • טושים מחיקים/טושי + בריסטולים
6 דק'	נציג מכל קבוצה צריך להראות לכולם את התמונה של האתר ולספר עליו בקצרה.	
3 דק'	א. מביאים לכל קבוצה מפה של העיר. ב. על כל קבוצה למצוא את האתרים הבאים במהירות. קבוצה שתסיים ראשונה תנצח האתרים: עירייה, בית הספר היסודי, בית הספר של הפש"צים, טרם/בית חולים, תחנת משטרה	מפות של העיר, צ'ופר אכיל (סוכריות/ וופלים)
9 דק'	כל קבוצה צריכה להכין סלוגן/ סטיקר פרסומת לעיר	טושים, שמיניות בריסטול
5 דק'	מחלקים לקבוצה בינגו על העיר שלהם.	בינגו על העיר

מושגים

רשימת ציוד

מפות של העיר, צ'ופר אכיל (סוכריות/ וופלים), טושים, שמיניות בריסטול ו בינגו על העיר

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

אגף של"ח וידעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספחים

נספח א- תמונות של אתרים (בעיר מודיעין)

נספח ב- בינגו (על העיר מודיעין)

נספח א -

גבעת התיתורה

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 104 ~

לתוכן העניינים

אגף של"ח וידעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

הגבעות הדרומיות

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל: 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 105 ~

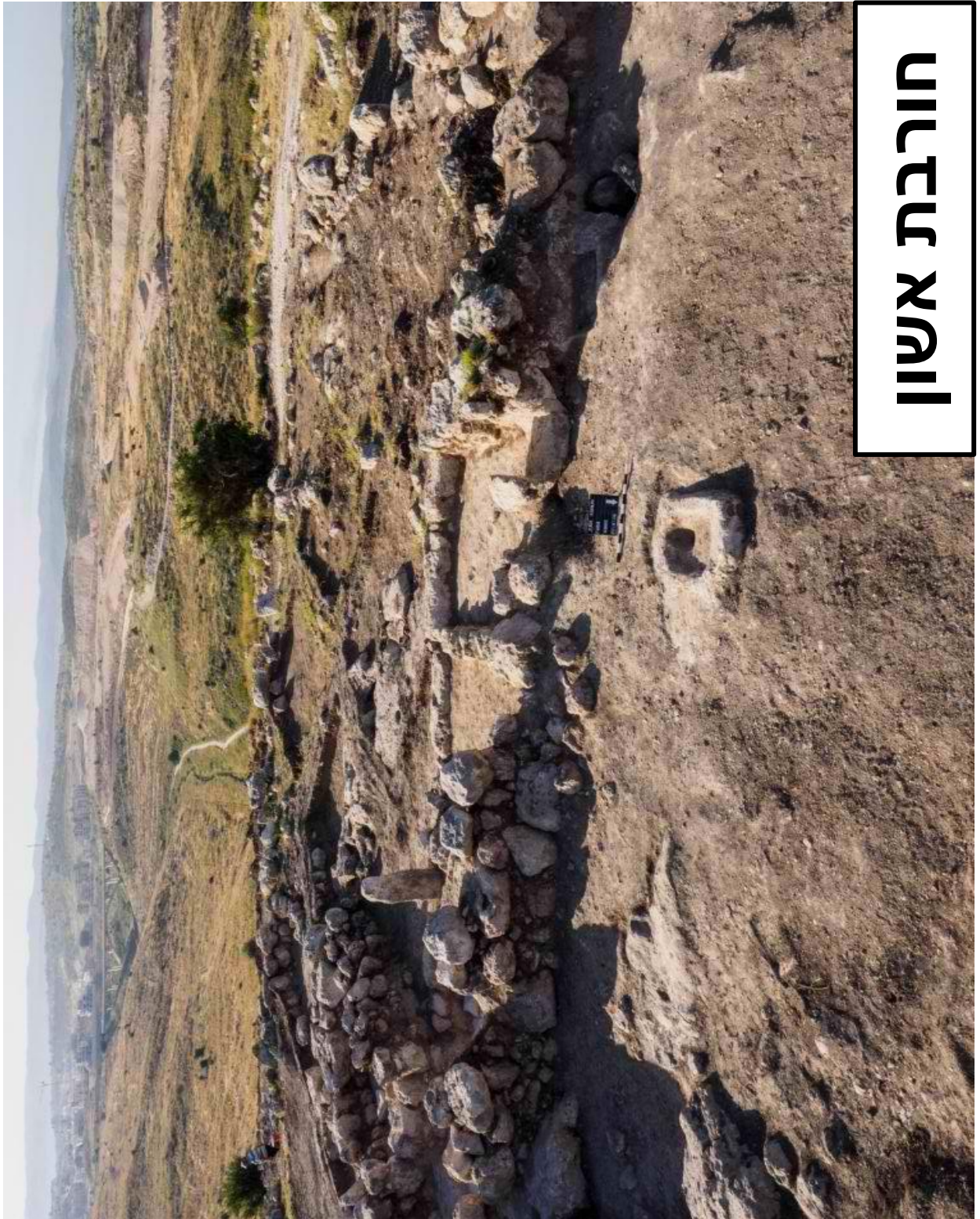

אגף של"ח וידעת הארץ
פרחי מש"צים מחוז ירושלים

חורבת אשון

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 106 ~

לתוכן העניינים

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

הברפיליה

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל: 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 107 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ
פרחי מש"צים מחוז ירושלים

גבעת שר

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 108 ~

לתוכן העניינים

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח ב – דף גוגל למחוללי בינגו

שאלות לבינגו:

1. כמה בתי ספר יש במודיעין? 36 בתי ספר
2. היכן ממוקמת תחנת המשטרה? שדרות חשמונאים 2, כניסה לעיר
3. כמה כבישים מקשרים בין מודיעין למרכז הארץ ומהם? כביש 443, כביש 431, כביש 6, כביש 3
4. איזה מבנה חשוב נמצא ברחוב תלתן 1 רמז: מקום זה מנהל את העיר? העירייה
5. מה שם הקניון הגדול במודיעין? עזריאלי
6. אלו קופות חולים יש במודיעין? כללית, מכבי, מאוחדת, לאומית
7. איזו אישיות מפורסמת שירתה בפלמ"ח? (רמז: היא נרצחה בעצרת תמיכה בתל אביב) יצחק רבין
8. האם יש בית חולים במודיעין? אין בתי חולים
9. איך קראו לאבא של יהודה המכבי? מתתיהו הכהן
10. מי חיבר את ההמנון של מודיעין? רוני אבירם
11. באיזו שנה הוכרזה מודיעין כעיר? 2001
12. היכן ממוקמת מודיעין בארץ? בשפלה
13. מה שמו של ראש העיר? חיים ביבס
14. לאן אפנה בעיר כאשר יש לי בעיה רפואית וקופ"ח סגורה? מד"א או טר"ם
15. מהן ראשי תיבות פלמ"ח? פלוגות מחץ
16. כמה בתי מרקחת יש במודיעין? 6 בתי מרקחת
17. לאן מתקשרים אם יש תקלה בעיר? מוקד 106
18. על מה נערכה ההצבעה בכ"ט בנובמבר 1947? תוכנית חלוקת ארץ ישראל ליהודים וערבים
19. כמה בתי כנסת יש במודיעין? 62 בתי כנסת
20. אילו צבאות ערב פולשים לישראל לאחר ההכרזה על המדינה? מצרים, לבנון, סוריה, עיראק, ירדן
21. איזה שם של רחוב לא יופיע בשכונת הנחלים? המכבים
22. מי הייתה חטיבת יפתח? חטיבה של הפלמ"ח
23. באיזו שנה נלחמה חטיבת יפתח במודיעין? ב-1948
24. אלו שני יישובים סמוכים למודיעין ונחשבים רשות אחת? מכבים ורעות
25. כמה תחנות רכבת יש במודיעין והיכן הן ממוקמות? מודיעין מרכז, פאתי מודיעין
26. מה פירוש המילה של"ח? שדה, לאום, חברה

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 109 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

11 - פעילות לט"ו בשבט

כתבה: רננה חכימי

זמן הפעולה - 45 דק'

ערב

אהבת הארץ, ציונות

רעיון מרכזי

הפש"צ יכיר את החג והקשרו לציונות

מטרות

- הפש"צים יחוו פעילות מהנה לקראת החג
- הפש"צים ישתלו צמחי תבלין בגינת של"ח לשימוש בפעמים הבאות

מהלך הפעילות

זמן	הפעילות	ציוד
5 דק'	משחק פתיחה: משחק האיברים. הפש"צים מפוזרים בחדר. בכל פעם המש"צ אומר מספר + איבר והפש"צים צריכים להתחלק לקבוצות של איברים לפי המספר שניתן, פש"צ שנותר ללא קבוצה מפסיד ויוצא מהמשחק. לדוג': 3 אפים. כל שלושה פש"צים צריכים להצמיד את האף 10 אוזניים. כל עשרה פש"צים צריכים להצמיד אוזן	
5 דק'	משחק הריחות: א. מחלקים את הקבוצה לזוגות. ב. כל זוג מתחלק עצמאית ל: מש"צ א' מש"צ ב' ג. מש"צ א יושב על הרצפה עם עיניים מכוסות, מש"צ ב יושב לידו עם דף ועט ד. בכל פעם מביאים למש"צ א להריח צמח אחר ולנחש את הצמח ה. מש"צ ב צריך לרשום את הניחושים שלו חברו ו. חושפים עיניים ומגלים את התשובות	מטפחות לעיניים, דפים, עטים, בזיליקום, זוטא, נענע, מרווה, קינמון, לימונית, לואיזה

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 110 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

5 דק'	משחק הטעמים: א. הזוגות מתחלפים. ב. מגישים למש"צ ב לטעום פירות ועליו לנחש	תפוח, אגס, קיווי, בצל, גויאבה, קלמנטינה, אפרסמון
25 דק'	גינת ירק: א. שותלים בגינה של של"ח עשבי תבלין, עגבניות שרי ב. מכינים שלטים מושקעים עם שמות הצמחים ג. ניתן להכין מתנה להורים עציץ קטן עם עשבי תבלין	זרעים של עשבי תבלין, עגבניות שרי ועוד, בריסטולים, טושים, מכונת למינציה, דפי למינציה
10 דק'	מכינים תה עם אחד מהעלים לעיל. מקרינים על הלוח חידות על מקומות בארץ (נספח א)	אמגזית, סוכר, כוסות, כפית, מסננת לעלים, גפרורים, סיר/ פינג'אן, <u>נספח א'</u>

מושגים:

רשימת ציוד:

אמגזית, סוכר, כוסות, כפית, מסננת לעלים, גפרורים, סיר/ פינג'אן, זרעים של עשבי תבלין,
עגבניות שרי ועוד, בריסטולים, טושים, מכונת למינציה, דפי למינציה, תפוח, אגס, קיווי, בצל,
גויאבה, קלמנטינה, אפרסמון, מטפחות לעיניים, דפים, עטים, בזיליקום, זוטא, נענע, מרווה,
קינמון, לימונית, לואיזה

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 111 ~

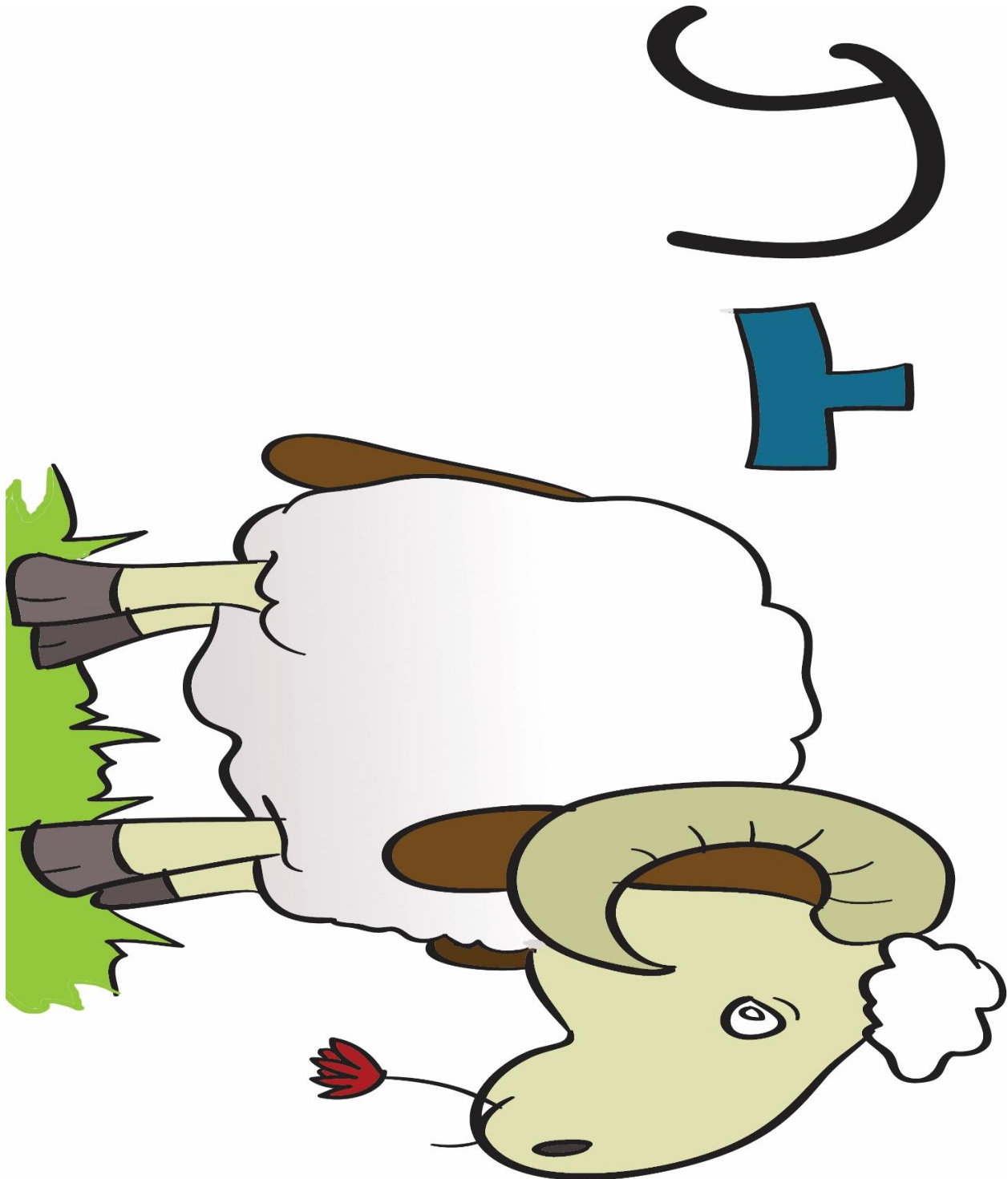

אגף של"ח וידיעת הארץ
פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספחים:

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

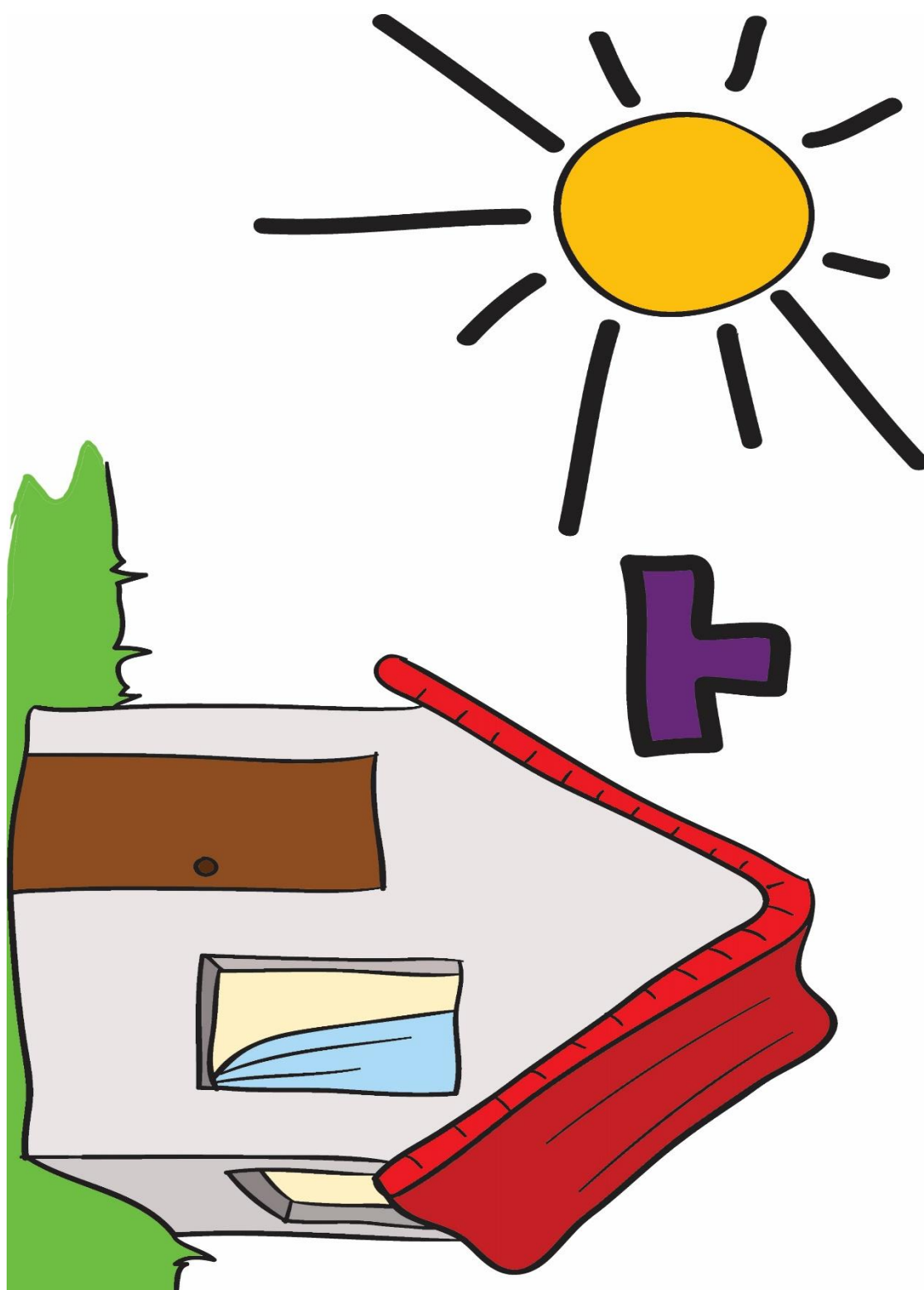
~ 112 ~

לתוכן העניינים

אגף של"ח וידיעת הארץ
פרחי מש"צים מחוז ירושלים

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

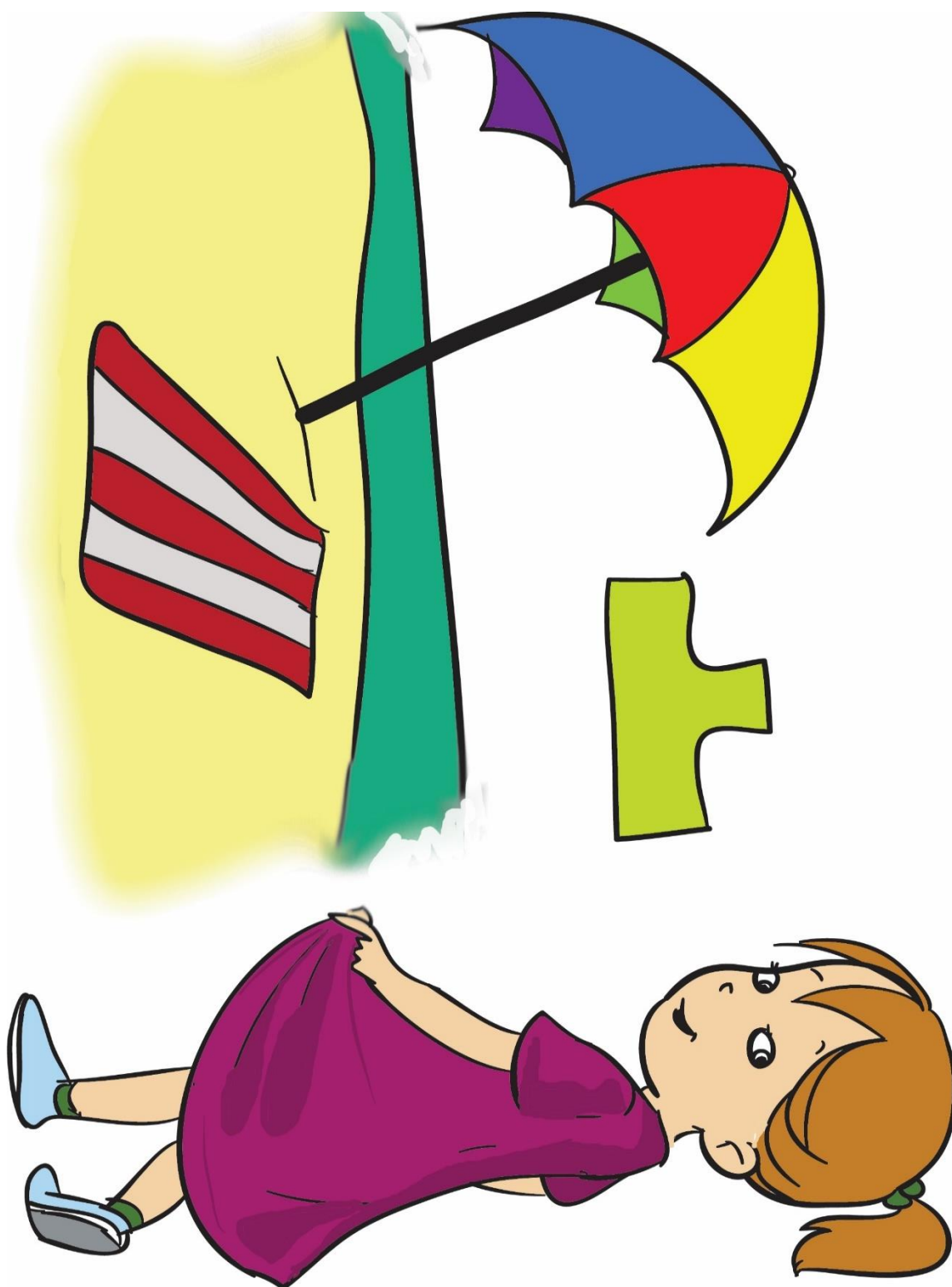
<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 113 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ
פרחי מש"צים מחוז ירושלים

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

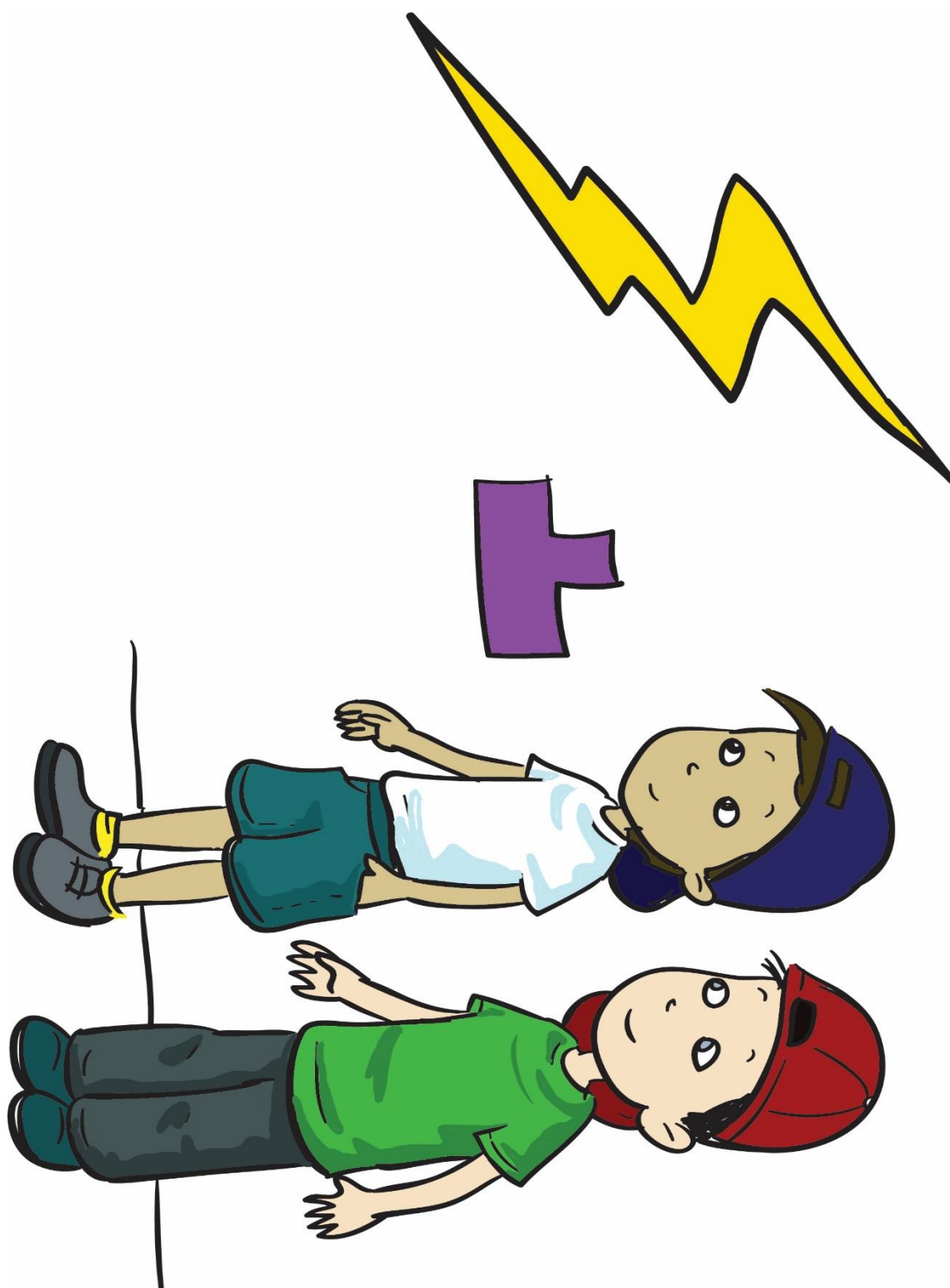
<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 114 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

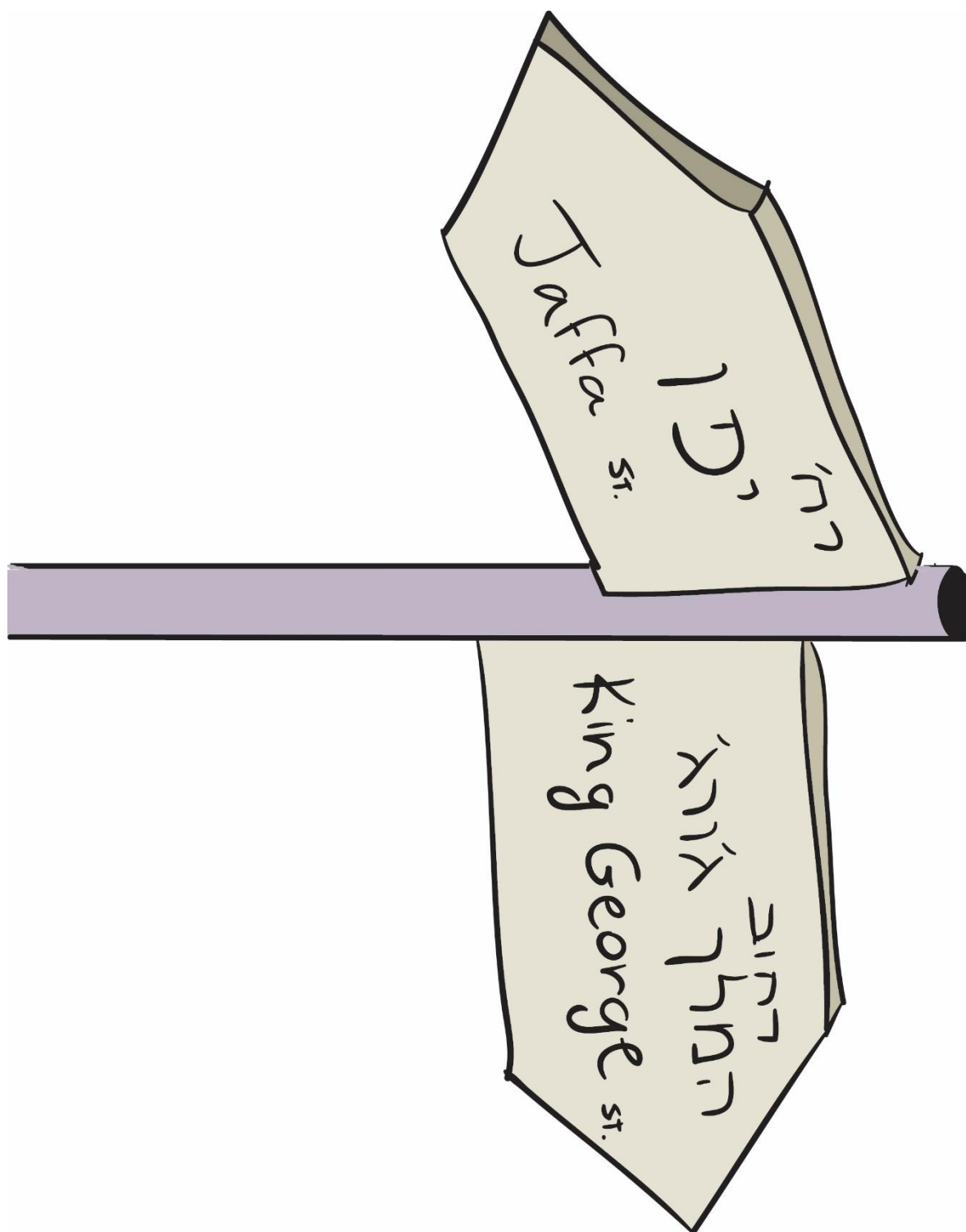
<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 115 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ
פרחי מש"צים מחוז ירושלים

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

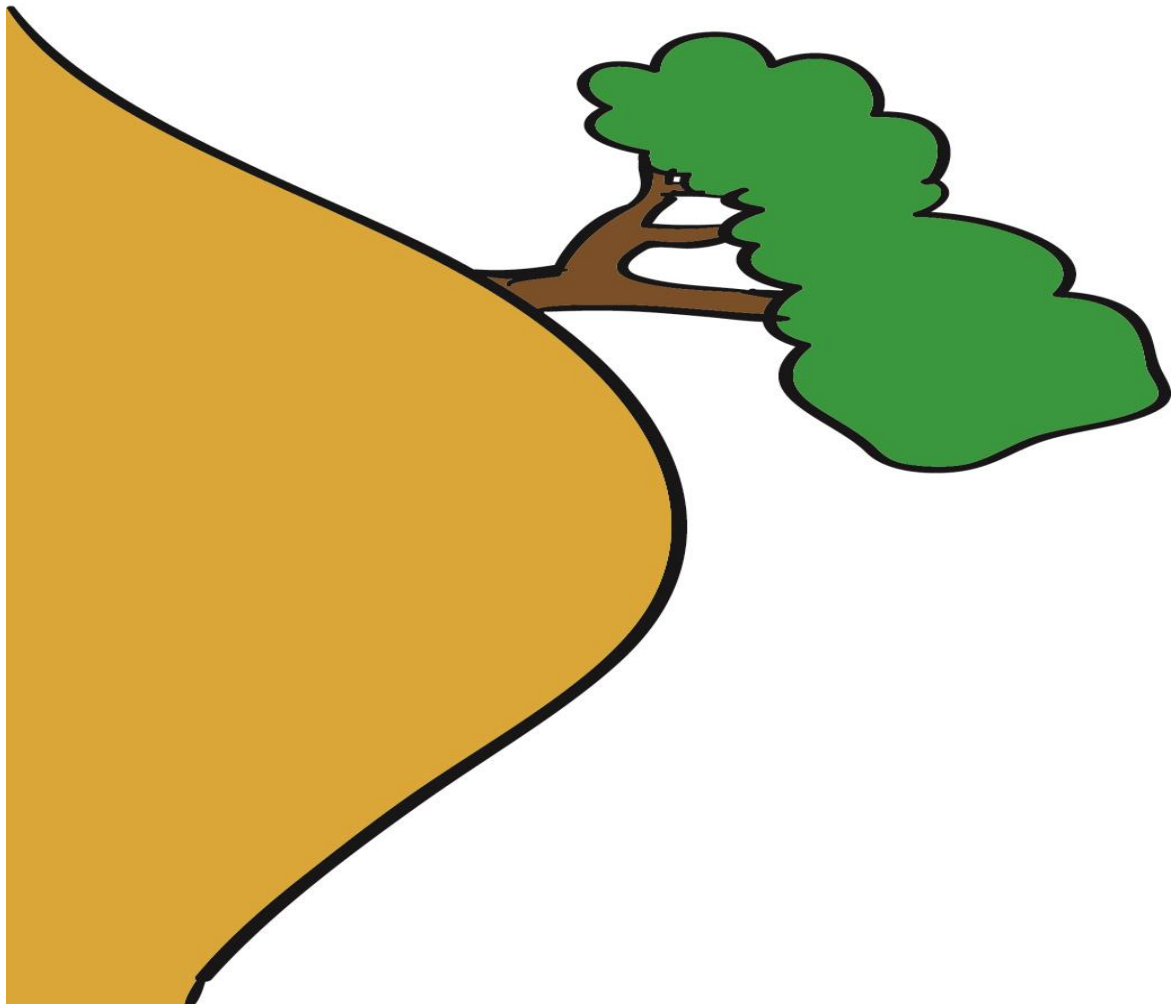
<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 116 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ
פרחי מש"צים מחוז ירושלים

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

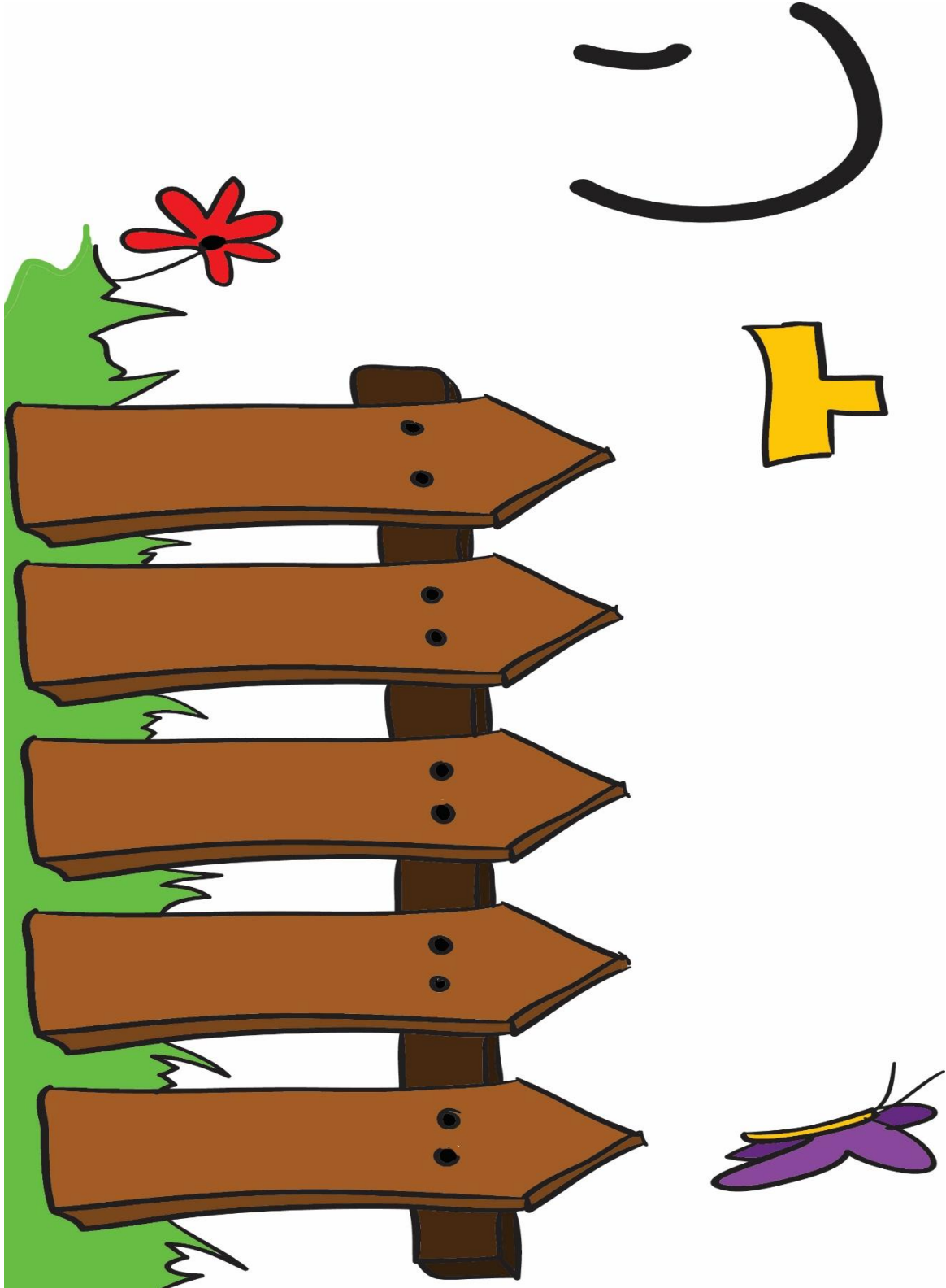
~ 117 ~

אגף של"ח וידעת הארץ
פרחי מש"צים מחוז ירושלים

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

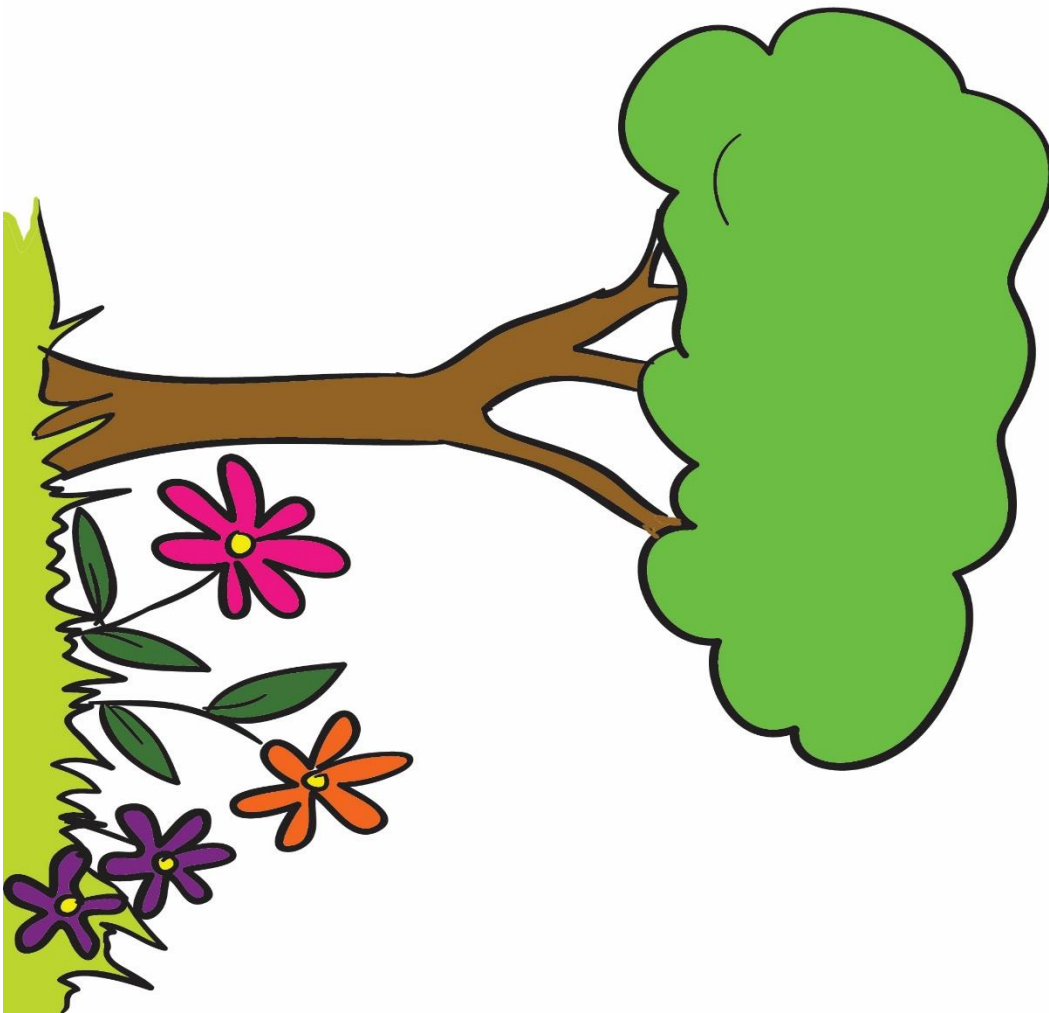
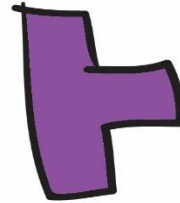
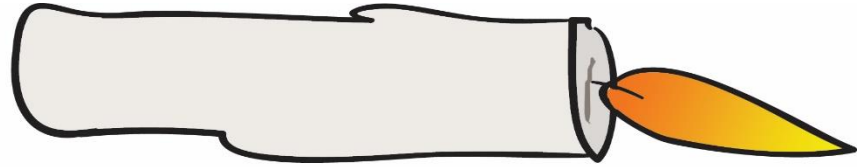
<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 118 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ
פרחי מש"צים מחוז ירושלים

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 119 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ
פרחי מש"צים מחוז ירושלים

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 120 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

12 - משחק ניווט

כתבו: אור צדוק והילה שמש – עירוני ה מודיעין
ערכו: נורית כהן ואריאל מוסרי עירוני א' מודיעין
זמן הפעולה 45 דק'

ערב

עצמאות בשטח - היכולת להסתדר בשטח בכוחות עצמנו.

רעיון מרכזי

ניווט הוא מיומנות בסיסית למש"צ המטייל, כדי שיוכל להיות עצמאי בשטח. המפגש עם הניווט באמצעות חוויה ומשחק, במבנה ובחצר בית הספר, מאפשרת לנו להכיר וללמוד את העקרונות הבסיסיים שלו. היתרון, שניתן לקיים פעילות זו במקומות שונים ובכל תנאי מזג אוויר.

מטרות

- הפש"צים יבינו את חשיבות המפה ככלי להתמצאות ולסיום.
- לחשוף את הפש"צים בדרך חווייתית לנושא הניווט שישאיר להם טעם של עוד.
- הפש"צים ילמדו לנווט לפי "סימנים מוסכמים" וכיוונים.

מהלך הפעולה

נדרשת הכנה מקדימה .

לפני הפעולה, יטמינו המש"צים את הפתקים הצבעוניים של כתבי החידה עבור הקבוצות השונות ואת המטמון, בשטח בו יתבצע הניווט.

זמן	הפעילות	ציוד והערות
10 דקות	• פתיחה - הסבר על פעילות הניווט • חלוקת הפש"צים לחוליות ניווט (קבוצות) כל חוליה בוחרת צבע ותצטרך לאתר את הפתקים שלה. כאן ידגיש המש"צ כי במהלך הפעולה אסור לקחת פתקים של הקבוצות האחרות. • כל חוליה מקבלת תרשים של השטח בו מתקיימת הפעילות.	<u>נספח 1</u> דוגמא לתרשים בית הספר או חצר בית הספר. פתקים בצבעים שונים כמספר

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

danavi@education.gov.il – אגף של"ח וידה"א

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

הקבוצות והתחנות שיידרשו למצוא		
עפרונות/עטים דפי נייר <u>נספח 2</u> רעיונות לפתקים ולמשימות נספח 3 המטמון	במהלך הפעילות יהיה על כל חוליה לפענח כ 5 כתבי חידה הרשומים על פתקים ולמצוא את הפתק שהוטמן עבורה לפי צבע הקבוצה אליה הם שייכים (חשוב לציין שאסור לגעת בפתקים של הקבוצות האחרות...) הרעיון שכל פתק יוביל באמצעות רמזים או משימות אל הפתק הבא אחרי. הפתק החמישי הוא ה "מטמון" שהוא למעשה פתק עם מסר כלשהו. הפתקים צריכים להיות רמזים המובילים אל הפתק הבא וכן הלאה.	25 דקות
נספח 4 בריסטול ועליו טבלה עם 2 עמודות: *מה עזר *מה הקשה טוש עבה	סיכום הפעילות במעגל של"ח בו המש"צ שואל את הפש"צים: מה עזר לנו להצליח? מה הקשה עלינו? המש"צ כותב בטבלה את התשובות. (תשובות אפשריות: חסר לנו קנה מידה, לא היה לנו מקרא, הכיוונים בלבלו וכו') המש"צ יציג מפת סימון שבילים הנותנת למעשה פתרון לבעיות שעלו. היא מדויקת (יש לה קנה מידה), יש סימנים מוסכמים (מקרא למפה) ואפשר להתמצא. את זה צריך וחשוב ללמוד. חשוב שנדע לקרוא מפה נכון. חשוב לדבר בשפה אחידה שכולם מבינים.	10 דק'

מושגים

קנה מידה – היחס בין הגודל במפה לגודל במציאות.
מקרא – סימנים מוסכמים המייצגים דברים בשטח.
כיוונים מוחלטים – צפון, דרום, מזרח מערב.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

צעד כפול - הוא המרחק שעוברות רגל ימין ורגל שמאל, כלומר: צעד אחד בכל רגל, שתי דריכות על הקרקע. מרחק זה משתנה אמנם בין אנשים שונים, אך נותן אומדן למרחק.

דגשים

1. בטיחות: אין לרוץ ללא הבחנה גם כשאנחנו בתוך חצר ביה"ס.
2. חשוב לשמור על שלמות הקבוצה. כדאי להדגיש לפני ההזנקה כי המטרה היא לימוד ולא דווקא מהירות...ריצה לתחנה הבאה.
3. בתחנת הסיכום - מעגל של"ח בו נחשוב יחד: מה הרגשנו במהלך הפעילות? מה גרם לנו להצליח? מה היקשה עלינו להצליח ומה נעשה כדי שבפעם הבאה נצליח יותר? מחבר לפעילות הבאה, 12 א הכרות עם המפה הטופוגרפית.

רשימת ציוד

כלי כתיבה, טוש עבה

דפים

בריסטול גדול

פתקאות צבעוניות

תרשימים של חצר בית הספר, או של בית הספר.

מפת סימון שבילים 1:50,000

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 123 ~

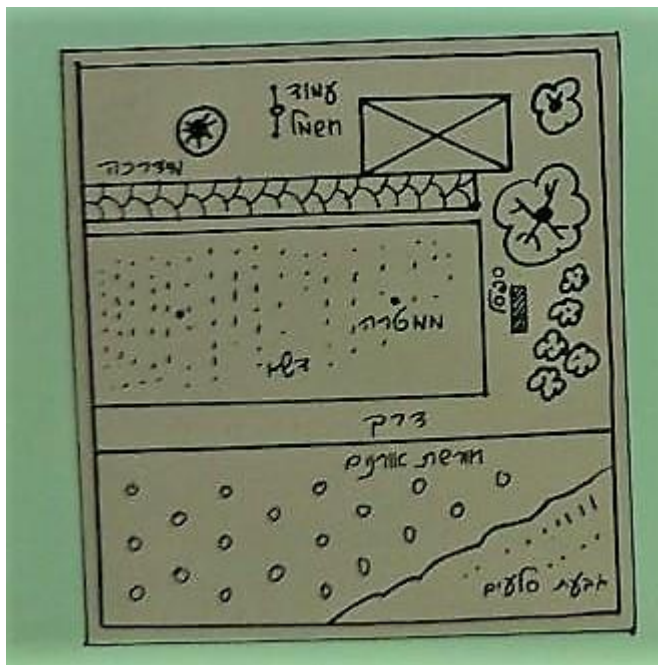

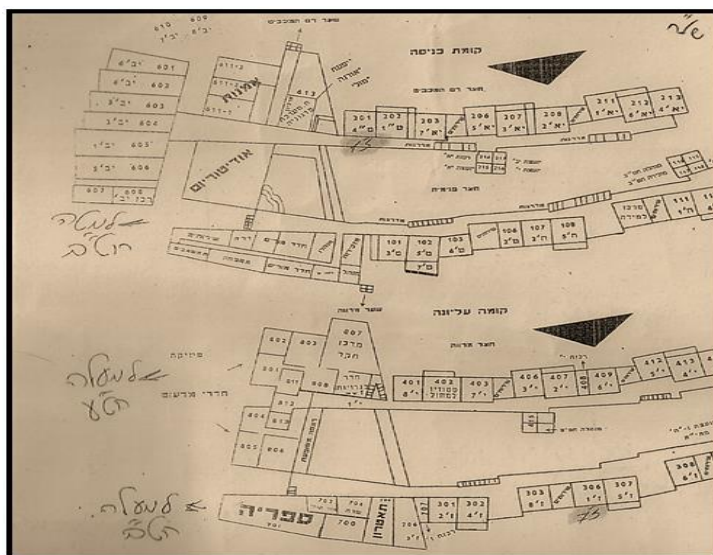
אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספחים

נספח 1 תרשים בית הספר או חצר בית הספר.

תרשים א' - חצר בית הספר

תרשים ב' - תרשים מבנה בית הספר

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 124 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח 2 רעיונות ל 5 תחנות (פתקים) ולמשימות ל"חפשו את המטמון" :

תחנה 1:

תרשים א' - חצר בית הספר הפתק הראשון נמצא מתחת לספסל שבתרשים.

שימו לב!

- תא השטח לא צריך להיות גדול מידי אבל רצוי שיהיה מוכר לתלמידים ועם כמה שיותר פרטי נוף לציור. את הציור יש לצייר על דף גדול ובכתב יד ברור.
- אפשר ללמד כאן את המושג : "סימנים מוסכמים" זאת אומרת סימן שיהיה ידוע ומוכר לכולם. לדוגמא סימן עיגול הוא עץ בחורשת האורנים.

תחנה 2:

תרשים א' - חצר בית הספר

צעדים כפולים - מדידת מרחק ממקום למקום:

הפתק הבא נמצא על העץ שבחורשת האורנים שבמרחק 10 צעדים כפולים מהספסל. המושג: צעדים כפולים (צעד אחד בכל רגל) מאפשר לנו לקבוע בשטח מרחק קבוע (פחות או יותר) שיהיה ידוע לכולם.

ככה אפשר להעביר גם לקבוצה אחרת מידע על מרחק מנקודה לנקודה.

בתחנה זאת תקבל כל קבוצה מצפון, בעזרתו יקבעו את הכוון של מדידת המרחק.

- הוראת שימוש במצפן שקיבלתם:
- מצאו את הצפון בעזרת החץ. כווננו את החלק העליון של המפה לצפון.
- לכו עם הדרך הצמודה לחורשת האורנים והיכנסו אל מבנה בית הספר, במעטפה על הדלת, תמצאו את הפתק הבא.

תחנה 3:

תרשים ב' - תרשים מבנה בית הספר

במפת בית הספר מצוינים מספרי הכיתות. גשו לכיתה 201 (ט4) עליכם למצוא את הרמז על לוח הכיתה:

- על לוח כיתה ט4 יופיע התרגיל : $1236 - 1030 = ?$ הפש"צים יצטרכו לפתור את התרגיל ולגלות את המספר 206 שם מחכה הפתק הבא.

תחנה 4:

הפתק האחרון יהיה בכיתה 206 .

המשפט על הלוח נכתב בכתב אתב"ש (מצורף מפתח לכתב זה למטה)

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 125 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

זכמלי // כצרמז // תכ // צקבת // בטיהת // שאגבמי // ת' //

שם המטמון!!!!

מפתח לכתב אתב"ש:

א = ת	ט = נ	ס = ח
ב = ש	י = מ	ע = ז
ג = ר	כ = ל	פ = ו
ד = ק	ל = כ	צ = ה
ה = צ	מ = י	ק = ד
ו = פ	נ = ט	ר = ג
ז = ע		ש = ב
ח = ס		ת = א

תחנה 5: סיכום הפעילות

המטמון - פתק עם מסר.

נקדים הסבר מי היה יוני נתניהו (סא"ל יונתן "יוני" נתניהו היה חייל בצנחנים, מפקד סיירת מטכ"ל ובעל עיטור המופת. נתניהו נהרג במהלך מבצע אנטבה לשחרור בני ערובה ממטוס אייר פרנס שנחטף לאנטבה שבאוגנדה. בעקבות מותו הוענק למבצע השם "מבצע יונתן". היה אחיו של ביבי נתניהו). [ויקיפדיה](#)

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 126 ~

לתוכן העניינים

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

מתוך מכתבי יוני (נתניהו) עמודים 155-156, איגרת מספר 2:
"ביבי, אתה ודאי חושב – לשם מה הוא כותב לי את כל זה? – הרי בין כך ובין כך אלמד את זה, וכרגע זה אינו מעניין. אזכיר לך, אפוא, שנית: חייל שאינו יודע להתמצא בשטח תלוי באחרים. הוא אינו עצמאי!
ילמדו אותך עוד הרבה דברים אחרים, אבל משתמשים בהם בכל ניווט ושוכחים. מה שאני אומר לך כעת – מניסיון – אסור לשכוח לעולם. כל אחד מן הדברים הוא כלל זהב. ברצינות."
אפשרות לתרגול / למשחק נוסף, כהשלמה לתרגול שהוצג כאן: הפעם הפש"צים יכינו את כתבי החידה לחבריהם, הם יטמינו את הפתקים, וחבריהם יצטרכו לחפשם על פי הרמזים... צריך להקפיד שכל סימן מוסכם שהיה כבר במשחק חייב להישאר גם בפעילות זו. כך למשל עץ, בכל מפה במשחק יהיה מסומן כעיגול זהה. אסור לשנות את הסימון כדי שיהיה ברור לכולם.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 127 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

12א הכרת המפה הטופוגרפית

כתב: אור צדוק – עירוני ה מודיעין

ערכו: נורית כהן ואריאל מוסרי עירוני א' - מודיעין

זמן הפעולה: 45 דק'

ערב

עצמאות בשטח - היכולת להסתדר בשטח בכוחות עצמנו.

רעיון מרכזי

ניווט הוא מיומנות בסיסית למש"צ המטייל, כדי שיוכל להיות עצמאי בשטח, להתנהל בו בצורה טובה, יעילה וטבעית.

מטרות

- הפש"צים ילמדו כיצד נראית מפה טופוגרפית.
- הפש"צים ילמדו מושגים שימושיים הקשורים למפה הטופוגרפית
- הפש"צים יבינו איך צורה טופוגרפית נראית במפה. כלומר: מעבר של צורה מתלת ממד לדו - ממד)

מהלך הפעולה

זמן	הפעילות	ציוד
5 דקות	פתיחה - לאחר ההתנסות הראשונית בניווט בבית - הספר ראינו בשביל מה צריך מפה ומה הנתונים הנדרשים ממפה כדי להגיע ממקום למקום.	מפות גאוגרפיות שונות
	יש מפות גאוגרפיות מסוגים שונים: מפות פיזיות, מפות מדיניות, מפות גאולוגיות, אך כשמטיילים וצריכים להתמצא ולנווט בשטח, משתמשים במפה הטופוגרפית.	מפה טופוגרפית
	הגדרת המפה הטופוגרפית: תיאור שטח מסוים, בהקטנה ידועה ובמבט - על (מלמעלה למטה).	1:50,000

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 128 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

מפות טופוגרפיות מסגרת המפה הטופוגרפית תרשים שושנת הרוחות	10 ד כל זוג מקבל מפה טופוגרפית. המש"צ שואל שאלות המחייבות התבוננות במפה לצורך הכרות ראשונית. - מה שם המפה שבידכם? (השם מופיע בראש המפה, בדרך כלל כשם הישוב המרכזי המופיע במפה (למשל: 'בית שמש') - אילו מפות סמוכות למפה שבידינו (מסתכלים בצד שמאל למטה במפתח המפות) - מהו קנה-המידה (קנ"מ) של המפה? איך אתם יודעים? (למטה רשום) שימו לב שיש קנה מידה מספרי וקנה מידה קווי... כל משבצת במפה שלפנינו שווה ל1ק"מ - מהם הסימנים המוסכמים הנמצאים בתחתית המפה? [עצמים שונים המופיעים על פני השטח במפה, כפי שמופיעים במציאות (אך בלי התחשבות בקנה המידה האמתי שלהם) הסימנים המוסכמים נערכו בצורה המזכירה למשתמש את העצם אותו הם מייצגים. - הסימון נעשה תוך היעזרות בצבעים הדומים לצבעו הטבעי של העצם: - לבן - שטח יבשתי; - שחור - עצמים מלאכותיים כמו: בתים, קירות ומבנים שונים; - כחול - מים, ים, אגם, בריכה, נחל, מעיין - ירוק - צמחיה לסוגיה] - מדוע המפה מחולקת למשבצות? מישהו יודע איך קוראים לקווים??? (רשת הקואורדינטות) - היכן הצפון של המפה? (יש חץ הצפון), מישהו מוכן להזכיר את שושנת הרוחות
אפשר להביא לכיתה קופסה מלבנית עם חול,	10 ד מתקרבים לארגז החול בבית ספר (שהוכן מראש) ומתייחסים אליו כ"שולחן חול" - המש"צ ייצור על גבי החול, פני שטח "טבעיים", באמצעותם יכירו הפש"צים את צורות התבליט: כיפה, שלוחה, מכתש, גיא (ואדי), אוסף.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל: 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

על גבי השטח יכול לפזר פריטים שונים: בתים, עיגולים כחולים, עצים וכו' המדמים את הסימנים המוסכמים המופיעים על גבי התבליט	כשצורות התבליט כבר מוכנות מראש, חוסך זמן. <u>נספח 2 -</u> דוגמא לשטח עם צורות תבליט
10 ד המדריך מסביר על איך הופכים שטח שהוא תלת ממדי, למפה טופוגרפית שהיא דו-ממדית באמצעות דגמים מפלסטלינה של כיפה, מכתש, שלוחה, ואוכף.	<u>נספח 3 -</u> מביאים דגמים מפלסטלינה, שעליהם סימנו בטוש שחור קווי גובה, כשמבטנו יהיה מבט על, נראה את צורת השטח כמו שתופיע במפה הטופוגרפית. ידמה את המעבר

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 130 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

מתלת ממד אל דו ממד...		
נספח 4 - לוחות ביגו. עם מושגים שנלמדו בפעולה, שקית עם פתקיות ובהן ההגדרות התואמות את המושגים שבלוחות - עבור הכרוז. כלי כתיבה	סיכום: המדריך מסכם את הפעילות במשחק ביגו ונתינת משוב על ידי החניכים (הפרחים).	10 דקות

מושגים

טופוגרפיה - הוא נושא העוסק ברישום השטח. תרגומו המילולי מיונית הוא:

טופוס = שטח. גרפיה = רישום.

קנה מידה - היחס שבין המרחק במפה לאותו מרחק בשטח.

מבט על - מבט מלמעלה למטה

תבליט - צורת פני השטח. מכיוון שהקרקע אינה מישורית לחלוטין ישנם אזורים מוגבהים ואחרים שקועים, לצורות התבליט הבסיסיות ישנם שמות: כיפה, שלוחה, מכתש וגיא/ואדי. הן מבוטאות במפה באמצעות קווי גובה.

כיפה או פסגה - המקום העליון של ההר. יופיע במפה כעיגול סגור.

שלוחה - צלע ההר

רחוב הנביאים 13, בניין ארזון ירושלים, 1909005-02/1909005-02 פקס 02-55025502

אגף של"ח וידה"א - danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

מכתש - ההפך מכיפה, יופיע במפה כעיגול או אליפסה.

גיא/ואדי - ההפך משלוחה

אוכף - חיבור בין שני הרים או כיפות

קווי גובה - קווים חומים המופיעים במפה הטופוגרפית, כל קו גובה מחבר את כל הנקודות הנמצאות באותו גובה. באמצעות גווי הגובה ניתן לבטא את גובה התבליטים השונים בשטח.

שושנת הרוחות - זהו תרשים המראה את הכיוונים המוחלטים וכיווני הביניים: צפון, דרום, מזרח, מערב.

שולחן חול - שולחן ועליו ארגז חול המאפשרים המחשה תלת ממדית של הטופוגרפיה ופני השטח באזור נתון.

סימנים מוסכמים - הם שפה בין המטייל למפה. מאחר ואין אפשרות לצייר או לצלם עצמים בשטח, להקטינם ולהעבירם למפה, קבעו במקומם, סימנים עם קשר הגיוני לעצמים שאותם הם מתארים.

רשת קואורדינטות - רשת של קווי אורך וקווי רוחב, המחלקים את המפה למשבצות, באמצעותן מציינים נקודות על גבי המפה.

רשימת ציוד

- כלי כתיבה לקבוצות, למשחק הביגו טוש למש"צ לכתוב תוצאות ובשעת הדיון, לסימון על הפלסטלינה.
  - דפים
  - פתקאות צבעוניות (לפי מספר הקבוצות, לכתבי הידיעה)
  - מפת סימון שבילים 1:50,000
- רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 132 ~

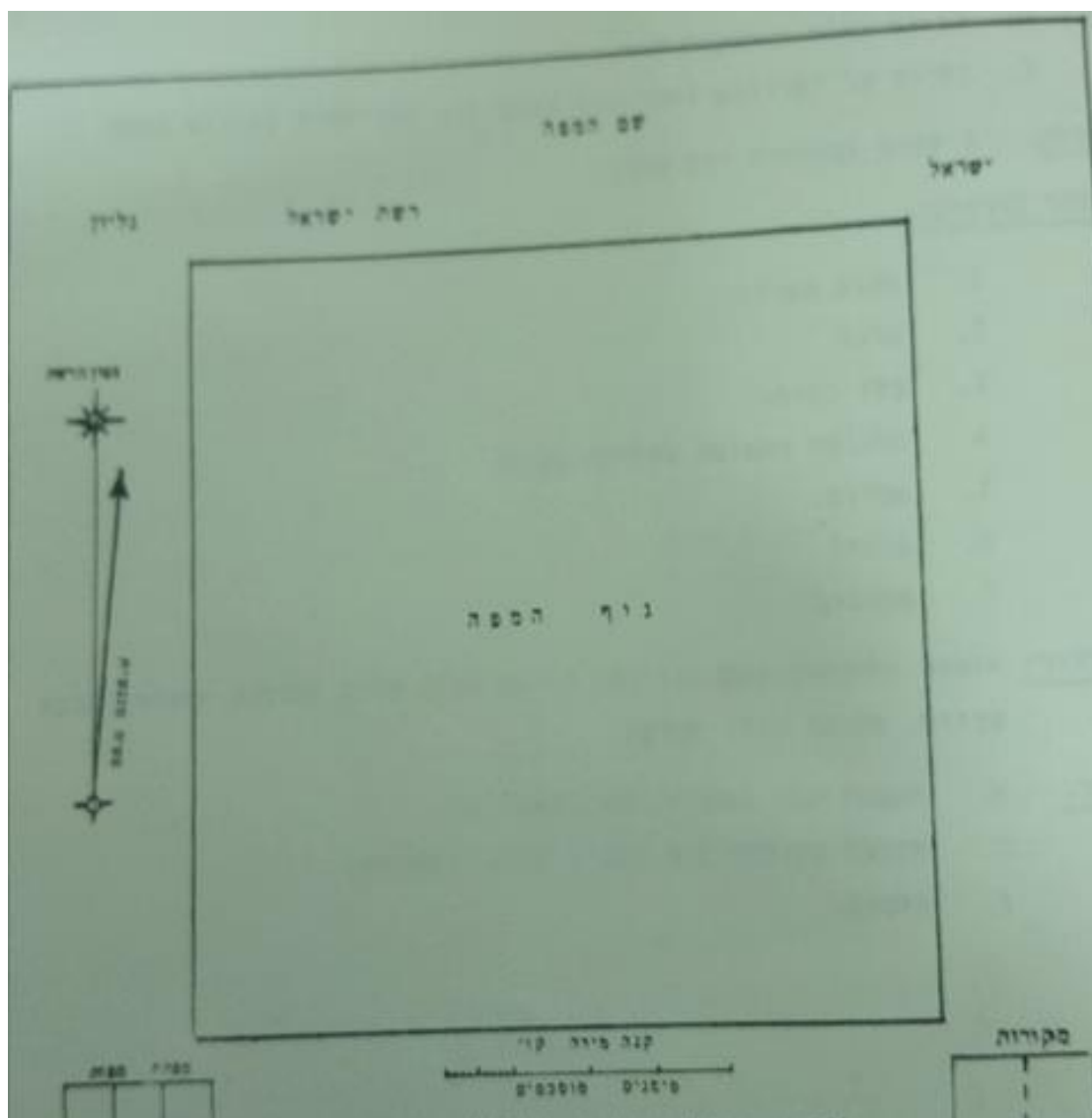
אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

- מפות גאוגרפיות שונות (גאולוגית, פיזית מדינית)
- פלסטלינה - (או דגמים של פלסטלינה עם צורות התבליט כשעליהן קווי גובה)
- משחק ביגו
- קערה מלבנית עם חול
- בקבוק מים

נספחים

נספח 1 - מסגרת המפה הטופוגרפית

(מתוך: חוברת סיירות לבתי"ס העל-יסודיים בעריכת רפי מרז'ן ונ. בן-ארי)

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 133 ~

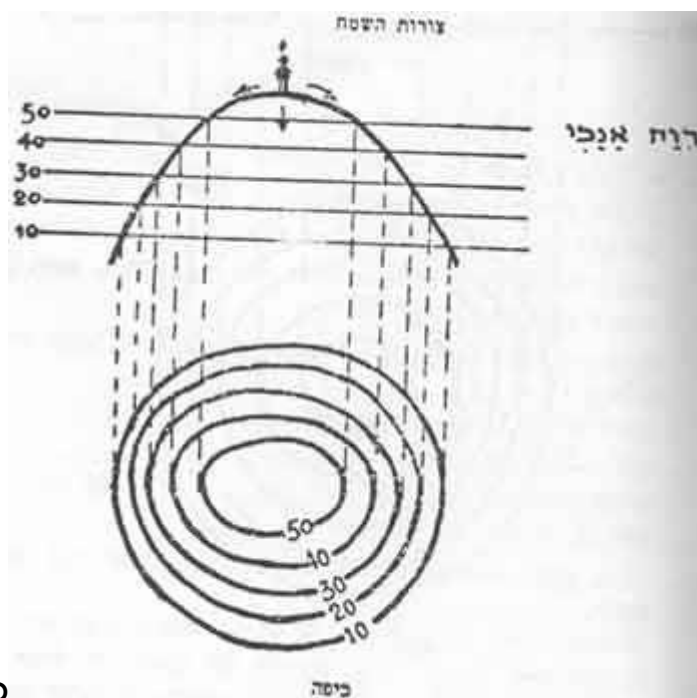
אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח 2 - תמונת נוף. כפי שאתה רואה, תבליט השטח מורכב מצורות תבליט שונות המחוברות ביניהן.

(מתוך: <http://noar.education.gov>)

נספח 3 - דגמי פלסטלינה

כיפה

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

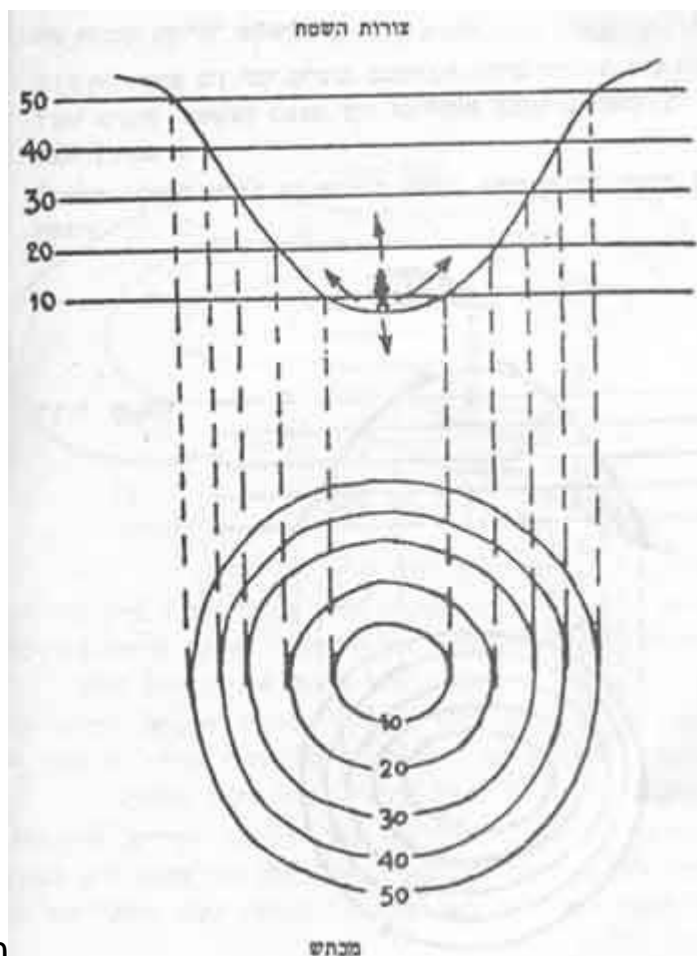
<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 134 ~

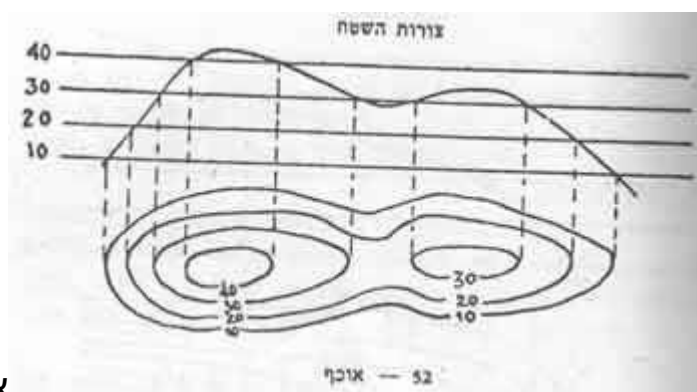

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

מכתש

אוכף

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

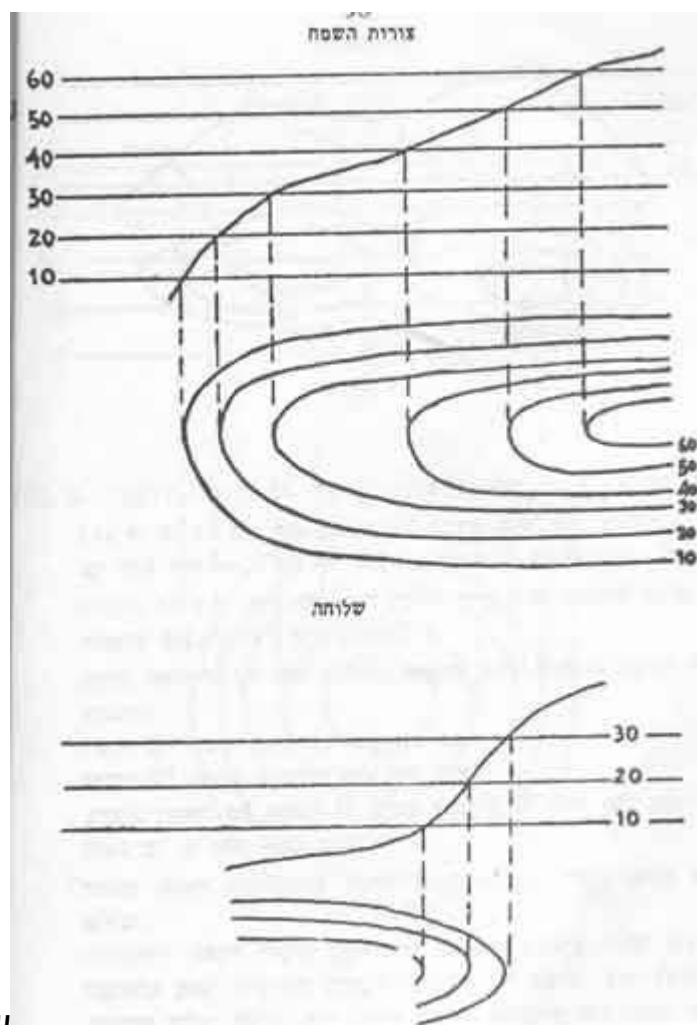
~ 135 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

שלוחה

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 136 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

בינגו - לסיכום הפעילות

הוראות המשחק:

- כל פש"צ מקבל רצועה עם 5 מושגים הקשורים במפה הטופוגרפית.
- בכל פעם שהמש"צ (הכרוז) מקריא הגדרה למושג, מגלים את המושג המסתתר ומי שמוצא אותו אצלו, על הרצועה, מקיף אותו בעיגול.
- הפש"צ הראשון שהקיף את כל 5 המושגים וקרא בינגו (בהנחה שלא טעה ונפסל) יוכרז כמנצח.

הגדרות למושגים שיופיעו על גבי הרצועות:

כל ההגדרות ייגזרו בנפרד ויוכנסו לשקית אטומה, יעורבבו היטב, יוצאו מהשקית באקראיות, המש"צ יקריא את ההגדרה, הפש"צים ינסו לעלות על המושג. ברגע שהתקבל אישור למושג, יכריז המש"צ על המושג, הפש"צים יקיפו בעיגול את המושג, אם מופיע להם על הרצועה...

- טופוגרפיה - הוא נושא העוסק ברישום השטח. תרגומו המילולי מיונית הוא: טופוס = שטח. גרפיה = רישום.
- קנה מידה - היחס שבין המרחק במפה לאותו מרחק בשטח.
- מבט על - מבט מלמעלה למטה
- תבליט - צורת פני השטח. מכיוון שהקרקע אינה מישורית לחלוטין ישנם אזורים מוגבהים ואחרים שקועים, לצורות התבליט הבסיסיות ישנם שמות: כיפה, שלוחה, מכתש וגיא/ואדי. הן מבטאות במפה באמצעות קווי גובה.
- כיפה או פסגה - המקום העליון של ההר. יופיע במפה כעיגול סגור.
- שלוחה - צלע ההר
- מכתש - ההפך מכיפה, יופיע במפה כעיגול או אליפסה.
- גיא/ואדי - ההפך משלוחה
- אוכף - חיבור בין שני הרים או כיפות
- קווי גובה - קווים חומים המופיעים במפה הטופוגרפית, כל קו גובה מחבר את כל הנקודות הנמצאות באותו גובה. באמצעות גווי הגובה ניתן לבטא את גובה התבליטים השונים בשטח.
- שושנת הרוחות - זהו תרשים המראה את הכיוונים המוחלטים וכיווני הביניים: צפון, דרום, מזרח מערב.
- שולחן חול - שולחן ועליו ארגז חול המאפשרים המחשה תלת ממדית של הטופוגרפיה ופני השטח באזור נתון.
- סימנים מוסכמים - הם שפה בין המטייל למפה. מאחר ואין אפשרות לצייר או לצלם עצמים בשטח, להקטינם ולהעבירם למפה, קבעו במקומם, סימנים עם קשר הגיוני לעצמים שאותם הם מתארים.
- מצפן - מצפן הוא מכשיר לקביעת הצפון.
- רשת קואורדינטות - רשת של קווי אורך וקווי רוחב, המחלקים את המפה למשבצות, באמצעותן מציינים נקודות על גבי המפה.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 137 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

20 רצועות (לפני הפעילות לחתוך ולחלק לכל פש"צ)

כיפה	שלוחה	טופוגרפיה	קווי גובה	שושנת הרוחות

סימנים מוסכמים	כיפה	רשת קואורדינטות	תבליט	קנה מידה

טופוגרפיה	תבליט	כיפה	קנה מידה	שושנת הרוחות

קנה מידה	תבליט	אוכף	כיפה	גיא

מכתש	רשת קואורדינטות	גיא	קווי גובה	כיפה

שלוחה	מכתש	סימנים מוסכמים	קווי גובה	מצפן

טופוגרפיה	מצפן	שלוחה	גיא	רשת קואורדינטות

קווי גובה	קווי גובה	מצפן	שלוחה	מצפן

גיא	תבליט	רשת קואורדינטות	מצפן	שלוחה

מכתש	שלוחה	תבליט	גיא	אוכף

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל: 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 138 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

כיפה	מכתש	טופוגרפיה	קווי גובה	סימנים מוסכמים

סימנים מוסכמים	אוכף	מכתש	תבליט	כיפה

רשת קואורדינטות	תבליט	סימנים מוסכמים	מכתש	גיא

טופוגרפיה	גיא	סימנים מוסכמים	כיפה	מכתש

טופוגרפיה	תבליט	רשת קואורדינטות	שולחן חול	כיפה

קווי גובה	אוכף	שושנת הרוחות	גיא	כיפה

תבליט	טופוגרפיה	שלוחה	אוכף	שולחן חול

קווי גובה	סימנים מוסכמים	גיא	רשת קואורדינטות	שלוחה

רשת קואורדינטות	שלוחה	תבליט	טופוגרפיה	אוכף

שושנת הרוחות	שולחן חול	גיא	אוכף	סימנים מוסכמים

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 139 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

13+13 א הגיחה הכרות עם הפעילות ומטרותיה

כתבו: ברוך דגני, אורן, יובל, גל
ערכו: נורית כהן ואריאל מוסרי עירוני א' - מודיעין
זמן הפעולה 90 דק'

ערב

אחריות, עבודת צוות

רעיון מרכזי

שיתוף פעולה תוך מימוש עצמי מעצים את הפרט ומאפשר הצלחה לקבוצה.
הרעיון המרכזי בגיחה שהכול מתנהל ונעשה ע"י הפש"צים. המש"צים ישמשו כמשקיפים ובקרים ולא יפחיתו מאחריות התלמידים.
את העבודה יש לעשות במקביל ולפי סדר הקדימות. כל פש"צ חייב להשתלב במספר תפקידים.
אין בשום מצב תופעה של: "אני סיימתי את תפקידי, אני נח..."
כל האמור יכול להתרחש רק בעבודת צוות תוך שיתוף פעולה הדוק בין הפש"צים.

מטרות

- להיחשף לגיחה, לתפקידים שיש בה ולהתנהלות הפש"צים והמש"צים לאורכה.
- חלוקת "לכל תלמיד תפקיד" בגיחה הקרבה.
- הפש"צים יתכננו ויארגנו את המחנה.
- לאפשר גיבוש חברתי של הקבוצה.
- להצמיח מנהיגות בקרב הפש"צים. לדבר על ערך האחריות ואיך הוא בא לידי ביטוי בגיחה.
- להציב בפני הפש"צים אתגרים מגוונים.

מהלך הפעולה

על מנת שהגיחה תצליח, יש לתכנן ולהתארגן לקראתה על פי צוותים.

זמן	הפעילות	ציוד והערות
5 דקות	פתיחה - הצגת הגיחה, מהי הגיחה, מטרותיה, כיצד תתנהל, הצגת צוות המש"צים שיעבדו עם הקבוצה. כל אלה לפי הרעיון המרכזי ומטרות הגיחה שפורטו למעלה.	בריסטולים וכלי כתיבה

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

danavi@education.gov.il – אגף של"ח וידה"א

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 140 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

5 דקות	הצגת הצוותים הפעילים בגיחה: צוות ניהול גיחה, צוות מחנה, צוות כלכלה, צוות תרבות. הצגה כללית של מהם הנושאים באחריותו של כל צוות. הערה: כאן מציינים שראשי הצוותים שהוזכרו, נבחרים בבחירות דמוקרטיות, רצוי להתחשב בכישוריהם של המתמודדים ולא על סמך חברויות.
5 דקות	כללי בטיחות בעבודה, שלבי הבנייה
20 דק'	את הגיחה מנהל צוות ניהול גיחה המורכב ממנהל הגיחה(מש"צ) וסגנו (פש"צ). קיום בחירות לתפקידים. מסירת תחומי אחריות לרכזים ורישום התפקידים על גבי בריסטולים. צוות הניהול ניגש לבניית הצוותים: רכז מחנה באחריותו: צוות תכנון ובניית מאהל • צוות העמסת ציוד ופריקתו • צוות בניית מטבח כיתתי, כירות בישול והבערת אש • צוות בניית שער מחנה • צוות בניית תורן לדגל • צוות בניית פח אשפה ומתקנים נוספים: גדר, שולחן/ספסל • צוות סופי של המחנה רכז כלכלה באחריותו: לארגן את נושא האוכל בגיחה • צוות תכנון הארוחות על פי המצרכים • צוות בישול • צוות עריכת שולחן • צוות ניקיון ושטיפת כלים • צוות שתיה רצה רכז תרבות באחריותו: • דגל, שם והמנון לקבוצה • צוות קישוט המחנה בהתאם לנושא • צוות תיעוד: כתיבה, צילום ופרסום לאורך כל הגיחה

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

גדר נספח 3 תכנון הארוחות	• צוות הפעלת משחקים ומורלים.	
	הקבוצה תתחלק לקבוצות על פי הצוותים לתכנון שלבי העבודה: צוות מחנה יתווה תכנית לבניית המחנה, ישרטט את צורתו, היכן כל מתקן יוצב צוות כלכלה - מה יכלול התפריט, כיצד ומי אחראי על מה צוות התרבות - אילו קישוטים חיוניים לקבוצה, אילו מורלים, מי יתעד בצילום ובכתיבה.	20 דקות
	תרגול קביעת מוט מולבשת ובנויה, כפיתה מקבילה, מרובעת, שמינית	20 דקות
נספח 4 נאומי ודבריו של יצחק רבין בטקס סיום מחזור לפיקוד ומטה (פ"מ) 27.8.1992 דפים וכלי כתיבה	הפש"צים יישבו על פי החלוקה לצוותים ורק אז המש"צ - מנהל הגיחה מקריא את נאומו של רבין ומביא מדבריו הנוספים מתוך: "הגיחה ו"תרבות הסמוך" - יהיה בסדר." המשימה הקבוצתית: לחשוב ולרשום בנקודות קצרות: - ממה מזהיר רבין את המפקדים? - דרגו את הדרישות שמציב רבין למפקדים לפי סדר החשיבות בעינכם. - כיצד דבריו של רבין נוגעים לכל אחד מאתנו, בכלל לחיים וכאן, במיוחד לפני הגיחה?	10 דקות
	סיכום לפני היציאה לגיחה	5 דקות

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 142 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

	התובנות לפני הגיחה, בין היתר על פי מה שעלה מנאום ודברי רבין. (להיות בני-אדם, אחריות, מקצועיות וכיו"ב) ולאחר התרגולים השונים. תרגול מורל קבוצתי ראשון	

רשימת ציוד

6 בריסטולים

טושים עבים כדי לכתוב על הבריסטולים

עפרונות, כמספר הפש"צים

30 דפים

חבלים לתרגול

נספחים

נספח 1 - בטיחות ושילבי עבודה

- במהלך כל שלב מנהל הגיחה (המש"צ) וסגנו הפש"צ יעברו בין התלמידים הבונים וינחו את רכזי הבניה לגבי בטיחות, איכות, וניקיון.

בניית מתקן

1. מתקן יבנה על פי תכנית שאישר מש"צ בוגר הבנייה תנוהל על ידי ראש צוות המתקן
2. עקרונות הבנייה:
  - א. בניה מלמטה למעלה
  - ב. הכבד והעבה למטה הקל והדק למעלה
  - ג. הבסיס רחב מהגג
  - ד. מבנים יש לבנות ממשולשים - המשולש הוא צורה הנדסית יציבה וחזקה, מלבן יש להפוך לשני משולשים באמצעות אלכסון.
  - ה. בטיחות בהעברת סנדות, שימוש בכלי עבודה, העמדת מתקנים, עבודה בגובה.
3. הכפיתה:
  - א. כפיתה מתבצעת בשניים: אחד כופת, אחד מחזיק ומעביר את החבל.
  - ב. מתיחת כפיתה וחניקות בעזרת מקל מתיחה כל כפיתה מסתיימת בשני חצאי קביעה.
  - ג. שתי כפיתות סמוכות לא יעלו זו על זו

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 143 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

פירוק המחנה

הפירוק כמו הבנייה יתבצע בשלבים כל שלב יפתח במסדר הכולל תדריך ודגשי בטיחות, גם הפירוק יתנהל תוך השגחה והנחייה של המש"צ המנהל וסגנו..
אין לחתוך חבלים למעט חבל 2 או דק ממנו. בתום כל שלב יש לגלגל חבלים ולאסוף לתוך שקים
סנדות יש להעביר ולסדר במתקנים או במכולות לפי אורך, ציוד יש להחזיר למחסני המתקן

נספח 2 - כירות בישול

כירת האבנים

כירה ארעית המתאימה במיוחד לאזור טרשים. הכירה בנויה משתי שורות מקבילות של אבנים. האבנים צריכות להיות מרובעות כמה שיותר לשם ייצובם של כלי הבישול וגדולות כדי שיהיה מקום להכנסת חומרי בערה. במידה ויצרנו רווח גדול מידי בין שורות האבנים כך שסיר הבישול נופל בו, ניתן להניח שתי יתדות ברזל ועליהן להניח את הסיר. רצוי מאוד לסתום את הפתח המנוגד לכיוון נשיבת הרוח שכן דבר זה ירכז את האש ויגביר את החום.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 144 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

כירה חפורה:

כירה ארעית, שימושית בשטח מחוסר אבנים, אך לא בקרקע חולית. חפור תעלה שפתחה הולך וצר. קירותיה זקופים ורוחבה קטן מעט מקוטר הסיר. רצוי להניח עליה שתי יתדות ברזל להשגת יציבות גבוהה לסיר.

כירת בוך:

כירת קבע המשמשת לאפיה וחימום. כאן הדגש הוא על בניית מתקן בן שתי קומות או יותר. קומת הקרקע בה בוערת האש פתוחה משני כיוונים מנוגדים (פתח הכנסת חומר בערה וכניסת הרוח ופתח נגדי דרכו יוצאת הרוח ומלבה את האש), את הפתח האחורי ניתן במידת הצורך לחסום בעזרת אבן גדולה ותואמת.

קומה שנייה בה יונחו דברי המאפה הרצויים. גם בקומה זו שני פתחים (פתח להכנסת דברי המאפה ופתח נגדי ליציאת העשן).

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 145 ~

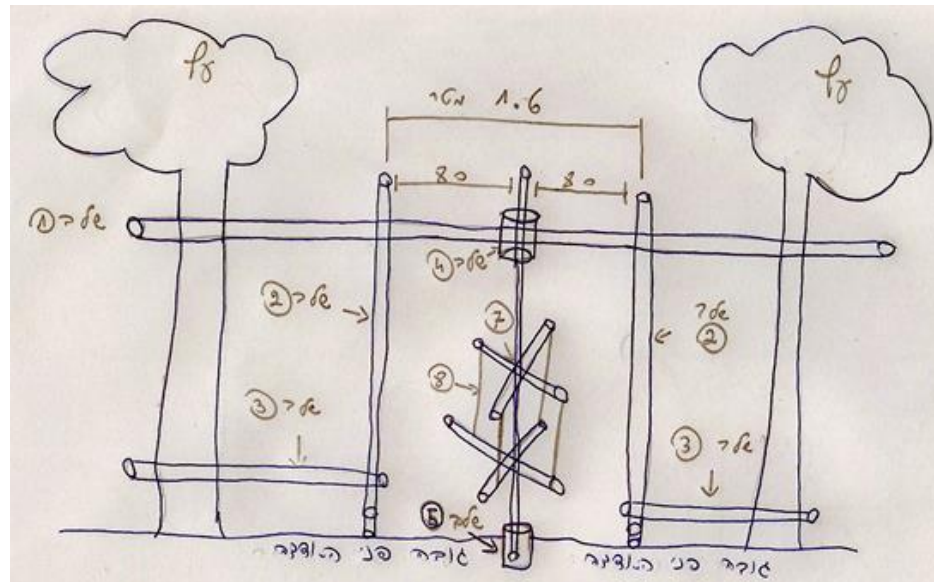

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

בניית שער:

בין שני עצים נקים שער מסתובב.

1. נקבע סנדה ארוכה (4.5-5 מטר) בין שני העצים (בגובה 2 מטר) בכפיתה מרובעת.
2. ממרכז הסנדה נמדוד כ-80 ס"מ) ונוריד סנדה מכל צד עד גובה האדמה.
3. נקבע סנדה מהעץ אל הסנדה שהורדנו בשלב הקודם ונעשה זאת גם בצד השני.
4. אל מרכז הסנדה העליונה נחבר בקבוק שתייה בנפח 1.5 ליטר (שהורדנו לו את התחתית) כך שהפקק יפנה כלפי מעלה (במידת הצורך, לפי ההמשך ייתכן ונצטרך לחתוך את חלקו העליון של הבקבוק).
5. לתוך הבקבוק נכניס סנדה ארוכה וצרה שתגיע עד הקרקע. את תחתית הסנדה נכניס לתוך פחית שימורים רחבה או לחילופין לתוך בקבוק שתייה שייחתך בהתאם.
6. את הפחית נקבור עד 2 ס"מ משפתה העליונה באדמה (נקפיד על קו אנכי מדויק). נבדוק שהסנדה מסתובבת בחופשיות.
7. **את שלב זה יש לבצע פעמיים!!!**
ניקח 2 סנדינות ונמדוד אותן כך שאורכן לא יעבור את רוחב פתח השער. נכפות אותן בכפיתה מרובעת כך שתיווצר "דלת" בצורת +.
8. כל "דלת" נחבר אל הציר המסתובב.
9. את העליונה בגובה של כ-1.5 מטר.
10. את התחתונה בגובה של כ-80 ס"מ.
11. כעת נחבר ארבע סנדינות, כל אחת בקצהו של צורת הפלוס (+).

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

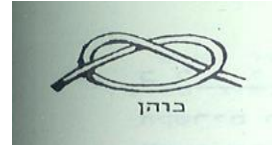

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

כפיתה מרובעת

(א) ניקח חבל שאורכו כשלושה מטרים.

(ב) נבצע בקצהו קשר אבטחה = קשר בוחן/ קשר סבתא: צור טבעת, כשהקצה הקצר מעל הקצה הארוך, השחל את הקצה הקצר לתוך הטבעת מלמטה.

מתח והדק. אבטחה זו מונעת התפוררות ופרימת החבל ומסייעת לקביעות השונות.

(ג) נבצע קביעת מוט בנויה

https://www.youtube.com/watch?v=d99GApMg_VE

(סרטון הדגמה)

על הסנדה היציבה (במקרה הזה – הארוכה):

- קח את החבל והקף אותו סביב מוט בהחזיקך בקצה הקצר.
  - משוך את הקצה הקצר אל מתחת לחבל הארוך.
  - השחל את הקצה הקצר לתוך הטבעת שנוצרה.
  - מתח בשני קצוות החבל.
- (ד) ניקח את החבל ונעביר אותו מתחת לסנדת הרוחב, כעת נעביר את החבל מעל לסנדה הארוכה, נעביר שוב מתחת לסנדת הרוחב ונסיים מעל לסנדת האורך. זהו סיימנו סבב אחד.
- יש להקפיד ולשים לב שכאשר הליפופים עם החבל מעל הסנדה הם פנימיים ומתקרבים ואילו כאשר הם מתחת לסנדה הם חיצוניים ומתרחקים.
- (ה) נחזור על פעולת הליפופים לעוד 3 סבבים (סה"כ 4).
- (ו) כעת נבצע ליפופי מתיחה (חזקים) סביב ליפופי המבנה שעשינו בין שתי הסנדות.
- (ז) נסיים בקביעת מוט על סנדת הרוחב.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

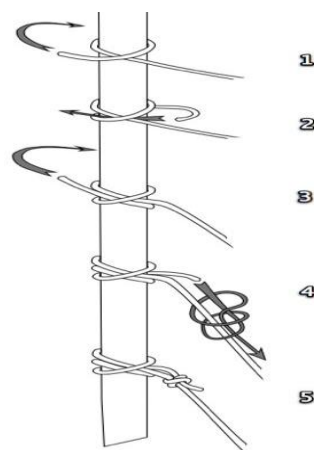
<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 147 ~

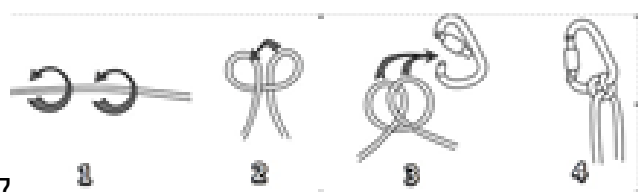

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

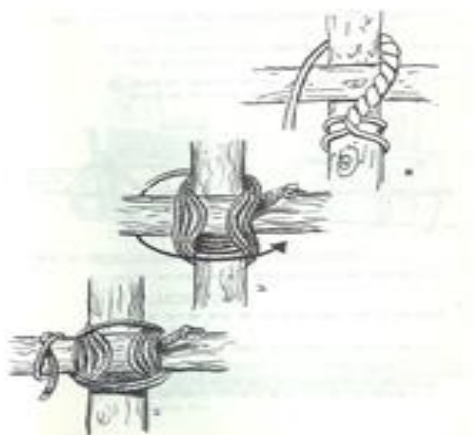
קביעת מוט בנויה

קשר מוט מולבש

מתוך:

<http://wiki.imga.org.il/index.php?title=%D7%A7%D7%A9%D7%A8%D7%9E%D7%95%D7%98>

כפיתה מרובעת

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 148 ~

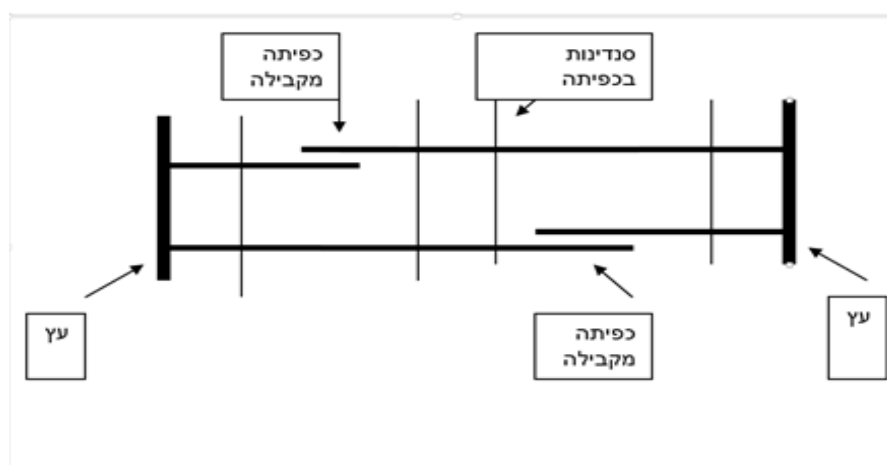
אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

בניית גדר:

ציוד:

סנדות ארוכות, סנדינות, חבלים.

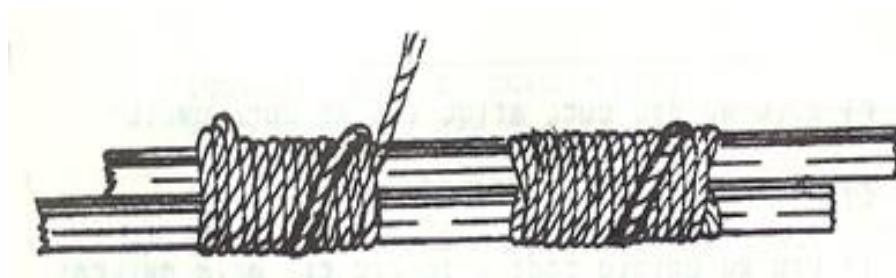
ראה איור

1. בין שני עצים (בגובה 1.5 מטר) נכפות סנדה ארוכה בפיתה מרובעת אל העץ. מכיוון שייתכן מצב ובו המרחק בין העצים יהיה גדול מדי או לחילופין לא יהיו בנמצא סנדות מספיק ארוכות נחבר שתי סנדות בכפיתה מקבילה.

2. כפיתה מקבילה:

משמשת לצורך הארכת מוטות על-ידי חיבור מוט אל מוט.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 149 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

יצירת הכפיתה המקבילה:

- הנח את המוטות במקביל זה לזה (חפיפה של שליש מאורכם).
- (א) קבע את שני המוטות יחד בקביעת מוט בנויה.
- (ב) החל לבצע חצאי קביעות (8-10) צפופות אחת אל השנייה לכיוון מרכז המוטות.
- (ג) סיים את הפעולה הנ"ל בהבטחת בוחן. את שארית החבל ניתן להעלים בדחיפתו אל בין המוטות.
- (ד) עשה את שלבים 2-4 מצדן השני של המוטות.
3. נבצע את שלב 1 שוב רק הפעם בגובה 80 ס"מ.
4. בין סנדות האורך נחבר כעת סנדינות בכפיתה מרובעת.

הקמת תורן

החומרים:

- 2 סנדות באורך של 2 – 2.5 מ')
- 1 מוט מטאטא
- 1 דגל הלאום
- 1 בזנט (יתד ברזל גדולה – ברזל זוויתי)

שלבי בניית התורן:

1. מחברים בכפיתה מקבילה את 2 הסנדות (חפיפה של $\frac{1}{3}$ מכל סנדה).
2. מחברים את הדגל למוט המטאטא באמצעות חבל או תיל/חוט ברזל.
3. מחברים את הדגל לסנדה בכפיתה מקבילה (חפיפה של $\frac{1}{3}$).
4. מחברים שלושה מיתרים מחבל של 4 מ"מ ובאורך של 2 מטר אל התורן בקביעת מוט, בגובה של $\frac{2}{3}$ מאורך (גובה) התורן.
5. מקום בו יוצב התורן יש לתקוע את הבזנט לאדמה במאונך.
6. את הבזנט נכפות את בסיס התורן בכפיתה מקבילה.
7. נמתח היטב את המיתרים ונקבע אותם באמצעות חצאי קביעות ליתדות.
8. נתחום את התורן במעגל אבנים מסביב!

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 150 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

הקמת חצובה (לפח זבל ולמתקנים נוספים)

<https://www.youtube.com/watch?v=zwHUqQhUgrc>

כפיתת שמינית

משמשת לכפיתת שני מוטות או יותר בזווית חדה מאפשרת שינוי בזווית בין המוטות לדוגמא חצובות.

הביצוע:

1. קובעים בקשר מוט את אחד המוטות (במידה ואינם זהים, על העבה).
2. עושים 8 ליפוי שמינית על המוטות.
3. לאחר הבאת המוטות לפיסוק הדרוש
4. מחזקים את הכפיתה ע"י חניקות (חצאי קביעות) בין המוטות.
5. מסיימים בקשר מוט על המוט השני.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

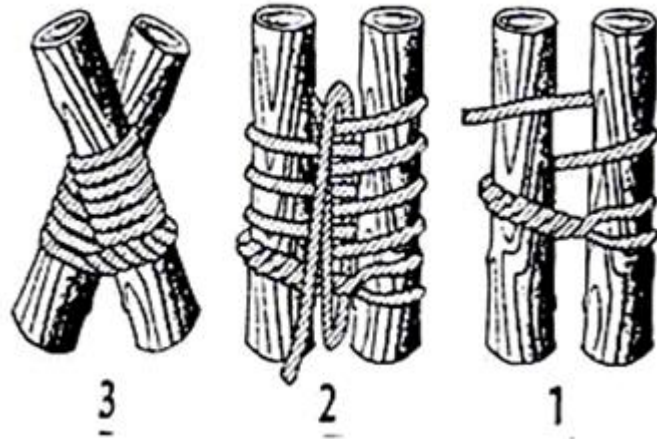
~ 151 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

כפיתה מקבילה

נספח 3 -

הכנת תפריט בהתאם לחומרי הגלם שיינתנו, רכישת מזון, אריזה, חלוקת משימות אישיות וקבוצתיות דוגמאות: חזה עוף - על האש, או מוקפץ או בפויקה... ירקות: פויקה או מרק או לצרף למוקפץ. סלט ירקות, קינוח .

נספח 4

הגיחה ו'תרבות הסמוך' – 'יהיה בסדר'

באחד מנאומיו של יצחק רבין אשר הופנו למפקדים בכירים בצה"ל אמר: "לואחת הבעיות הכואבות שלנו יש שם, שם פרטי ושם משפחה - צירוף המילים: 'יהיה בסדר!'. צירוף המילים הזה, שרבים מאתנו שומעים בחיי היום-יום של מדינת ישראל, הוא בלתי נסבל. מאחורי שתי המילים האלה חבוי בדרך כלל מה שלא "בסדר": יהירות ותחושת ביטחון עצמי מופרז, כוח ושררה, שאין להם מקום. ה'יהיה בסדר' מלווה אותנו כבר זמן רב, שנים והוא סממן לאווירה הגובלת בחוסר אחריות ברבים מתחומי חינוך. ה'יהיה בסדר', אותה טפיחת כתף חברמנית, אותה קריצת עין, אותו "סמוך עלי", הוא סממן לחוסר סדר ומשמעת, למקצועיות שאיננה, לבטלנות שישנה. אווירת ה"חפיף" היא, לצערי הרב, נחלת ציבורים רבים בישראל, לא דווקא בצה"ל. היא אוכלת בנו בכל פה. ואנחנו כבר למדנו בדרך הקשה והכואבת ש"יהיה בסדר" פירושו שהרבה מאוד לא "בסדר..." (מתוך נאום בטקס סיום מחזור של בית הספר לפיקוד ומטה - 27.8.1992)

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

בדבריו גם תובע יצחק רבין מאותם מפקדים מספר דברים:
"...מה אני רואה לעצמי זכות וחובה לתבוע מכם? בראש ובראשונה אחריות...אחרי שהוכחתם יכולת וצברתם ניסיון. האחריות שלכם היא מוחלטת. אין לכם אל מי להביט מאחוריהם. האחריות נעצרת אצלכם... אני תובע מכם מקצועיות... אין פשרות בעניין הזה... מפקד שאינו מקצועי מאבד את סמכותו מהרגע הראשון.... פקודיו מבחינים בכך מיד ואפילו אם אינם אומרים לו, הם לא ילכו אחריו לשום מקום... אני תובע מכם יוזמה ותושייה...לחפש פתרונות, להציע רעיונות, לפעול ולהפעיל...ואם אפשר להיות מקורי בכל תחום פעילות... אני תובע מכם להיות בני אדם. קל מאוד להשתכר משררה ומכוח... אני תובע מכם דיווח אמת. אין תחליף לדיווח אמת ובזמן, כדי להגיב ולפעול נכון...גם אם האמת מרה... דיווח שאינו אמת גורר אחריו החלטות שגויות שסופן קשה... אני תובע מכם דוגמא אישית, משמעת גאוה ומוטיבציה ויש לכם מכל זה, והגעתם לכאן עם כל אלה."

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 153 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

14 - עקרונות הבניה ותכנון המחנה

כתבו: חט"ב היובל ברוך דגני, אורן, גל, יובל.
ערכו: כהן נורית ואריאל מוסרי, עירוני א' - מודיעין
זמן הפעולה 45 דק'

ערב

עצמאות, התנסות, עבודת צוות

רעיון מרכזי

המחנה משמש כבית לקבוצות הפרחים למשך ימי הגיחה, הוא אמור לספק להם את צורכיהם, לכן עליהם להיות שותפים בתכנון המחנה, בארגון ובביצוע בנייתו. תכנון המחנה ובנייתו מחייבים את הפרחים לחשוב יצירתי, לעבוד עבודת צוות, לגלות יוזמה ואחריות ומעודדים גיבוש קבוצתי. התהליך מאפשר יישום ותרגול מנהיגות, חיזוק בטחון עצמי של היחיד והקבוצה וייצוג הקבוצה בפני הקבוצות האחרות והנהלת המחנה.

מטרות

- לרכוש וליישם הרגלים ומיומנויות שהיה בשדה
- להצמיח מנהיגות בקרב הפרחים
- להציב בפני הפרחים אתגרים מגוונים
- להוסיף נדבך להכרת הארץ

מהלך הפעולה

זמן	הפעילות	ציוד
10 דקות	פתיחה - הקמת מחנה, איך, למה, דגשים - על פי הרעיון המרכזי. כמו כן: חלוקת הקבוצה לצוותי תכנון ולתחומי אחריותם. חשוב להנחות את הפרחים לפני הבנייה לגבי בטיחות, איכות הבנייה וניקיון. במחנה צריכים להיות:	<u>נספח 1</u> - בתחום המחנה חלוקה לצוותים

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א - danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 154 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

ולתחומי אחריות	- גדר היקפית - מאהל הלינה (אוהל סיירים לכל זוג פרחים) - רחבת מסדרים קבוצתית ובמרכז תורן - הקמת מתקנים שונים: שער, כירות ביטול, שולחן ועוד.	
דפים ומכשירי כתיבה	כל צוות תכנון ירשום תכנית מפורטת (במידת הצורך ישרטט בנוסף תרשים) של החלק במחנה עליו הוא אחראי.	10 דק'
סנדות, חבלים, כלי חיתוך חפירה, דגל, סדינים, מוטות, יתדות	הצגת שלבי הבניה: - מתחילים בבניית הגדר ההיקפית. - המאהל - הקמת רחבת המסדרים אשר במרכז התורן - הקמת המתקנים הנוספים שישמשו את הקבוצה וינעימו לפרחים את ההייה במחנה. (שער, כירות ביטול, שולחן ועוד.) הצגת עקרונות הבנייה של המתקנים: מתקן יבנה על פי תכנית שאישר מבוגר. העבודה תנוהל על ידי ראש צוות המתקן. - בונים מלמטה למעלה - הכבד והעבה למטה הקל והדק למעלה - הבסיס רחב מהגג - מבנים יש לבנות במשולשים (המשולש הוא צורה הנדסית יציבה וחזקה, מלבן יש להפוך לשני משולשים באמצעות אלכסון). - בטיחות בהעברת סנדות, שימוש בכלי עבודה, העמדת מתקנים, עבודה בגובה. - כפיתות מתבצעות בשניים, אחד כופת, אחד מחזיק ומעביר את החבל - מתיחת כפיתה וחניקות בעזרת מקל מתיחה. כל כפיתה מסתיימת בשני חצאי קביעה. (שני קשירות בזה) - שתי כפיתות סמוכות לא יעלו זו על זו.	10 דק'
	הצגת שלבי הפירוק. כמו תהליך הבניה המתבצע בשלבים גם פירוק מחנה נעשה בשלבים: - הכנסת ציוד אישי לאוהלים. - פירוק מתקנים החזרת ציוד למקומו בצורה מסודרת - פירוק גדרות ותורן. (הקפדה יתרה על כללי הבטיחות) - פירוק האוהלים, ריכוז הציוד האישי בטור מסודר - המאפשר נגישות נוחה לציוד האישי בשעת הצורך. - החזרת ציוד למחסן, סריקת שטח המחנה	5 דק'

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 155 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

	• התכנסות ברחבת המסדרים למסדר סיום גיחה.	
10	המש"צ - יענה על שאלות הפרחים הקראת סיפור מלכודת העכברים - כדי לעודד שיתוף פעולה, שותפות והצלחת הפרט מובילה להצלחת הקבוצה.	<u>נספח 2</u> - סיפור "מלכודת העכברים"

רשימת ציוד

דפים, כלי כתיבה, בריסטולים, טושים, חבלים, סנדוד, כלי חפירה, כלי חיתוך, סדינים,
מוטות, יתדות, דגל ישראל, דגל כיתתי, כלים לבישול, להבערת מדורה

נספחים

נספח 1 - צוותים באחריות רכז המחנה:

- צוות מחסן
- צוות בניית תורן
- צוות הסדרת רחבת המסדרים (דגל)
- צוות בניית לוח מודעות
- צוות בהיית מטבח: כירות, שולחן, מדפים
- צוות בניית מחסן: מדפים
- צוות בניית גדר
- צוות בניית שער
- צוות קישוט מחנה
- צוות פירוק מחנה

אפשר ורצוי שתלמידים יבצעו יותר מתפקיד אחד, השתייכותם למספר צוותים חיונית
(בהנחה שסיימו את משימתם לפני כן).

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 156 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח 2 - מלכודת העכברים - אדישות, חוסר אכפתיות - לאן מובילים?

עכבר הציץ דרך חריץ בקיר וראה את האיכר ואשתו פותחים חבילה.
"מעניין איזה מזון יש בחבילה" חשב לעצמו, אך הזדעזע לראות את
הזוג מוציא מלכודת עכברים מן הקופסה.
הוא יצא אל החצר וזעק אזהרה: "יש מלכודת עכברים בבית! יש מלכודת עכברים בבית!"
התרנגולת קרקרה וזקפה אליו את ראשה: "אדון עכבר, אני יודעת שזה אסון לגביך,
אבל אין לך שום משמעות בשבילי".
העכבר פנה אל העז: "יש מלכודת עכברים בבית!"
העז הפגינה סימפתיה ואמרה: "אני כל כך מצטערת, מר עכבר, אבל אין שום דבר שאני
יכולה לעשות חוץ מלהתפלל לשלומך".
העכבר פנה אל הפרה וזו הגיבה בזלזול: "אפשר לחשוב- מלכודת עכברים. אני ממש
בסכנה, אהה..."
עצוב ומפוחד חזר העכבר אל הבית, להתמודד לבדו עם מלכודת העכברים.

בלילה נשמע קול פצפוף, כזה שמשמיעה מלכודת עכברים שהופעלה.
אשת האיכר קפצה ממיטתה לראות מה לכדה המלכודת. בחושך לא ראתה כי היה
זה נחש ארסי שזנבו נתפס במכשיר. הנחש הכיש את האישה והיא הובהלה לבית
החולים. היא טופלה וחזרה לביתה סובלת מחם גבוה.
כולם יודעים שהטיפול הטוב ביותר לחום גבוה הוא מרק עוף טרי.
האיכר לקח גרזן ושחט את התרנגולת כדי לבשל מרק.
שכנים וידידים באו לבקר את החולה וישבו לצידה מסביב לשעון. כדי להאכיל אותם,
נאלץ האיכר לשחוט את העז.
האישה גססה עד שלבסוף נפטרה. מכרים רבים באו ללוויה. כדי לסעוד אותם,
שחט האיכר את הפרה.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 157 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

14 א' בניית אוהל סיירים

כתבו: חט"ב היובל דגני ברוך, גל, אורן, יובל
ערכו: נורית כהן ואריאל מוסרי עירוני א' - מודיעין
זמן הפעולה 45 דקות

ערב

- עצמאות בשטח - מטייל עצמאי.
- עבודת צוות

רעיון מרכזי

בפעילויות ובסיורים הכרוכים בלינת לילה, הקמת אוהל סיירים מאפשר לנו שהייה נוחה תחת מחסה. הקמת אוהל מאפשרת לנו להיות מטיילים עצמאיים.
בניית האוהל נעשית בצורה מסודרת על ידי צוות המונה בין 2 ל 3 פש"צים, מה שהופך את הבנייה והפירוק לפשוטים ויעילים..

מטרות

- בניית מחסה לשהייה בשטח בתנאי מזג אוויר שונים, התאמתו לעונות השנה
- לימוד - כיצד בוחרים משטח אידאלי בשטח כדי למקם אוהל
- עבודת צוות
- בניית אוהל בזוגות או שלשות

מהלך הפעולה

<u>זמן</u>	<u>הפעילות</u>	<u>ציוד</u>
5 דקות	פתיחה - אוהל סיירים הוא ירושה מתקופת הפלמ"ח. סיירי הפלמ"ח שלמדו את הארץ תוך כדי סיור היו מצוידים במוט הליכה, ביריעת אוהל (או שמיכה), חבלים. בערב במקום בו חנו, כל צמד היה בונה לו את האוהל. בבוקר היו מפרקים את האוהל וממשיכים במסעם.	
10 דקות	לימוד ותרגול: קשר מוט, מוט מולבש והכנת כפתור שדה לחיבור בין סדינים.	חבלים מוטות,

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 158 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

סדינים וכלי חיתוך <u>נספח 1</u> - קביעת מוט מולבשת		
יתדות <u>נספח 2</u> - תרשים של בניית אוהל <u>נספח 3</u> - תקיעת יתד וחצאי קביעות	בחירת שטח מתאים והדגמת המש"צ, בעזרת הפש"צים. הקמת אוהל סיירים לדוגמא. בשלב זה לומדים לתקוע יתד ולבצע חצאי קביעות - חיבור מיתרי האוהל והחבלים ליתדות.	10 דקות
	בניית אוהלים על ידי הפש"צים כתרגול הפרחים.	15 דקות
	פירוק האוהלים והעלאת התובנות במעגל השיח: קשיים, טיפים, מה סייע, איך הרגשתי, מה כדאי לעשות כדי לייעל את העבודה וכו'	5 דקות

מושגים

פלמ"ח - פלוגות מחץ, החייל הסדיר של ההגנה
סיירים בפלמ"ח - תפקידם של ה"סיירים" היה לצפות אל הנתיבים המובילים ולהכירם, על מנת לצייד את המפקד בידע מקסימלי לגבי מה שעתיד לעמוד בפניו.
חצי קביעה - היא קביעה פשוטה המשמשת בדרך כלל לקשירת חבלים לאחר מתיחה.

רשימת ציוד

לכל אוהל:

- 2 סדינים
- 2 מוטות
- 6 יתדות

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

- חבלים : 2 ארוכים – 1.5 מ' מחברים את הסדינים למוט ואת המוט ליתד.
4 קצרים – כ 0.5 מ' מחברים את קצוות הסדינים ליתדות
1 או 2 דקים וקצרצרים כ 25 ס"מ, ככפתורי שדה לחיבור 2 הסדינים
(ב 'תקרה' של האוהל).
- אבנים (לכפתורי שדה)
- אבן שתשמש לנו כפטיש שדה

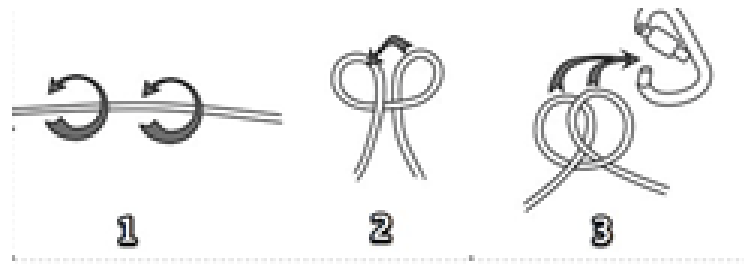
חבלים

כלי חיתוך

נספחים

נספח 1 - קשר מוט מולבש

משמש לקביעה על המוט וליצירת כפתור שדה (אבן מתחת לשני סדינים/שמיכות נחנקת על ידי קשר מוט המאפשר חיבור של 2 הסדינים/ השמיכות)

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 160 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח 2- אוהל סיירים

בניית אוהל סיירים:

ציוד נדרש:

- 2 סדינים
- 2 מוטות
- 6 יתדות
- חבלים : 2 ארוכים – כ-1.5 מ' מחברים את הסדינים למוט ואת המוט ליתד.
- 4 קצרים – כ-0.5 מ' מחברים את קצוות הסדינים ליתדות
- 1 או 2 דקים וקצרצרים כ-25 ס"מ, ככפתורי שדה לחיבור 2 הסדינים (ב'תקרה' של האוהל).
- אבנים (לכפתורי שדה)
- אבן שתשמש לנו כפטיש שדה

אופן ההכנה:

1. מניחים את כל החומרים הדרושים בצורה מסודרת.
  2. מקפידים שהסדינים יחוברו כשבקצה אחד לפחות יש התאמה.
  3. במקום של חיבור המוטות נשתמש בחבלים ארוכים. אמצע, חיבור בין השמיכות בחבל דק וקצר.
  4. מחברים את השמיכות למוטות באמצעות קשר מוט.
  5. בוחרים מקום טוב להקמת האוהל: על משטח ישר, ללא סלעים מתחת.
  6. מסמנים ציר סימטריה (קו שיחצה את האוהל לשני חלקים שווים), לנו יסמן היכן להציב את המוטות, בהמשך נתקע עליו את היתדות.
  7. מחברים בקשר מוט את החבלים (שקשורים בכפתורי שדה לסדינים בקצוות).
  8. נועצים את היתדות באדמה.
- שימו לב! החבל מתרחק מהאוהל בזווית 45 מעלות
  - היתד ננעצת באדמה בניגוד לכונן האוהל בזווית 45 מעלות (תוספת הברזל על היתד בצד הנגדי לאוהל).

את החבלים ליתדות מחברים באמצעות חצאי קביעות.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 161 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

- אל תשכחו בקצות החבלים לעשות 'קשר בוחן'.
- אספו מסביבת האוהל ציוד שאינו בשימוש, והחזירו אותו למקום.
- לאחר בניית האוהל, קראו למש"צ לצורך בדיקה.

פירוק האוהל:

הניחו את הציוד באופן הבא (אחד ליד השני):

2 שמיכות מקופלות

החבלים, מופרדים ומלופפים (2 ארוכים, 4 קצרים ו 1 דק וקצר)
6 יתדות.

נספח 3 - תקיעת יתד וחצאי קביעות

- תקיעת יתד:

יתדות תוקעים בקרקע כשהן ניצבות למיתר הנקבע אליהן.

רצוי לתקוע אותן לפחות עד כדי 2/3 ומוטב 3/4 מאורכם.

בשעת התקיעה עומדים כשהגב פונה לכיוון ממנו בא המיתר. תחילה אווזים ביד שמאל, ליד ראש היתד וביד ימין מכים על ראש היתד מכות קלות. אחרי שנתקעה במקצת בקרקע, משעינים אחת הרגליים מול תחתית היתד לשם שמירת הכיוון והזווית, ומכים בפטיש בשתי הידיים עד שהיתד נתקעת בקרקע כמעט כולה. יש לשים לב לזווית בה נתקעת היתד – 45 מעלות לערך בין היתד לקרקע בכיוון ההפוך לכיוון אליו נמתח היתר.

- חצאי קביעות:

לאחר שתקענו את היתד, מקיפים אותו בחבל, יוצרים עם החבלים שני מיתרים מקבילים, את הקצה שמים על המיתר (המשוך מהאוהל), ונכנסים בלולאה (לא מושכים, יוצרים שוב שני מיתרים מקבילים, את הקצה מעבירים מעל המיתר המתוח, נכנסים ללולאה, בפעם האחרונה מעמידים את החבלים מקבילים, את הקצה מעבירים מתחת לחבל המתוח נכנסים ללולאה, את החבל האחרון מצמידים לזה שלפניו...
השחל את הקצה סביב החבל ודרך הלולאה הנוצרת. צור שוב שני קווים מקבילים (של החבלים) ושוב הנח חבל מעל חבל והיכנס בלולאה.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

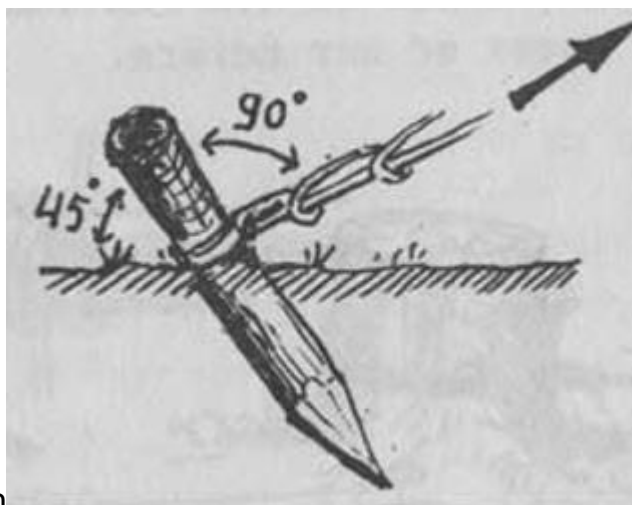
<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 162 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

חצאי קביעות

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 163 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

15- מסדרים וטקסים

כתב: אהד גרוסמן

זמן הפעולה 45 דק'

ערב

תחושת השייכות וההזדהות מעצימה את האחריות האישית והמחויבות של היחיד

רעיון מרכזי

ללמד את הפש"צים כיצד להתנהג במסדרים.

מטרות

- הפש"צים ילמדו את כללי העמידה במסדר.
- הפש"צים יתרגלו את כללי העמידה במסדר.
- הפש"צים יתנסו בניהול קבוצה במסדר בתפקיד חנת"ר.

מהלך הפעולה

זמן	הפעילות	ציוד לשלב
משחק פתיחה 10 דק'	משחק "דג מלוח"	
כללי המסדר 10 דק'	מציגים את רעיון המסדר וכיצד עומדים במסדר: - עמידה נכונה, הקשב - שלשות (רווחים, יישור קו, שלשה חסרה)	
תרגול 20 דק'	- ממנים חנת"ר, שיתחלף כל כמה דקות. - נותנים לפש"צים להסתובב בערבוביה, ובקריאה של המש"צ הם מסתדרים בשלשה. על החנת"ר לבדוק את השלשות ולתת "הקשב" לקבלת המש"צים. - אפשר אחרי כמה תרגולים להעלות את רמת הקושי: להעמיד מסדר חדש במקום מרוחק (לתת זמן מוגדר שיחייב אותם לרוץ למקום החדש).	

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

	סיכום 5 דק'	מסכמים את הפעילות

מושגים: מסדר, עמידה נכונה, הקשב, שלשה, יישור קו, שלשה חסרה

ציוד: אין

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 165 ~

לתוכן העניינים

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

15א- תכנון פעילות ערב

כתב: אהד גרוסמן

זמן הפעולה 45 דק'

ערב

באחריות לדאוג לרווחת כיתתי וקבוצתי

רעיון מרכזי

ללמד את הפש"צים כיצד בנויה לתכנון פעילות ערב לכיתה או לקבוצה.

מטרות

- הפש"צים יבינו את חשיבות התכנון המקדים.
- הפש"צים יכירו את מטרות פעילות ערב במסע/גיחה.
- הפש"צים יתנסו בתכנון פעילות ערב לדוגמא.

מהלך הפעולה

זמן השלב	הפעילות	ציוד לשלב
פתיחה 5 דק'	משחק חבילה עוברת. יש להכין מראש, כמובן.	חבילה מעיתונים
מטרת פעילות הערב 9 דק'	שאלה לפש"צים: מדוע נהניתם מהמשחק? חשוב להגיע בסבב התשובות לנקודות הבאות: - המשחק הוכן מראש, תוך מחשבה על מי יהיו המשתתפים בו (למשל, לא שמנו בחבילה פתק של "תמסור את החבילה למי שיש לה/לו הכי הרבה ילדים", כי ידענו שהמשתתפים הם ילדים ולא מבוגרים). - המשחק שיתף את כולם, ולא השאיר חלק מהקבוצה בצד. - אורך המשחק התאים לתכנון שלנו. הצגת הנושא: פעילות ערב בגיחה/מסע, שמטרתה לגבש את הקבוצה ולהירגע וליהנות אחרי היום העמוס שהיה. כדי שפעילות הערב תהיה מוצלחת, חשוב לתכנן אותה מראש, תוך תשומת לב לתאני השטח שיש לנו (למשל, הרבה פעמים מתכננים פעילות ערב שדורשת חשמל,	

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 166 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

	וכשמגיעים לשטח מגלים שאין שם חשמל...), לתכנן הזמנים ולאופי הקבוצה.	
תכנון פעילות 6 דק'	מתחלקים ל-3 או 4 חוליות. כל חוליה צריכה לתכנן פעילות ערב בת חצי שעה לכיתה במסע שנתי.	דפים וכלי כתיבה
שיתוף רעיונות 20 דק'	כל חוליה תציג את הרעיון שלה לפעילות, ונדון בקבוצה אם הרעיון טוב: - האם הוא עומד במטרות? - האם הוא בר ביצוע? - איזה קשיים יכולים להיות לו (אמצעים שצריך לפעילות? שיתוף פעולה מצד תלמידי הכיתה? האם תכנון הזמנים מתאים?)	
סיכום 5 דק'	מסכמים את הפעילות	

מושגים - כיף

ציוד - חבילה עוברת, דפים, כלי כתיבה.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 167 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

16 – בניית תיק גיחה

כתבו: אבירים רביב ויהודה אהרון, אולפנת פסגת זאב – ערך אהד גרוסמן

זמן הפעולה 45 דק'

ערב

באחריותי לדאוג להצלחת הגיחה והכנה מתאימה אליה.

רעיון מרכזי

הקמת מתחם מחנאי קבוצתי הוא תהליך חינוכי ערכי בו נדרש התלמיד להיות שותף לתכנון, לארגון ולביצוע משימה מורכבת, שתוביל מתוך קשרי החבלים גם לקשרים חברתיים.

מטרות

- הפש"צ יבין את מטרות הגיחה
- הפש"צ יכיר את חלוקת התפקידים לגיחה ואת חשיבותה
- הפש"צ יתנסה בתכנון מקדים של מתקן מחנאי ויעמוד על חשיבות התכנון המקדים.

מהלך הפעולה

זמן	הפעילות	ציוד
15 דק'	משחק פתיחה: מחלקים את הקבוצה לחוליות (בכל חוליה עד 5 פש"צים), ומטילים עליהם משימה – לבנות מחומרי יצירה מכונית. מגדירים להם שזו תחרות, ויש להם 3 דקות בדיוק להשלים את המשימה, ומזניקים אותם לדרך. לאחת החוליות נותנים בחשאי, בלי שהחוליות האחרות ישימו לב, דף הוראות. לאחר שלוש דקות עוצרים את הבלגאן (שאמור להיווצר, כיוון שהפש"צים יהיו בלחץ זמן, ולא יקדישו זמן לתכנון), ומציגים את המכוניות שבנו. מתחילים שיח בקבוצה – איך יכולנו לעשות את המשימה טוב יותר? האם לחוליה שקבלה הוראות היה יתרון? אם כן, מהו וממה	חומרי יצירה: גילי נייר טואלט קופסאות ריקות של דגני בוקר מספריים דבק פלסטי

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 168 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

	הוא נובע? (מטרת השיח להוביל לתובנה שיש יתרון בתכנון על הנייר, לפני שניגשים לביצוע בשטח ולבזבז משאבי זמן, כח ודבק פלסטי...)	
דף תכנון מתקן מחנאי (נספח 1)	התנסות בתכנון מתקן: כל חוליה מקבלת דף תכנון מתקן מחנאי ומתבקשת לתכנן מתקן, תוך תשומת לב ל משאבים הנדרשים: ידע (סוגי כפיתות), כוח אדם נדרש (מספר בני אדם שיעבדו על המתקן), סנדות וחבלים. המש"צים יעברו בין החוליות וייעצו. לאחר מכן יציגו החוליות את התוצרים, וישתפו בלבטים השונים.	15 דק'
	תיק הגיחה: המש"צים יסבירו לחניכים את חשיבות הגיחה ומטרותיה (אפשר להיעזר בנספח 2: נאום מוטיבציה לפני כנס פסח), ואת חשיבות התכנון המקדים עבורה, ויצגו את המרכיבים השונים של תיק הגיחה, שהם למעשה המרכיבים השונים של הגיחה: 1. לת"ת (לכל תפקיד תלמיד) 2. דפי תכנון המתקנים המחנאים המש"צים יענו על שאלות הפש"צים ויסכמו את המפגש	15 דק'

מושגים: תכנון מקדים, משאבים, לת"ת

רשימת ציוד:

חומרי יצירה למשחק הפתיחה - גילי נייר טואלט, קופסאות דגני בוקר, דבק פלסטי מחולק לכלים קטנים כמספר החוליות, מספריים כמספר החוליות.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

danavi@education.gov.il – אגף של"ח וידה"א

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 169 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ
פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח 1: דף תכנון מתקן מחנאי

שם המתקן _____

אחראי: _____

צוות: _____

_____

_____

שרטוט מתקן

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 170 ~

לתוכן העניינים

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

כמות סנדות ואורך

כמות	אורך סנדות

סוגי

כפיתות/קביעות

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 171 ~

לתוכן העניינים

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח 2: נאום מוטיבציה לפני כנס פסח

מחנה פסח הוא משחק גדול, כמו תוכנית ריאליטי. אתם יכולים לדמיין שאתם ב"השרדות עונה 27 - לטרון". וכמו לכל משחק, יש כללים ויש מטרות.

גם המשתתפים בהשרדות יכולו לשאול את עצמם "למה אני צריך לאכול את האוכל המוזר הזה, כשיש מולי צלם ותאורן שאוכלים אוכל רגיל ולובשים ג'ינס וטי-שירט"! אבל הם לא שאלו את זה, כי הם רצו להיות חלק מהמשחק.

ככה גם אצלנו-אתם תראו במחנה מדריכים ומורים שישנים בחדרים, ותדעו שבמרחק 5 דקות הליכה יש פיצה ומסעדה, ועדין תאכלו את האוכל שבשלתם בעצמכם ותישנו באוהל סיירים. כי זה המשחק שאנחנו משחקים, שמטרתו לראות מי מסוגל, מי רוצה מספיק, מי מוכשר מספיק. אתם לא חייבים להשתתף במשחק הזה. אפשר להישאר בבית ולחיות כמו שאתם חיים בד"כ. אבל מי שבחר להגיע ולצאת מהשגרה צריך לתת לעצמו את ההזדמנות ליהנות מהמשחק. וליהנות זה לשחק לפי כל הכללים. אחרת אתם גם מוותרים לעצמכם, וגם הורסים את המשחק לחברים שלכם.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 172 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח 3: לת"ת לכנס פסח

תפקידי יום ראשון

תפקיד	שם הפש"צ	הערות
חניך תורן		
מנהלן ראשי		אחראים על איסוף ולקיחת הציוד מהמנהלה. דואג לאסוף את כל רשימות הציוד של הצוותים ולענות להם על הצרכים
מנהלן		
מנהלן		
אחראי בטיחות		אחראי להעביר לקבוצה הוראות בטיחות רלוונטיות לפני כל פעילות ולאחר מפגעי בטיחות במהלך הבניה והבישול
נודניק מים		להזכיר לכולם לשתות, לשתות ולשתות.
נודניק כובע		
צוות ניקיון מחנה		תפקידו אינו לנקות עבור כולם, אלא להזכיר לכולם לשמור על ניקיון המחנה ואזור הבישול, ולדאוג להימצאות פחים ושקיות.
צוות מורל		
צוות מורל		
אחראי תיעוד וצילום		
אחראי השכבה		

אחראי ארוחת ערב	ינהל את הכנת הארוחה. יעבוד מול צוותי הבישול. אחראי על צוות התפריט, יתכן ביחד אתו איך ינוצלו המצרכים המסופקים לארוחה.
צוות תפריט	(1) _____ (2) _____ (3) _____
אחראי סלט צוות סלט	(1) _____ (2) _____ (3) _____

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

danavi@education.gov.il – אגף של"ח וידה"א

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 173 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

_____ (6) _____ (4) _____ (5)	
_____ (3) _____ (2) _____ (1)	אחראי תוספת
_____ (6) _____ (4) _____ (5)	צוות תוספת
_____ (3) _____ (2) _____ (1)	אחראי מנה עיקרית
_____ (6) _____ (4) _____ (5)	צוות מנה עיקרית
_____ (3) _____ (2) _____ (1)	אחראי + צוות קינוח
_____ (3) _____ (2) _____ (1)	אחראי כירה ואש
_____ (6) _____ (4) _____ (5)	צוות כירה ואש
_____ (3) _____ (2) _____ (1)	אחראי שטיפת כלים
_____ (6) _____ (4) _____ (5)	צוות שטיפת כלים
_____ (3) _____ (2) _____ (1)	אחראי ניקיון אזור הארוחה
_____ (6) _____ (4) _____ (5)	צוות ניקיון אזור הארוחה

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 174 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

תפקידי יום שני

תפקיד	שם	הערות
חניך תורן		
צוות מנהלים	(1)	(2) _____ (3) _____
אחראי בטיחות		אחראי להעביר לקבוצה הוראות בטיחות רלוונטיות לפני כל פעילות ולאתר מפגעי בטיחות במהלך הבניה והבישול
נודניק מים וכובע		להזכיר לכולם לשתות, לשתות ולשתות.
צוות ניקיון מחנה		תפקידם אינו לנקות עבור כולם, אלא להזכיר לכולם לשמור על ניקיון המחנה ואזור הבישול, ולדאוג להימצאות פחים ושקיות לאיסוף אשפה.
צוות מורל	(1)	(2) _____ (3) _____
צוות תיעוד וצילום	(1)	(2) _____
צוות ארוחות בוקר וצהריים	ראש הצוות _____	(1) _____ (2) _____
	(3) _____	(4) _____ (5) _____

תפקידים בבניה	ראש צוות	צוות
מנהל גיחה		אחד המש"צים. אחראי לכל הפעילות בגיחה. עובד מול האחראים. צריך ליצור את תיק הגיחה הכולל ולוודא שכל התכניות אכן מתקיימות.
רכז מחנה		אחד המש"צים. אחראי על עיצוב המחנן. יעבוד מול אחראי המתקנים ויתכנן איתם את הבניה, ויוודא גם את בטיחות המחנה והמתקנים.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 175 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

_____ (1) _____ (2) _____ (3)		צוות תורן
_____ (1) _____ (2) _____ (3)		צוות לוח מודעות
_____ (1) _____ (2) _____ (3) _____ (4) _____ (5) _____ (6)		צוות מתקן תיקים
_____ (1) _____ (2) _____ (3) _____ (4) _____ (5) _____ (6)		צוות שער
_____ (1) _____ (2) _____ (3) _____ (4) _____ (5) _____ (6) _____ (7) _____ (8) _____ (9)		צוות מתקן בחירה
_____ (1) _____ (2) _____ (3)		צוות פח
_____ (1) _____ (2) _____ (3)		צוות פינת לימוד
_____ (1) _____ (2) _____ (3)		צוות קישוט מחנה

תפקידים לבישול ארוחת הערב של יום שני

	אחראי ארוחת ערב
_____ (1) _____ (2) _____ (3)	אחראי + צוות תפריט
_____ (1) _____ (2) _____ (3) _____ (4) _____ (5) _____ (6)	אחראי סלט צוות סלט

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

danavi@education.gov.il – אגף של"ח וידה"א

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 176 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

(1) _____ (2) _____ (3) _____ (5) _____ (4) _____ (6) _____	אחראי תוספת צוות תוספת
(1) _____ (2) _____ (3) _____ (5) _____ (4) _____ (6) _____	אחראי מנה עיקרית צוות מנה עיקרית
(1) _____ (2) _____ (3) _____ (5) _____ (4) _____ (6) _____	אחראי + צוות קינוח
(1) _____ (2) _____ (3) _____ (5) _____ (4) _____ (6) _____	אחראי כירה ואש צוות כירה ואש
(1) _____ (2) _____ (3) _____ (5) _____ (4) _____ (6) _____	אחראי שטיפת כלים צוות שטיפת כלים
(1) _____ (2) _____ (3) _____ (5) _____ (4) _____ (6) _____	אחראי ניקיון אזור הארוחה צוות ניקיון אזור הארוחה

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 177 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

תפקידי יום 3

תפקיד	שם	הערות
א. קיפול מחנה		אחד המש"צים. יהיה אחראי על פירוק המחנה כולו. יגדיר בכל פעם מה מפרקים ומי עושה את זה.
חניך תורן		
צוות מנהלים	(1)	(2) _____ (3) _____
אחראי בטיחות		אחראי להעביר לקבוצה הוראות בטיחות רלוונטיות לפני כל פעילות ולאתר מפגעי בטיחות במהלך הבניה והבישול
נודניק מים וכובע		להזכיר לכולם לשתות, לשתות ולשתות, גם בזמן היש"מ וגם בזמן הפירוק
צוות ניקיון מחנה		תפקידים אינו לנקות עבור כולם, אלא להזכיר לכולם לשמור על ניקיון המחנה ובמהלך היש"מ, ולדאוג להימצאות פחים ושקיות לאיסוף אשפה (גם למהלך היש"מ).
צוות מורל	(1)	(2) _____ (3) _____
צוות תיעוד וצילום	(1)	(2) _____
צוות ארוחות בוקר וצהריים		ראש הצוות _____ (1) _____ (2) _____ _____ (3) _____ (4) _____ (5) _____

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 178 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

16א- התארגנות לכנס בטחון ובטיחות במחנאות

כתבו: אחד גרוסמן

זמן הפעולה 45 דק'

ערב

באחריותי לשמור על הבטיחות בפעילויות השונות בכנס פסח, ועל שלומי ושלומו חברי לכנס.

רעיון מרכזי

ללמד את הפש"צים את כללי הביטחון והבטיחות הנדרשים בפעילות בכנס, ואת הסכנות העוללות להיגרם אם לא נקפיד על כללים אלו.

מטרות

- הפש"צים יכירו את כללי העבודה הנכונים עם סנדות.
- הפש"צים יבינו את הסיכונים שבבישול ליד מדורה, ואת הדרכים להימנע מהם.
- הפש"צים יקבלו על עצמם אחריות לכללי הביטחון הנדרשים בפעילות הגיחה בכנס פסח.

מהלך הפעולה

זמן	הפעילות	ציוד לשלב
פתיחה: 7 דקות	פתיחה דרמטית: מש"צ יכנס כשידו חבושה, ויספר כיצד נפצע במהלך הכנת ארוחת הערב אתמול (חתך את ידו בסכין בזמן הכנת סלט/נכווה מהמחבת בזמן טיגון/וכו' וכו', אפשר להיות יצירתיים). במהלך סיפור התקרית הדימונית ישאל את הפש"צים בהיתממות "מה יכולתי לעשות?", במטרה שהם יגיבו בעצות מועילות. (למקרה שהם לא יעשו זאת, מש"צ אחר יכול לשבת כשתול ביניהם...). הצגת נושא המפגש: בפעולות שאנחנו עושים, גם כאלה שאנחנו רגילים בהן כמו לחתוך סלט, שמעורבים בהן חפצים או גורמים כבדים, חדים או חמים ישנה סכנת פציעה. אבל את כולן ניתן לעשות בצורה בטוחה ובלי להיפצע, אם נשים לב	תחבושת

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 179 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

	לסכנות ונקפיד על כללי הבטיחות (עובדה, ברוב מכריע של הפעמים שבהם אנשים חותכים סלט, אף אחד לא נפצע).	

2 סנדות סיר גדול	2 מש"צים (או יותר) מציגים מצבים של פעילויות שונות בגיחה המחנאית, בכל אחד מהמצבים מציגים גם את הדרך הבטוחה והנכונה לעשות את הפעולה, וגם את הדרכים הלא נכונות, ואיזה סכנות גלומות בהן. לאחר חלק מהמצבים, אפשר לבקש מהפש"צים להגיב ולהציע דרכים לזכור את כלל הבטיחות של הפעולה, על מנת לחדד את המסר. להלן הצעות למספר מצבים, אפשר להוסיף עוד. מומלץ להעזר בכללי הבטיחות לגיחה המחנאית (נספח 1): <u>סחיבת סנדות</u>: בתחילה יסחב מש"צ אחד סנדה על הכתף, ואז משהו יקרה לו, והוא יסתובב, וידפוק את הסנדה (כמובן לא באמת...) בפרצוף של מש"צ שעומד לידו. נעצור ונסביר למה מסוכן לסחוב סנדה על הכתף. אחרי כן יחזיק המש"צ את הסנדה בניצב לקרקע, וילך איתה במצב זה. הפעם הסנדה תחליק מידו (ובכאילו) תפגע ברגלו. לאחר שיסיים להתפתל מכאבים, נדגים איך סוחבים נכון סנדה (בגרירה על הקרקע או בשיטת 'שניים ואוחזים'). <u>הדלקת אש</u> (כמו בדוגמא הקודמת, כדאי להדגים תחילה דרכים פסולות ומסוכנות, ורק אחר כך את הדרך הנכונה) <u>התייבשות במחנה</u> <u>נפילה על תיק שהושאר באמצע השביל</u> <u>הורדת סיר מהאש</u> <u>הליכה בלילה ללא פנס</u>	"אם לא הייתי רואה, לא הייתי אומר" (30 דקות)

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 180 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ
פרחי מש"צים מחוז ירושלים

סיכום 8 דק'	יש לעבור עם הפש"צים על כללי הבטיחות בגיחה הממחנאית (נספח 1), ולבקש מהם לחזור על עיקרי הדברים שעברנו בפעילות.	

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 181 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ

פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח: כללי ביטחון ובטיחות במהלך הגיחה

1. התנהלות כללית:

1. אין לעזוב את שטח המחנה ללא אישור.
2. במידה וקיבלת אישור לעזוב את המחנה, עליך להודיע על כך למדריך הבוגר (מש"צ לא מספיק).
3. אין להזמין/להכניס למחנה אנשים שאינם חלק אינטגרלי ממנו.
4. אין להתקרב לגדר ההיקפית בכל עת (דגש על הלילה).
5. בשטח יש לנוע עם כובע במהלך כל היום. העצים במחנה מצלים על השטח באופן חלקי.
6. בשטח יש לנוע עם נעלי הליכה סגורות בכל עת.
7. יש לקיים מסדרי נוכחות ושתייה אחת לפרק זמן.
8. אין להיכנס לאזורים סגורים (אזורי מנהלה, בריכות מים וביוב).
9. אין לחבר ציוד חשמלי לשקעים הפזורים במחנה.
10. אין להפקיר ציוד יקר ערך ללא שמירה, הנהלת המחנה לא תהיה אחראית לכל אובדן.
11. על החניך להכיר את פתחי היציאה במקרה חירום של המחנה.
12. יציאה החוצה תתאפשר לאזור השירותים והמקלחות ולא מעבר לכך.
13. יציאה החוצה לקישוש עצים תתאפשר רק באישורו של המדריך ובליוי.

2. בניית מאהל:

1. יש להנחות את התלמידים לזהירות יתרה בשעת תקיעת יתדות האוהל.
2. בעת בניית המאהל יש להשאיר שבילי גישה למעבר בטוח בין האוהלים.
3. יש לסמן מכשולים בשטח המאהל (מסוכן בלילה).
4. יש לסמן כל יתר היורד מן האוהל בסרט סימון לבן.
5. יש להימנע משימוש בסכין לחיתוך. מומלץ שימוש במספריים.
6. בעת סיקול אבנים בשטח, יש להזהיר תלמידים מפני פגיעת מזיקים.
7. אבנים שסוקלו אין להשליך אלא להניח במעורם.
8. יש לוודא הפרדה בין מתחם בנים לבנות.

3. בנייה מחנאית:

1. יש להנחות תלמידים לנשיאת סנאדות בזוגות.
2. אין להעביר סנדא לבד בגובה הכתפיים, אלא רק על הרצפה.
3. יש לבדוק תקינות מתקנים בטרם יתאפשר לתלמידים לטפס עליהם.
4. חניך יישא פטיש 5 ק"ג כאשר ראשו קרוב לרצפה ונמוך (אין נשיאה של פטיש מסוג זה בגובה).
5. שימוש בפטיש 5 ק"ג ו/או אלמניה יעשה אך ורק בנוכחות וליווי של מבוגר.
6. יש לבדוק כושר נשיאת מתקן ולהנחות תלמידים לכללי זהירות רלוונטיים לכל מתקן.
7. יש להקצות שטח לבנייה מחנאית, המרוחק ממעבר תלמידים.
8. יש לנקות את שטח המחנה בטרם הבנייה מכל מכשול באשר הוא.
9. בשעת העמדת תורן, יש להקפיד על אבטחה יתרה והרחקת תלמידים.
10. אין לבנות מתקן מחנאי בגובה העולה על 2 מטרים!
11. מתקנים הזקוקים ליתרים, יסומנו היתרים באמצעות סרט סימון לבן/אדום.
12. חבלים יש לחתוך רק באמצעות סכין מטבח ולא בשום סוג אחר (לדמך, סכין יפני וכו').

4. חירום

1. במקרה חירום על החניך להישמע להוראות המדריך הבוגר.
2. הפינוי יתבצע על פי ההנחיות שניתנו על ידי אחראי הבטיחות והביטחון.
3. כל קבוצה תכיר את שער היציאה שלה בזמן חירום.
4. כל קבוצה תכיר את נקודת הכינוס שלה בזמן חירום.
5. המדריך יינשא עימו רשימת נוכחות של החניכים והמש"צים בכל עת.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

5. הכנת מזון:

1. לפני תחילת עבודה עם מזון יש לרחוץ היטב את הידיים וציוד הבישול בסבון.
2. יש לוודא שכל העובדים במטבח בריאים! אסור לבשל כאשר החניך חולה.
3. העבודה תתבצע רק בליווי מדריך בוגר ובהשגחתו.
4. יש להקפיד על סדר וניקיון במהלך הבישול ובעיקר בסופו.
5. אין להשאיר מצרכי מזון על הרצפה.
6. שקיות אשפה מלאות יש לקשור, לסגור, ולהעביר לנקודת פינוי ("פשפשי").
7. בטרם הבישול, המדריך יאשר את הכירה שהיא תקינה וניתן להשתמש בה.
8. יש לשים משנה זהירות מאדי מים חמים בזמן הבישול.

6. כללי זהירות באש:

1. אין להדליק אש ללא אישור ונוכחות מדריך בוגר.
2. אין להדליק גזיות בשטח המחנה.
3. אין להבעיר אש בשטח המאהל.
4. הדלקת האש תהייה רק באזור השטח המוגדר לקבוצה ובצמוד לגדר.
5. האש תבער בתוך כירה ותהייה בגובה נמוך המתאים לבישול.
6. יש להרחיק חומרים דליקים ממוקד הבעירה.
7. אין להתגודד סביב לכירות/ מדורות/ מנגל בוער.
8. יש לוודא קיומו של ציוד לכיבוי אש- מיקומו, תקינותו וזמינותו לשימוש.

7. מעבר מיום ללילה

1. לקראת מסדר מעבר יש להוריד כובע ולשים פנס ראש.
2. ההליכה רק בשבילים המסומנים מחשש למכשולים.
3. ההליכה תהייה עם נעליים סגורות בלבד (איסור להסתובב עם נעליים פתוחות).
4. השהייה באזור שאינו מואר אסורה.
5. יש לבצע ספירת חניכים בטרם המסדר.
6. בזמן המוגדר לשינה על החניך להיות בתוך האהל ולא להסתובב בשטח המחנה.

8. כתובות אש

1. ימונה אחראי בוגר מטעם הכנס/קורס האחראי על כתובות האש והקמתן.
2. שימוש בסולר בלבד.
3. יש לקחת טווח ביטחון מכל גורם היכול להיפגע מכתובות האש.
4. יש לוודא יציבות כתובות האש.
5. יש להרחיק את כתובת האש מהיתרים המחזיקים את הסדנא שמע לא ישרפו.
6. ילדים שמדליקים חייבים להיות עם כובע רטוב על הראש.
7. ילד שמדליק את הכתובת, לא יכול להיות בין אלו שמסלרים.
8. לפיד ההדלקה יהיה ארוך ולא כבד. במידת הצורך 2 חניכים יהיו עם לפיד אחד.
9. בקרבת כתובות האש יש להכין סדין בתוך דלי מים עם אוזניים בחוץ + מחבט + מטף + דלי חול.
10. הקהל ימצא במרחק כפול לפחות מגובה הסדנא הגבוה ביותר של כתובות האש.
11. אין להדליק את כתובת האש בסמוך למקור חשמל.

9. א"ש לילה

1. המדריך הבוגר יקיים סיור מקדים באור יום בו יראה את המסלול, יתכנן אותו ויגדיר מכשולים ונקודות תורפה.
2. במידת הצורך, יסמן המדריך הבוגר את הדרך באמצעות סס"ל.
3. טרם היציאה לא"ש לילה יחולקו לחניכים והמדריכים מספרי ברזל.
4. ההליכה בא"ש הלילה תהייה מסודרת.
5. במידה וחניך אבד, יש לעמוד במקום ולחכות למפגש עם הקבוצה.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

17 - עיבוד כנס פסח

כתבו: שלי איילון ונגה בר יעקב, תיכון ליד"ה, ירושלים

ערכה: רננה חכימי

זמן הפעולה: 45 דק'

ערב

זיהוי קושי כהזדמנות

רעיון מרכזי

עלינו להתמודד עם הקשיים שעלו בכנס פסח

מטרות

- הפש"צים ישתפו בחוויות מכנס פסח.
- הפש"צים ינסו למצוא פתרונות יחד כקבוצה לקשיים שעלו בכנס פסח.
- הפש"צים יבינו את חשיבות המש"צ בגיחה הבית ספרית.

מהלך הפעולה

<u>זמן</u>	<u>הפעילות</u>	<u>ציוד</u>
5 דק'	פתיחה: סבב בין החניכים, שבו כל אחד יספר באיזו קבוצה היה בכנס פסח, ומה עשה בחופש לאחר הכנס	
15 דק'	כולם יושבים במעגל. לפנייהם מונחות שתי קערות: אחת עם לימונים ואחת עם שוקולד. הקערות עוברות בין התלמידים ועל כל תלמיד לעצום את עיניו ובזמן זה שאר התלמידים מחליפים את מיקומם של הקערות. התלמיד שעצם את עיניו יבחר קערה אחת (בעיניים עצומות כמובן). אם בקערה יש לימונים יהיה עליו לאכול לימון ולספר על קושי או פחד שיש לו לקראת קורס הקיץ. אם יבחר בקערה עם השוקולד יהיה עליו לאכול את השוקולד ולספר על ציפייה לקראת הקיץ או דבר טוב שקרה לו בכנס פסח. המדריך ירשום את הקשיים, הדברים הטובים והציפיות על הלוח	2 קערות לימונים חתוכים קוביות שוקולד טושים מחיקים

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

danavi@education.gov.il – אגף של"ח וידה"א

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

לוח		
ניתן להציג אותו במצגת: מקרן, מסך, כבל מאריך	מקריאים את הסיפור: "גדר כבשה ואיש עם בעיה"/ יעל בירן https://www.youtube.com/watch?v=4eeqyOfC2HU	8 דק'
	מבקשים מהקבוצה להעלות פתרונות לקשיים שעלו בכנס פסח. לדוג': "קפאנו מקור בלילה" פתרון: להביא מזרון שטח, לישון עם הרבה ילדים באוהל כדי להתחמם, להביא יותר בגדים, להביא שקית חימום.	10 דק'
טוש, לוח, רשימת משימות לגיחה	גיחה בית ספרית: כותבים על הלוח את המילים: גיחה בית ספרית. ומתחת מחלקים את הלוח לטורים: טור א- משימות בגיחה טוב ב- תפקיד המש"צ בשלב הראשון המש"צ כותב את כל המשימות שצריך כדי לקיים גיחה טובה. בשלב השני הפש"צים צריכים לחשוב ולבחור אלו משימות באחריותם לבצע. רושמים על הדף את המשימות שהפש"צים לוקחים על עצמם ומעבירים למורה לשל"ח/ מנהל הגיחה.	7 דק'

מושגים

קושי: מכשול, מעצור, דבר המכביד על הפעולה (מילון אבן שושן)

רשימת ציוד: 2 קערות, לימונים חתוכים, קוביות שוקולד, מקרן, מסך, כבל מאריך, טוש

מחיק, לוח

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 185 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספחים:

משימות לגיחה:

הוצאת אישורים ביטחוניים, הוצאת אישורי הורים, בניית לו"ז גיחה, הכנת T.D.O, העברת T.D.O, הקמת מטבח, הכנת מרק לכל השכבה, הדרכת כיתות, העברת מסדרים, לקיחת ציוד והחזרת ציוד מהמחסן, קניות לגיחה, הכנה בכיתות, לימוד מוראליים, תדריך צוות, בניית תורן למסדר, הכנת והעברת פעילות ערב- "סלטרון", תדריך מסע מול מנחה, הזמנת מאבטחים, הזמנת אוטובוסים, העברת פעילות הפגה לכיתות, לימוד קשרים, לימו כפיתות, הכנת ארוחת ערב, ארגון ציוד הגיחה בבית הספר, עזרה בהעמסת ציוד הכיתות לאוטובוסים.
אפשר לתת לפש"צים להציע עוד רעיונות.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 186 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

17א - בניית תכנית התקדמות אישית על פי הישגים בפסח

כתבה: רננה חכימי

זמן הפעולה 45 דק'

ערך

הפיכת קושי להזדמנות

רעיון מרכזי

הפש"צים יקבלו הזדמנות להתמודד עם הקשיים שלהם, כפי שעלו מהמדריכים שלהם בכנס

מטרות

1. הפש"צ ייחשף לרשמים, שהמדריכים שלו בכנס חשבו עליו
2. הפש"צ ייקח על עצמו שני יעדים לשיפור הישגיו בחודשיים הקרובים.
3. הפש"צ יתמודד עם הקושי שלו בחברת פש"צים נוספים בסיוע מש"צ צמוד

מהלך הפעולה

<u>זמן</u>	<u>הפעילות</u>	<u>ציוד</u>
20 דק'	שיחות אישיות עם כל מש"צ על ההערות, שהתקבלו מהמדריכים בכנס פסח בדגש על: א. מה היו החוזקות ב. מה היו החולשות ג. בחירת שני יעדים אישיים לעבודה במהלך החודשיים הקרובים. - צריך לבקש מכל פש"צ לרשום את ההערות שקיבל + היעדים שלקח על עצמו. - מומלץ לעשות חלוקה מראש, כך שבמקביל יתקיימו מספר שיחות עם פש"צים.	דפים עטים
20 דק'	עבודה בקבוצות. -טרם הפעילות ממפים את הקשיים והצרכים של הקבוצה, ומחלקים את הפש"צים לפי קבוצות.	חבלים, סנדוץ'/

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

danavi@education.gov.il – אגף של"ח וידה"א

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

מקלות מטאטא, פאזל	- מחלקים את הקבוצה לפעילות עבודה, לפי הקושי העיקרי שיש להם. כל קבוצה מקבלת מש"צ שידריך אותם. - קבוצות העבודה: לימוד קשרים: קשר מוט מולבש ורגיל, בוחן, שטוח לימוד כפיתות: כפיתת הארכה, כפיתת מרובעת, כפיתת מוצלבת עבודת צוות: מביאים לקבוצה פאזל של מעל 50 חלקים. את חלקי הפאזל מחלקים בין ל חברי הקבוצה. הפש"צים יצטרכו להרכיב את הפאזל תוך 10 דק' בלבד עם ההוראות הבאות: א. אסור לבקש חלקים מחברים. ב. מותר לתת חלקים לאחרים אך אסור לקחת לבד אם השחקן לא הביא לך מיוזמתו. ג. אסור לתכנן אסטרטגיה ביחד סיכום עבודת צוות: חשוב להקדיש לפחות 10 דק' לשיח על משמעות עבודת הצוות, ומה זה דורש מכל אדם.	
	סיכום הפעילות: המש"צים ידגישו שהם כאן כדי לעזור לכל מי, שצריך, אך מוטלת על כל פש"צ האחריות להתקדמות ולשיפור.	5 דק'
	המש"צ יקבע תאריך שבו תתקיים שיחה נוספת עם ל פש"צ על מצבו.	

מושגים:

רשימת ציוד: חבלים, סנדות, מקלות מטאטא, פאזל של 50 חלקים לפחות, דפים, עטים

נספחים:

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 188 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

18 – הכנה לפרויקט הלאומי

כתבה: עינת מימן, תיכון ליד"ה, ירושלים
זמן הפעולה 45 דק'

ערב

אחריות- באחריותי לחנך את ילדי ישראל לבטיחות בדרכים

רעיון מרכזי

הכנת הפש"צים להדרכה והצגת החשיבות שבנושא הזהירות בדרכים

מטרות

- הצגת החשיבות בנושא ההדרכה והזהירות בדרכים.
- הכנת הפש"צים להדרכה והעברת שיעור מול כיתות בית הספר היסודי.
- הפש"צים יכירו מצבי קושי אפשריים בהדרכה, ויחשבו על דרכי התמודדות איתם.

מהלך הפעולה

זמן	הפעילות	ציוד לשלב
פתיחה 5 דק'	המדריך יקיים מיני דיון ובמרכזו השאלה "מהי החשיבות בהדרכה?" / "לשם מה אנו מדריכים?" תשובה: הקניית ערכים, והעברת ידע הלאה, ולכן אנחנו לוקחים אחריות על תלמידי היסודי ומעבירים להם פעילות.	
5 דק'	חשיפה לבטיחות בדרכים. מניחים במרכז המעגל נתונים על נושא בטיחות בדרכים: מספר נפגעים, מי האוכלוסייה הכי פגיעה וכו'. המטרה לחשוף את הפש"צים לנתונים הקשים והבנת החשיבות בהעברת מערך לתלמידי היסודי.	תמונות/ טבלאות- נספח א

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

danavi@education.gov.il – אגף של"ח וידה"א

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

מערך פעילות לתלמידי היסודי- נספח ב	הפש"צים יקבלו עותק של מערך הפעילות שעליהם להעביר. המש"צ יעבור איתם על כל הפעילות, ייתן מקום לשאלות ויודא הבנה של המערך	15 דק'
טושים מחיקים, לוח	תזכורת: כותבים על הלוח את המילים: "קתימ"בה סע" עם הפירוש שלהם ומזכירים לפש"צים את החשיבות של שימוש בשיטות אלו בהעברת הפעילות.	5 דק'
כרטיסיות עם סיטואציות בהדרכה- נספח ג	הפש"צים יקבלו כרטיסיות ועליהן סיטואציות אפשריות בהדרכה, אותן עליהם להמחיש, ולדון בהן. 2-3 פש"צים מציגים כל סיטואציה, בזמן ששאר הפש"צים מתבוננים. על הפש"צים להציע פתרונות. בדומה לפעילות שעליהם להעביר, שגם בה ייעשה שימוש בכרטיסיות מצב.	10 דק'
	סיכום המסקנות מהדיון וחלוקה לזוגות להעברת הפעילות	5 דק'

מושגים:

בלקאאוט - מצב שבו אדם שוכח משהו, לרוב בשל לחץ או חרדה

רשימת ציוד:

חשיפה לבטיחות בדרכים (נספח א), טושים מחיקים, לוח, כרטיסיות עם סיטואציות (נספח ג), מערך הפעילות שמועברת לתלמידי היסודי (נספח ב).

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 190 ~

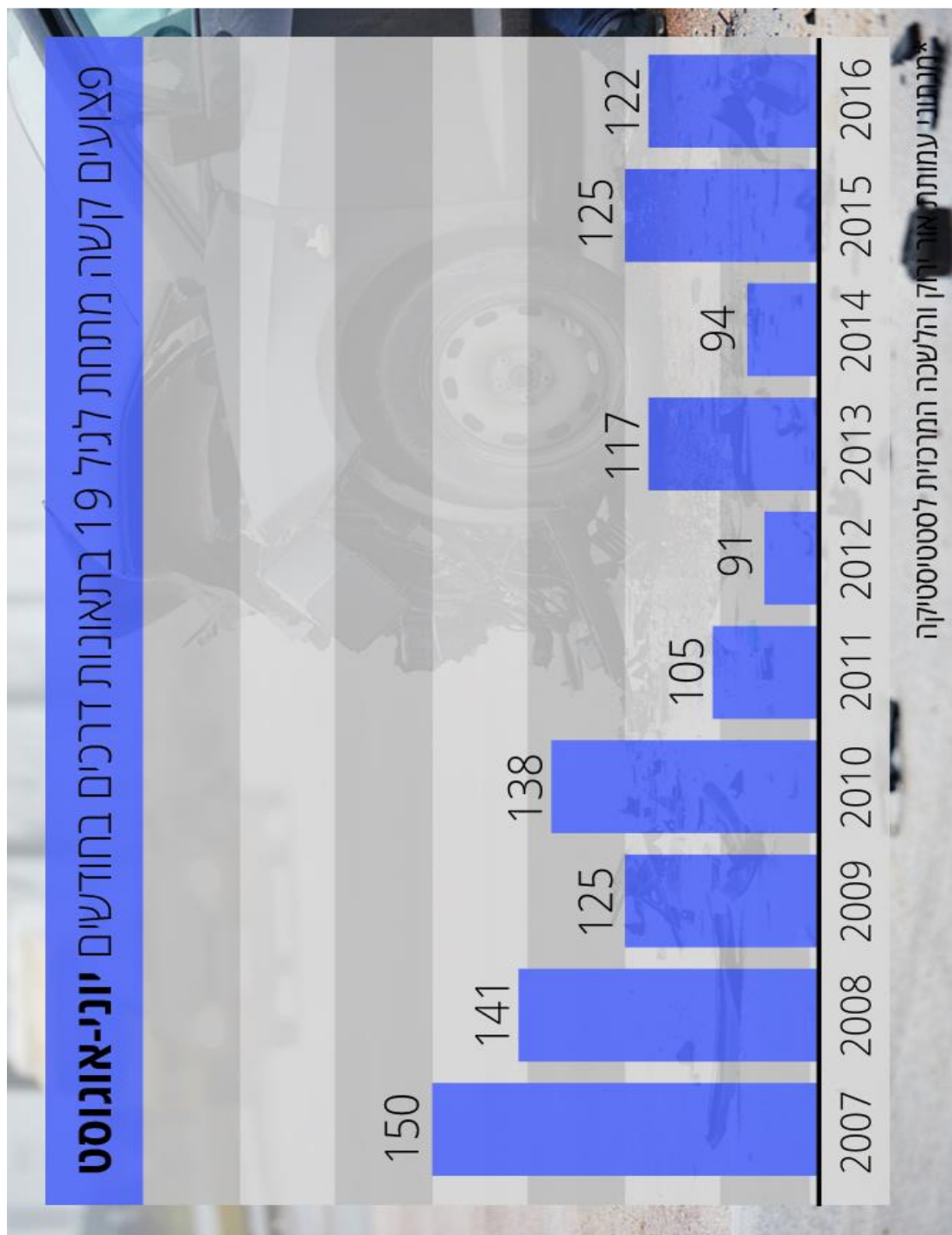

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספחים:

נספח א

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 191 ~

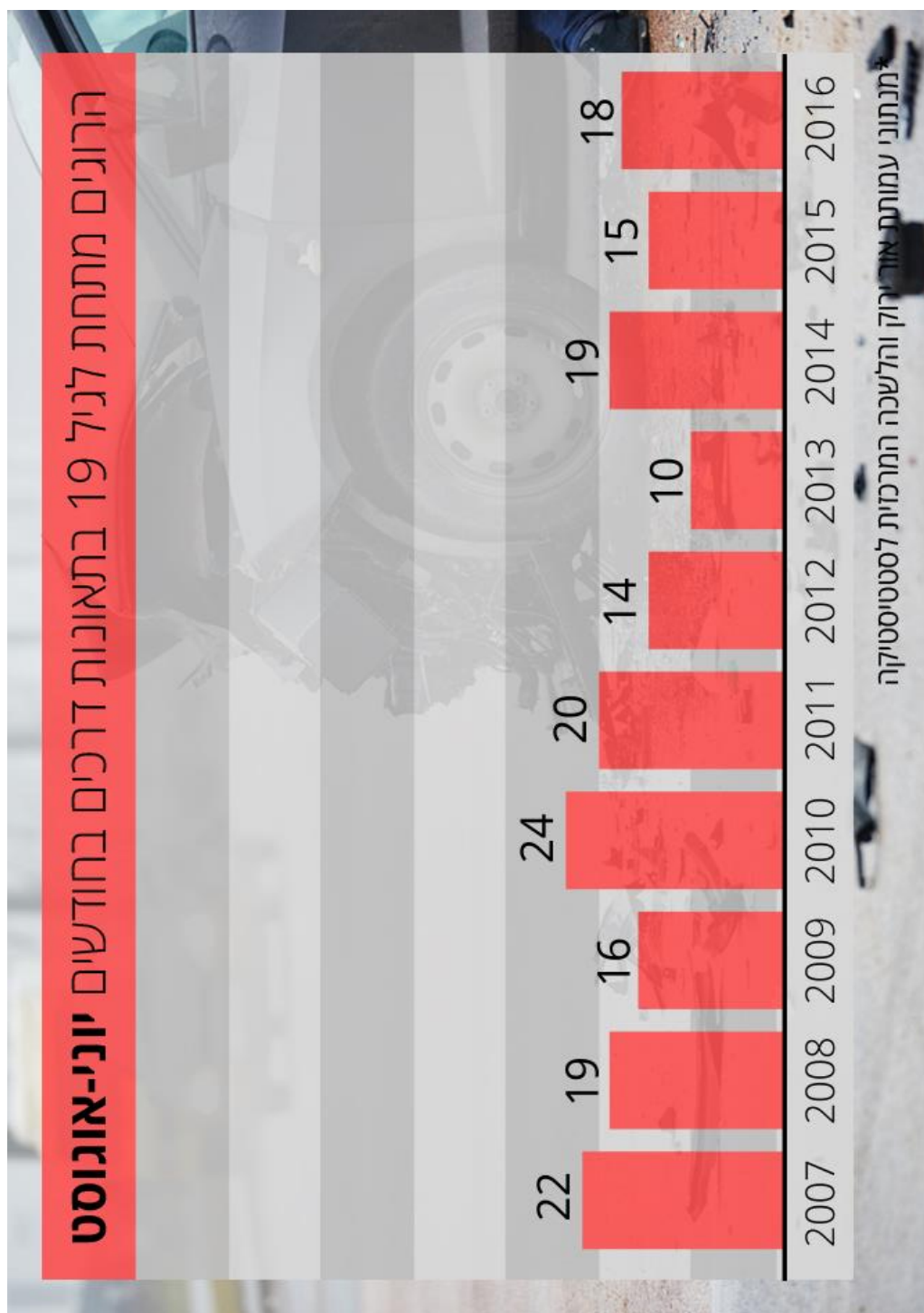

לתוכן העניינים

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 192 ~

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל: 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

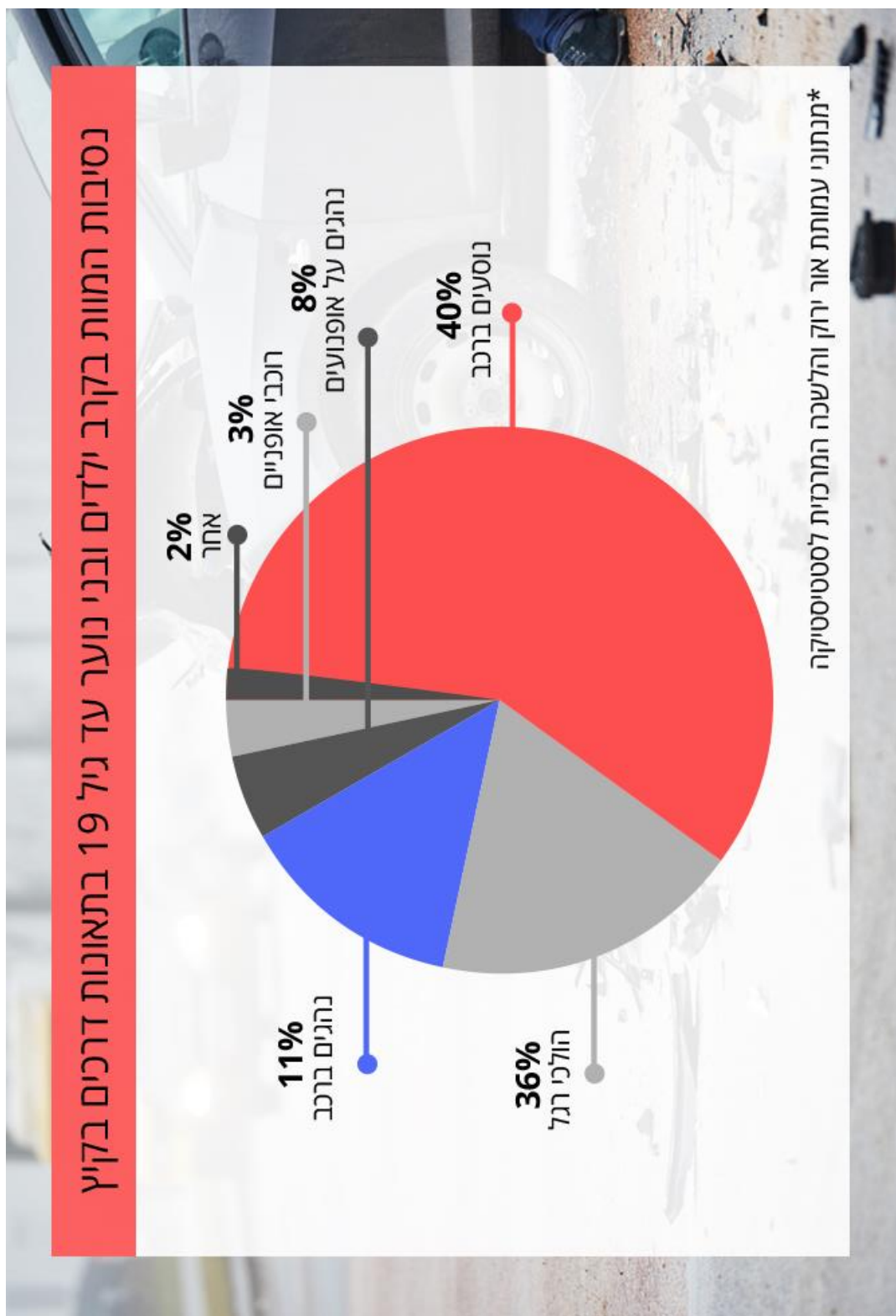
<http://edu.gov.il/noar/minhal>

לתוכן העניינים

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 194 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח ב'

המש"צים מחנכים להתנהגות מצילת חיים:

מבצע לאומי משותף לאגף של"ח וידיעת הארץ והאגף לזהירות ובטיחות בדרכים

רקע כללי - למה בחרנו לקיים את הפעילות

מנתוני ארגון הבריאות העולמי עולה, כי תאונות דרכים הן הגורם השני בחשיבותו בתמותת ילדים בגילאי 5-14. שיעורי התמותה של ילדים עולים עם הגיל, ומשקפים את התפתחות ההתנהלות העצמאית בדרך. עד גיל 9 הילדים מלווים יותר על ידי הוריהם, אם כהולכי רגל ואם כנוסעים ברכב, בעוד שהילדים הבוגרים יותר מתנהלים בדרך באופן יותר עצמאי. העלייה בסיכוי להיפגעות בתאונות דרכים עם הגיל, משקפת את תהליך העצמאות של הילדים, כמו גם את הנטייה ההולכת וגוברת ליטול סיכונים, המתחילה בגיל 10.

בעשור האחרון, 2004-2013, נהרגים מדי שנה בתאונות דרכים בממוצע 35 ילדים בגילאי 0-14. מספר הדומה למספר תלמידים בכיתת לימוד.

שיעור הילדים ההרוגים מכלל ההרוגים בתאונות דרכים עומד בישראל על כ- 7.5%.

נתון חמור זה מציב את ישראל במקום הראשון בהיפגעות ילדים מבין המדינות המתקדמות בעולם בתחום הבטיחות בדרכים.

לאורך השנים האחרונות ניצבת ישראל באופן עקבי בראש הרשימה של המדינות בהן שיעור הילדים ההרוגים הוא הגבוה ביותר. **ביטחונם של הילדים בכביש הוא פועל יוצא של חינוך לבטיחות בדרכים והקניית הרגלים נכונים של התנהגות בדרך.**

מטרת הפעילות - הפחתת מס' הילדים הנפגעים בתקופת החופש הגדול, ע"י:

- הדגשת ההתנהגות הבטוחה.

- עידוד דפוסי התנהגות נכונה.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 195 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

המסר הערכי של הפעילות:

הבטיחות שלי באחריותי, אני בוחר להתנהג בדרכים באופן בטוח ומאיר את עיני הקרובים לי להתנהגות בטוחה ומונעת סכנה.

ממצאי היפגעות ילדים

בין השנים 2004 - 2013 נפגעו כ- 30,000 ילדים בתאונות דרכים. בעשור האחרון נפגעו בממוצע כ- 3,000 ילדים בתאונות דרכים בכל שנה, על פי החלוקה הבאה:

84% מהילדים נפגעו בעת שנסעו ברכב, 23% נפגעו כהולכי רגל, 3% נפגעו כרוכבי אופניים.

תאונות דרכים: ישראל נמצאת במקום הראשון בחלקם של הילדים מכלל הרוגי תאונות

הדרכים

לאורך העשור שמרה ישראל על מקומה הראשון בחלקם של הילדים מכלל הרוגי תאונות הדרכים, בהשוואה לשאר המדינות שנבדקו. בשנת 2000 עמד שיעור הילדים מכלל ההרוגים על 10% ובשנת 2013 היוו הילדים 7.5% מכלל ההרוגים.

יותר מ- 90 ילדים נפגעו בממוצע בכל שנה בעת שרכבו על אופניים: בשנת 2004 נפגעו

123 ילדים בתאונות דרכים בעת שרכבו על אופניים. בסוף שנת 2013 עמד חלקם של הילדים מכלל רוכבי האופניים שנפגעו על 26%, בדומה לתמונת המצב בתחילת העשור.

היפגעות הולכי רגל: במהלך העשור נשמר חלקם של הילדים שנפגעו מסך הנפגעים

כהולכי רגל

בשנת 2004 נפגעו 762 ילדים כהולכי רגל, ואילו בשנת 2013 הגיע מספרם ל- 627, ובממוצע - 680 נפגעים בשנה.

נוסעים ברכב: במהלך העשור האחרון, 2004-2013, נפגעו בכל שנה כ- 2,500 ילדים בגילאי 0-14 בעת נסיעה ברכב.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 196 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

היפגעות בחופש הגדול

לאור נתוני היפגעות הילדים בישראל החליט מערך של"ח, כי המש"צים ירתמו גם השנה להדריך את תלמידי בתי הספר היסודיים בבטיחות בדרכים לפני סיום שנת הלימודים ויצאתם של לחופשת החופש הגדול.

מדוע ילדים נפגעים יותר?

- ילדים מתקשים יותר ממבוגרים בהערכת כיוון ומהירות כלי רכב הנוסעים בכביש, בהערכת המרחק שלהם מרכב נוסע (מכונית שמתקרבת לא משנה את צורתה ולכן הם מתקשים להעריך את המרחק שלה מהם), ובזיהוי כיוון מקורות רעש.
- שדה הראייה של ילדים מוגבל יותר (30% פחות) בגלל גובהם הנמוך.
- בלבול בין ימין ושמאל.
- התפרצות לכביש כתוצאה מחוסר מודעות או ממשחק על המדרכה.
- חציית רחוב מאחורי רכב מסתיר.

מה הסכנות שבחופש הגדול?

- היעדר מבוגר אחראי שישגיח.
- נמצאים יותר בחוץ – בסביבה לא מוגנת (בית ספר).

נתוני היפגעות בחופש הגדול – חודשים יולי אוגוסט (קבוצת גיל 0 - 14)

שינוי באחוזים	שנת 2013	שנת 2012	סה"כ נפגעים
+13%	617	547	

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

danavi@education.gov.il – אגף של"ח וידה"א

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 197 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

מערך שיעור

כתבה: אביבה אלעזרי. ערכו הנהגת מש"צים מחוז דרום בהנחיית מירי זכריש לוי.
עדכון: אהד גרוסמן.

שלב	מהלך הפעילות	זמן מומלץ	עזרים
פתיחה	המדריכים יציגו עצמם ואת מטרת השיעור. לאחר מכן ישאלו שאלות פתיחה בנושא בטיחות בדרכים: 1. איזה משתמשי דרך אתם מכירים? 2. ספרו לנו חוויה שקשורה לבטיחות בדרכים? 3. מי אחראי לבטיחות שלכם בכביש? (ההורים / הנהגים / הילד עצמו) (המש"צים יסבירו לתלמידים שהאחריות לבטיחות בכביש היא גם של הילדים. הרעיון: בהתנהגות זהירה גם אני (התלמיד) יכול להציל את עצמי- להציל חיים).	8 דק'	- הגורמים לתאונות הדרכים (ראה חומר רקע למדריך) - לוח, טוש מחיק
הסקנות בחופש הגדול	המדריכים יצירו על הלוח שמש אסוציאציות במרכז כתוב "החופש הגדול" ויבקשו מתלמידי הכיתה להעלות דברים שהם עושים בחופש הגדול. לאחר מכן יסמנו את הפעילויות שיכולות להגביר את הסיכון להיפגעות בכביש בעת החופש הגדול (משחקים בסמוך לכביש, הליכה עצמאית לחברים, חזרה הביתה בשעות החשיכה, נסיעות ארוכות עם ההורים) ויסבירו מדוע בחופש הגדול ילדים נפגעים יותר בכביש.	7 דק'	-
גוף הפעילות: הצגות ודיון	המש"צים (ניתן להיעזר גם בילדים מהכיתה) יציגו לכתה סיטואציות של התנהגות לא זהירה בכביש. הילדים מתבקשים לצפות ולחשוב איזו התנהגות לא הייתה נכונה. לאחר הצגת כל סיטואציה המש"צ יכתוב את דברי התלמידים וינסח כללים להתנהגות נכונה.	25 דק'	- כרטיסיות מקרים - דפי מידע למדריך

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 198 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

- מומלץ אביזרים לדמויות			
- טושים - מדבקות ארוכות לבנות	5 דק'	כשרשימת הכללים כתובה על הלוח, ייתן המש"צ משימה מסכמת: כל תלמיד יקבל מדבקה ארוכה- כעין סטיקר ועליה יכתוב ויקשט את הכלל שלדעתו הכי חשוב שהוא ומשפחתו יקפידו עליו. למשל: "אצלנו לא נוהגים ומדברים" "באוטו הזה לא רבים"	סיכום

מידע למדריך - הכללים העולים מתוך כרטיסיות

מקרה 1

1. מספר הנוסעים ברכב יהיה כמספר חגורות הבטיחות בו ולא יותר. וכל הנוסעים חגורים כל הנסיעה!
2. במושב הקדמי מומלץ לשבת רק מגיל 13 ולפחות מעל 150 ס"מ גובה
3. נוסעים שאינם נוהגים ברכב צריכים להיכנס למכונית ולצאת ממנה רק מהצד הקרוב למדרכה ולא מצד הכביש.
4. בזמן הנהיגה, ידיו של הנהג צריכות להיות חופשיות לנהיגה בלבד ולא לטלפון ודברים אחרים

מקרה 2

1. כשחוגרים גב הנוסע חייב להיות צמוד לגב הכיסא- ללא תיקים או עצמים אחרים בדרך
2. אין להטריד את הנהג ולהסיח את דעתו מהכביש

מקרה 3

1. בעת רכיבה יש לחבוש קסדה.
2. בעת רכיבה לשים לב לדרך, ולא לדבר עם הרוכבים האחרים.
3. אין לרכב על הכביש.

מקרה 4

1. יש להתרכז בכביש בעת ההליכה בכלל, ובזמן חציית הכביש בפרט.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 199 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

כרטיסיות מקרים

מקרה 1

כשאביו של אורי הגיע לאסוף את בנו מאמון כדורגל גילה שלארבעת חבריו של בנו אין איך לחזור לביתם, קרא לאורי לשבת לידו מקדימה ושאר החברים נכנסו מאחור. בדרך גם שלח האב הודעת טקסט להורי החברים שלא ידאגו. כשהגיעו לבתיהם, יצאו החברים משני די הרכב והודו לאביו של אורי.

6 משתתפים

מקרה 2

בכל בוקר לוקחת אביבה את בניה לבית הספר, הם עולים לאוטו מהצד הקרוב למדרכה, וחוגרים עצמם כשתיקיהם על גבם, וכמו בכל בוקר רבים ומציקים זה לזה ומפסיקים

מקרה 3

קבוצת ילדים רוכבים ביחד על המדרכה, ורוצים לדבר זה עם זה תוך כדי רכיבה. בגלל צרות המדרכה אחד מהם יורד אל הכביש ורוכב לצד חבריו, תוך שהוא מסתכל עליהם ולא על הכביש. אחד הרוכבים לא מרכיב קסדה.

4 משתתפים

מקרה 4

גיל, ערן ונועה הולכים לסרט בקולנוע. תוך כדי ההליכה ברחוב הם קוראים ביקורות על הסרט בסמארטפונים שלהם, ולא מסתכלים על הדרך כאשר הם חוצים את הכביש.

3 משתתפים

אביזרים: טלפונים ניידים.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 200 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח ג

סיטואציה 1: תלמיד מפריע

משתתף 1: תלמיד (בכיתה ג')

משתתף 2: מש"צ (פש"צ)

התלמיד מפריע למש"צ ולמהלך השיעור. הוא זורק הערות שלא קשורות, מקפיץ כדור בשיעור ועושה צחוקים. איך יגיב המש"צ?

סיטואציה 2: תלמידים שמפטטים

משתתף 1: מש"צ (פש"צ)

משתתפים 2+3: תלמידים שמפטטים ביניהם בכיתה.

המש"צ מתחיל הסבר, אבל בשולחן שקרוב אליו יש שני תלמידים שמפטטים ביניהם ומראים אחד לשני דברים בטלפון. איך יגיב המש"צ?

סיטואציה 3: מדריך שוכח את מה שתכנן להגיד באמצע השיעור

משתתף 1: מש"צ (פש"צ)

משתתף 2: מש"צ נוסף (פש"צ)

המש"צ מתחיל הסבר, אך אחרי שני משפטים שוכח פתאום מה תכנן להגיד. איך להתמודד? מה יעשה השותף שלו, שעומד באותו זמן בצד הלוח?

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 201 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

18 א (1) - הכנת מערך הדרכה

כתבה: רננה חכימי

זמן הפעולה 45 דק'

ערב

סדר וארגון

רעיון מרכזי

תכנון מוקדם של פעילות יביא לתוצאות טובות בשטח

מטרות

- הפש"צים יבינו את החשיבות של תכנון מראש
- הפש"צים ילמדו את שלבי בניית מערך הדרכה
- הפש"צים יתחלקו לזוגות לבניית הדרכה לפעילות הבאה

מהלך הפעולה

זמן	הפעילות	ציוד
10 דק'	משחק פתיחה: נותנים לכל פש"צ דף עם משימות. עליהם לקרא ולבצע את המשימות בזמן הקצר ביותר. חשוב מאד להלחץ את הפש"צים לעשות כמה שיותר מהר. רצוי לפתוח סטופר כדי להוסיף לחץ	נספח א' מצולם לפי מס' משתתפים
4 דק'	סיכום משחק: התכנון מראש וירידה לפרטים חוסכת זמן ומאפשרת לנו לתכנן נכון את הזמן.	
10 דק'	ממטרה לפעולה. א. מסבירים לפש"צים שיש שלבים בבניית מערך הדרכה. ב. מניחים על הרצפה כותרות של שלבי מערך הדרכה לא לפי הסדר. ג. מבקשים מהפש"צים לסדר את סדר הפעולות לפי דעתם. ד. מיני דיון: מדוע סידרתם דווקא בסדר הזה?, מה ההיגיון שהנחה אתכם? ה. מסדרים לפי הסדר הנכון ומסבירים בקצרה מה צריך לעשות בכל שלב. השלבים לפי הסדר הנכון: בחירת נושא למידה על הנושא בחירת מטרה	

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

	הצבת 2-3 יעדים בחירת מתודה בניית הפעילות: פתיחה + פעולה + סיכום	
טוש מחיק, לוח, דפים לבנים, עטים	יישום: א. מחלקים את קבוצת הפש"צים לקבוצות של 3-4 פש"צים. ב. רושמים על הלוח נושא מסוים (רצוי לבחור נושא, שמאד מעסיק את הציבור לדוג': גירוש מסתננים, חוק השבת, הטרדות מיניות ועוד) ג. כל קבוצה צריכה לנסות לבנות יחד מערך הדרכה של 10 דק' לפי הכללים שנלמדו.	10 דק'
	כל קבוצה חושפת את מערך ההדרכה שלה, וכך הפש"צים יכולים לראות סגנונות שונים של הדרכות באותו נושא.	5 דק'
דף לבן + עט	הגרלה של זוגות להדרכה הגרלה של נושאים להדרכה/ בחירה זוגית. צריך לסיים את הפעילות, כשיש רשימה מסודרת מי מדריך + נושא ההדרכה.	6 דק'

מושגים:

רשימת ציוד: טוש מחיק, לוח, דפים לבנים, עטים

נספח

עליך לקרא את כל ההוראות ואז לבצע אותן במהירות:
א. עליך לקפוץ על רגל אחת 20 פעמים
ב. עליך למלא את פה במים ולהגיד במהירות: "שרה שרה שיר שמח"
ג. סדר שמונה כסאות במעגל
ד. תלחש לאחד החברים באוזן: אנציקלופדיה
ה. תפתח את החלון הימני ביותר. אם הוא פתוח תסגור אותו
ו. תאסוף חמישה חפצים שונים והנח אותם כל אחד על כיסא אחר
ז. עליך לגשת למעגל כסאות של מישוהו אחר ולערוך אותם בשורה
ח. צייר על דף בית, עץ, פרח ושמש
ט. עליך לעלות על כיסא ולצעוק "קוקוריקו תרנגול"
י. עליך לאסוף לפחות חמישה עלים מסוגים שונים
יא. עליך לבצע רק את המשימות החמישית והעשירית

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

18א (2) מערך הדרכה

כתבו: ענבל איוניר, נוי גולדנברג, שירה גז ודנה נפתלי, תיכון ליד האוניברסיטה
זמן הפעולה 45 דק'

ערב

בהיותי חניך בקורס המש"צים הבסיסי, באחריותי להכין הדרכות ראויות.

רעיון מרכזי

ללמד את הפש"צים כיצד בנויה הדרכה טובה, וכיצד יש להכין הדרכה כזו.

מטרות

- הפש"צים יכירו את שלבי הכנת הדרכה.
- הפש"צים יבינו את מבנה ההדרכה המומלץ ואת חשיבותו.
- הפש"צים יקבלו הכוונה להכנת ההדרכות לקורס הבסיסי.

מהלך הפעולה

זמן	הפעילות	ציוד לשלב
פתיחה: 5 דקות	מציגים לקבוצה את נושא המפגש, מבקשים מפש"צ אחד או שניים להגדיר מהי הדרכה, ולבסוף מקריאים את ההגדרה (נספח 1)	
הכרת שלבי בניית הדרכה (משחק) 15 דקות	מדביקים לכל פש"צ מדבקה, ועליה שלב בהכנת ההדרכה או מרכיב בהדרכה עצמה (נספח 2). משחקים ביג בודי (הוראות למשחק ראו בנספח 3) . המש"צ שמוביל את הפעילות יהיה ביג בודי, ובמקום מספרים פונים אל המשתתפים במושגים שהדבקנו עליהם. כאשר מישהו מתבלבל, הוא יוצא מהמעגל. לאחר מכן משחק קצר נוסף: נבקש מהפש"צים להסתדר על פי האלף-בית של המושגים שמודבקים עליהם (בשביל החימום), ואז נבקש מהם להסתדר על פי הסדר שבו הם חושבים שצריך	מדבקות גדולות ועליהם רשומים החלקים והשלבים בניית הדרכה

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

danavi@education.gov.il – אגף של"ח וידה"א

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

<u>(נספח 2)</u>	לעשות את הדברים (בנספח 2 הם מסודרים על פי הסדר המומלץ)	
דף לכל פש"צ של "איך בונים הדרכה" ו"דף תכנון הדרכה" <u>(נספח 4)</u> עזרים לדוגמא: מפת א"י, תמונת צבי וכו'	שואלים את הפש"צים איך בונים הדרכה? ביחד איתם עוברים על השלבים: (א) חקר ומחשבות: לאחר שקבלנו את הנושא קוראים עליו קצת, ובוחרים באיזה חלק ממנו נרצה להתמקד בהדרכה (לדוגמא, אם אנחנו עושים הדרכה על עץ הזית, האם נתמקד בהתאמות הזית לאקלים הים תיכוני או במקומות של הזית בתרבות או נרחיב דווקא על דרכי המסיק השונות וייצור שמן הזית?). לאחר שבחרנו, נאסוף חומרים ורעיונות. בשלב הזה של העבודה כדאי להתייעץ עם מש"צים בוגרים, מורים או הורים ואחים. (ב) כתיבה: עתה נפנה להכין את ההדרכה עצמה, על פי המבנה של פתיחה, גוף וסיכום/סיכום. ראו פירוט בנספח 4. (ג) הכנת עזרים (ד) להתאמן. חשוב מאד להתאמן על ההדרכה כמה שיותר פעמים - מול ראי, מול חברים, מול בני משפחה.	איך בונים הדרכה 20 דקות
אין עזרים	סיכום ההדרכה על הדרכה, כולל שאילת שאלות ע"י הפש"צים	סיכום 5 דק'

מושגים

חקר, עזרים

ציוד - מדבקות לבנות גדולות, דפים של "איך נכין הדרכה" (נספח 4) משוכפלים כמספר הפש"צים, עזרים לדוגמא

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח 1: מהי הדרכה (הגדרה)

הדרכה היא תהליך של הקניית ידע כלשהו. אתת ההדרכה מעביר המדריך שמעביר את המידע בצורות שונות. ההבדל בין הדרכה להוראה הוא שמהדריך מעביר את הידע בעזרת גירויים שונים ופעילויות כגון משחקים, בעוד שהמורה מעביר ידע לילד על ידי הצגתו.

ההדרכה מבוססת על ידע קודם של המדריך על הנושא המדובר. לכן, צריך המדריך ללמוד את הנושא לעומק מראש, למקרה בו יישאלו שאלות בנוסף על החומר שהועבר.

נספח 2: שלבים בבניית ההדרכה וחלקיה (אם יש פחות מ-20 פש"צים יש לוותר על חלק

מסוגי העזרים/הפעלות)

קבלת הנושא	מחקר ראשוני	התמקדות	מחקר מעמיק
עצות	כתיבה	8 עד 10 דקות	פתיחה
גוף הדרכה	משחק	הצגה	אגדה
שיר	תמונה	חידון	מפה
כתב חידה	פרסים	סיכום	חזרות
שיר	כתב חידה	סינון חומר	כתיבה

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 206 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח 3: ביג בודי (הוראות משחק)

מסתדרים במעגל.

לאחר מכן בוחרים מישהו אחד שיהיה "ביג בודי", סופרים את האנשים מביג בודי שנבחר נגד כיוון השעון (או בכיוון, זה לא כזה משנה). כל אחד צריך לזכור איזה מספר הוא במעגל.

מהלך המשחק: כולם שרים "ביג בודי, ביג בודי, ביג בודי, ביג בודי, הו... ביג בודי!" ואז ביג בודי שנבחר מתחיל: "ביג בודי ל-7 (סתם דוגמה). ואז מספר 7 אומר: "7 ל-3" ומספר 3 אומר: "3 ל-12" וכך הלאה עד שמישהו מתבלבל ונפסל, ואז הוא הולך לסוף המעגל (כן, אין דבר כזה, אבל מהצד השני של ביג בודי) ואז יהיו אנשים שהמספר שלהם משתנה.

אי אפשר לומר את המספר שאמר אותך, כלומר: אם מספר 5 קרא לי אני לא יכולה לקרוא לו.

התאמת המשחק לפעילות בניית הדרכה:

ביג בודי הוא אחד המש"צים שמדריכים את הפעילות.

במקום מספרים פונים אל המשתתפים על פי המושגים שהודבקו עליהם.

כאשר מישהו מתבלבל ונפסל הוא יוצא מהמעגל, לא הולך ל"סופו של המעגל".

נספח 4: איך נבנה הדרכה - סל עצות לחניך בקורס מש"צים.

לפניך מגוון רעיונות שיסייעו לך בבניית הדרכה. שים לב, לרשותך עומדות 6-8 דקות להדרכה. עליך לברור את הרעיונות הנראים לך ביותר. שימוש במגוון רעיונות יחרוג ממכסת הזמן העומדת לרשותך וייצור מצב של עודף גירויים.

נסה להשתמש באמצעים שונים לכל אחת מההדרכות שעליך לבנות.

פתיחה: הפתיחה תכלול הצגה של הנושא. הצגתו של הנושא אמורה להתאים לאופי הקבוצה כך שתגרום לקבוצה להתעניין בנושא, להיות קשובים, ולהשתתף במקרה הצורך. למשל, ניתן לפתוח במשפט כגון: "רוצחת מסתורית קטלה מיליונים" כחלק מפתיחת קטע קריאה בו יתואר נגיף שהרג מיליוני עצי אורן. כמו כן, פתיחה יכולה לכלול תמונה מסקרנת, או שאלות, הצגה של חפץ מסקרן או קטע קריאה מעניין.

הפתיחה צריכה להיות קצרה ועניינית ולא יכולה להמשך יותר מדקה או שתיים. היא צריכה למקד ולהגדיר את הנושא - עליו תוסיפו פרטים בגוף ההדרכה.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 207 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

גוף ההדרכה: בגוף ההדרכה אתם מעבירים את עיקר הנושא. עליכם לשאול את עצמכם מה הנושא בו תתמקדו יותר. לתת מידע מורחב יותר על הנושא ולהעביר אותו באופן של סיפור ולא כקריאה מהטקסט.

ההדרכה אמורה להיות באורך של כשש עד שמונה דקות. מבנה ההדרכה אכן אמור לכלול גירויים ומתודות שונות, אך אין לחרוג ממסגרת הזמן או ליצור עודף גירויים- כיוון שאז נוצר מצב בו יש חוסר קשב מלא. מומלץ לנסות להשתמש באמצעים שונים לכל אחת מההדרכות שבונים.

על מנת ליצור עניין בקרב הקבוצה תוכלו להשתמש באמצעים מעוררי עניין - הצגות, סיפורים, שירים, קטעי קריאה ושאלות ותשובות. אם את/ה משתמש/ת בהצגה עליך לוודא שהחניכים יודעים את הטקסט ומבינים אותו, אם בחרת בסיפורים, עליך לדעת את הסיפור היטב ולהתאמן עליו(כנ"ל על קטעי קריאה), אם בחרת להשתמש בשירים עליך לוודא שיש רמקול/סוללה בטלפון להשמעת השיר, אם בחרת בשאלות ותשובות עליך לדעת יותר ממה שכתבת בהדרכה למקרה שאחת המודרכים יישאל שאלה. כמו כן ניתן להוסיף נתונים מספריים, שמות של מקומות ואתרים, דמויות ועוד.

סיכום: לאחר גוף ההדרכה יש לסכם אותה, לצורך זה יש כמה דרכים: משחק קצר החוזר על תוכן ההדרכה, לשאול שאלות על ההדרכה (לחלק פרסים בנוסף-לא להגזים) ולסיים בשאלה- "יש שאלות?" להמתין דקה ורק אז לסיים.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 208 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

דף תכנון הדרכה

נושא ההדרכה:

מקורות:

מטרות ההדרכה:

מבנה ההדרכה

משך זמן:

פתיחה:

משך זמן:

גוף ההדרכה:

משך זמן:

סיכום:

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 209 ~

לתוכן העניינים

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

19+19 א - התנסות בהדרכת עמיתים ומשוב

כתבו: אורי כהן וגלית לבון, תיכון ליד"ה, ירושלים

ערכה: רננה חכימי

זמן הפעולה 90 דק'

ערב

סובלנות, ראיית הטוב.

רעיון מרכזי

הכנה לקראת הדרכה ועמידה מול קהל. התנסות בהדרכה בפעם הראשונה בנתינת וקבלת משוב מחברי הקבוצה והמש"צים.

מטרות

- הפש"צים יתנסו איך להעביר הדרכה ולעמוד מול קהל.
- הפש"צים ילמדו לתת ולקבל משוב.

מהלך הפעולה

זמן	הפעילות	ציוד לשלב
5 דק'	פתיחה: משחק "הרוח נושבת" פדיחות בהדרכות. הסבר: מושבים את כל הקבוצה במעגל על כסאות, כאשר יש פש"צ אחד שעומד במרכז המעגל ואין לו כיסא. המטרה: תמיד למצוא כיסא פנוי ולשבת עליו. מהלך המשחק: הפש"צ שעומד במרכז המעגל צריך לציין פדיחה שיכולה להיות למדריך, שהוא צפה בה. כל פש"צ שחוזה את הפדיחה צריך להתחלף בכיסאות עם שאר הפש"צים שחוו חוויה דומה.	

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 210 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

	לדוג: המדריך שכח את העזרים, מדריך שנרדמו לו בהדרכה, מדריך עם לכלוך בשיניים, מדריך מגמגם, מדריך ששכח את החומר, מדריך שטועה במידע שנותן ... כללים: א. אסור להתחלף עם כיסא קרוב ב. האחרון שנשאר בלי כיסא עומד במרכז סיכום: גם למדריך וותיק יכולות להיות פדיחות.	
עקרונות המשוב (נספח 1), טושים ללוח, לוח	עקרונות המשוב: א. מסבירים את עקרונות המשוב ב. מחליטים שלכל הדרכה רק שלושה פש"צים ייתנו משוב+ אחד המש"צים (כדי לחסוך בזמן) ג. רושמים על הלוח את ההערות שנאמרו במהלך כל ההדרכות (בלי לציין למי הן נאמרו).	5 דק'
	הדרכת עמיתים: - כל חוליה צריכה להעביר פעילות במשך 5 דק' - לאחר כל פעילות יתקיים משוב קצר במשך 5 דק' - במידה והקבוצה גדולה, אפשר מלכתחילה לחלק את הקבוצה לשתי כיתות הדרכה נפרדות, כך שבמקביל שתי הקבוצות יקבלו הדרכה, כך ניתן להספיק יותר הדרכות.	70 דק'
	סיכום - יושבים במעגל כל הקבוצה. כל פש"צ צריך להגיד בתורו: א. הפעלה/ מתודה/ הערה טובה שהוא רוצה לשמר/לאמץ ב. הערה/הארה שהוא מעוניין לשנו בהדרכה שלו לעתיד - ניתן להיעזר בסיכום ההערות שנתבו על הלוח	10 דק'

מושגים

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

משוב- חוות דעת לגבי מידע שהוצג. תהליך שבו ביצועים מוערכים, מנותחים ההצלחות והכישלונות, נקודות חוזק וחולשה והעמידה במטרות. כל תשדורת מילולית ובלתי מילולית הבאה כתגובה להתנהגות. מטרתו היא שימור ושיפור הביצוע ע"י הפנה (לפי אתר: צופים ברשת)
עמית- קולגה, חבר למקצוע, לעבודה או למעמד (לפי אתר: צופים ברשת)
רשימת ציוד: עקרונות המשוב, דפי מידע על הנושאים, חומרי יצירה, דפים עם מתודות לדוגמא.

נספח: עקרונות המשוב – מתוך אתר תנועת הצופים: צופים ברשת.

<https://www.zofim.org.il/pics/center/341.pdf>

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 212 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

כללים לנותני משוב:

- ☒ יש להתחיל ולסיים משוב עם נקודות חיוביות.
- ☒ יש להתייחס לעובדות ולא לתחושות (ניתן להגיד עמדת במקום בלי לזוז. לעומת זאת לא להגיד: הרגשתי שאתה מפחד לזוז).
- ☒ יש לתת הצעות ופתרונות במידה והנותן משוב אמר הערה לשיפור.
- ☒ יש להביע רק הערות שניתן לשנות אותם (לא להעיר למדריך שיש לו פזילה טבעית בעין).
- ☒ יש לתת דוגמאות, כדי להמחיש את האמירה.
- ☒ המשוב צריך להיות קצר לתת עד 3 הערות לשיפור.
- ☒ לא להתווכח עם מעביר הפעולה. הוא לא חייב להסכים אתך.

כללים למקבלי משוב:

- ☒ יש להקשיב ולא רק לשמוע.
- ☒ אל תכנס למגננה, המטרה היא לא לתקוף אותך.
- ☒ אין חובה להסכים עם המשוב אבל צריך לקבל אותו. לדוג': אני מקשיב ואחשוב על זה בבית/ הבנתי את הנקודה אבל יש דרך אחרת..
- ☒ במהלך כל המשוב אסור להגיב. ניתן לכתוב הערות בפנקס.
- ☒ בתום המשוב תוכל להגיב לנותן המשוב אך לא להתווכח אתו.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 213 ~

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

20- סיכום שנת הפעילות בבית הספר

כתב: ניצן נוה, תיכון ליד"ה, ירושלים

ערכה: רננה חכימי

זמן הפעולה 90 דק'

ערב

זיכרון

רעיון מרכזי

הפעילות מקוימת על מנת לחזור, לרענן ולהזכיר את הפעילויות שנעשו במהלך השנה לפש"צים במהלך שנת ההתחלה שלהם.

מטרות

- הפש"צים ייזכרו בערכים/ תכנים שנלמדו במהלך השנה
- הפש"צים יחוו הנאה בפעילות הסיכום
- הפש"צים ירצו להמשיך בפעילות גם שנה הבאה

מהלך הפעולה

<u>זמן</u>	<u>הפעילות</u>	<u>ציוד</u>
10 דק'	פתיחה: משחק השעון. הסבר המשחק- נספח א	כובע
20 דק'	חבילה עוברת: מכינים חבילה עוברת, שבכל משימה תהיה תזכורת לפעילויות שעברו במהלך השנה. לדוג': א. מי העביר את ההדרכה הכי טובה? ספר לנו מה הייתה הפעילות והעבר לפש"צ שהדרכת העמיתים שלו הייתה הכי טובה. ב. מצרפים תמונות מסוירים, שהיו במהלך השנה. על הקבוצה להניח את התמונה במיקום המדויק שלה במפת ארץ ישראל. ג. "קתימב"ה סע" – מחלקים את הפש"צים לשתי קבוצות וכל אחת מהן מקבלת דף עם המילים "קתימב"ה סע" ועליהם לכתוב כמה שיותר מילים מהמושג הזה.	חבילה עוברת, מפת ארץ ישראל גדולה פיתוח תמונות מסוירים, דפים, עטים

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

danavi@education.gov.il – אגף של"ח וידה"א

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

ציוד לארוחה- <u>נספח ב</u>	הכנת ארוחת ערב לפי חוליות: שקשוקה סלטים: סלט ירקות, טחינה, חמוצים, חומוס הכנת פיתות בטבון הכנת מדורה	40 דק'
	מבקשים משני פש"צים להעביר 2 משחקים שהם למדו במהלך השנה הזו ואהבו במיוחד. (בזמן שהאוכל מתבשל. נשארים שני פש"צים ליד האוכל והשאר משחקים)	
מחצלות	ארוחת ערב: יושבים על מחצלת גדולה ומחלקים את האוכל. תוך כדי עושים סיכום: כל פש"צ בתורו יגיד את הפעילות שהכי אהב במהלך השנה. המש"צים יתארו את מהלך החניכה, שהפש"צים עברו במהלך השנה. וישבחו מספר פש"צים שעשו עבודה מדהימה	20 דק'

מושגים:

רשימת ציוד: ציוד לאוכל (נספח ג), כובע, מחצלות,

נספחים: - נספח א

משחק השעון : הסבר מעמידים את כל הקבוצה במעגל ואחד מהתלמידים עומד באמצע המעגל. המטרה : להישאר עומד אחרון. מהלך המשחק : התלמיד שעומד באמצע הוא "השעון" הוא סופר בשקט עד 30. א. לאחר כל עשר שניות הוא מרים ידיים : 10- ידיים בזווית חדה לרגליים, 20- זווית ישרה לגוף, 30 הוא מוחא כפיים מעל הראש ב. הסופר עוצם את עיניו במהלך הספירה, ולא רואה את הקבוצה. בזמן הספירה התלמידים צריכים להעביר חפץ, לדוג' כובע. ההעברה אמורה להיות מיד ליד. כאשר השעון מגיע ל30, התלמיד שהכובע בידו "נפסל" ומתיישב במקום עם רגליים מתוחות לפנים. החברים שעומד מימינו במעגל יצטרך בזמנו לדלג מעל החבר ולתת את הכובע ביד לילד הבא. המשחק נהיה קשה כאשר יש הרבה ילדים שיושבים וצריך במהירות לדלג בין כולם עד שמגיעים לילד הבא שעומד וכך ניתן להעביר את הכובע.	

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

אגף של"ח וידיעת הארץ פרחי מש"צים מחוז ירושלים

נספח ב

ציוד לארוחת ערב:

כלים:

כוסות, צלחות, מזלגות, קרשי חיתוך, קערות, נייר כסף, מחבתות, אמגזית, טבון, גפרורים, קעריות לסלטים, מלקחיים, כפות הגשה, מסננת, ג'ריקן מים.

אוכל:

בקבוקי שתיה, מלח, פלפל שחור, שמן זית, שמן קנולה, קמח, שום, טחינה, מלפפונים חמוצים, חומס למריחה, רסק עגבניות, פטרוזיליה, ביצים, עגבניות, מלפפונים, גמבות, בצל סגול

עצים למדורה.

רח הנביאים 31, בניין ארלדן ירושלים, 91911 טל': 02-5603190/1 פקס 02-5602054

אגף של"ח וידה"א – danavi@education.gov.il

<http://edu.gov.il/noar/minhal>

~ 216 ~

